

สินไช

เรื่อง อริสา สุมามาลัย
ภาพ ปรีดา ปัญญาจันทร์

วรรณกรรมเยาวชนพื้นบ้าน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สินไช

เรื่อง อริสา สุขามาลัย
ภาพประกอบ ปรีดา ปัญญาจันทร์

ผู้เชี่ยวชาญที่ปรึกษาคณะกรรมการ
ศ.ดร.ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน ผศ.วีณา วีสะเพ็ญ

คณะกรรมการอำนวยการ

นางทัศนัย วงศ์พิเศษกุล นางสาวเฉียดฉัตรโถม ปรีพจน์พจนพิสุทธ์
นายวิวัฒน์ชัย วินิจจะกุล นางสาวนันทนา เจริญภักดิ์

คณะกรรมการต้นฉบับ

รศ.สุกัญญา สุขฉายา ผศ.ดร.ชลภััสส์ วงษ์ประเสริฐ
นายเรืองศักดิ์ ปิ่นประทีป นายฉัตรพร ศรีมุกด์
พิสูจน์อักษร นันทรัตนัตถ์ จิตประภัสสร อารีณะ วีระวัฒน์

สินไช

เรื่อง อริสา สุมามาลย์ ภาพประกอบ ปรีดา ปัญญาจันทร์

เหมาะสำหรับเด็กและเยาวชนอายุ 9 ปี ขึ้นไป

พิมพ์ครั้งที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

จำนวนพิมพ์ 3,000 เล่ม ราคา 145 บาท

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ 978-974-287-775-0

เจ้าของโครงการและดำเนินการจัดพิมพ์

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ส่วนบริการ อาคารเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น 8 Dazzle Zone

โทรศัพท์ 0-2257-4300 โทรสาร ต่อ 125

ส่วนสำนักงาน 999/9 อาคารสำนักงานเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น 17 ถนนพระราม 1

โทรศัพท์ 0-2264-5963-65 โทรสาร 0-2264-5966 www.tkpark.or.th

ดำเนินการจัดทำต้นฉบับ

มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก โทรศัพท์ 0-2805-0202 โทรสาร 0-2805-1308

www.thaibby.in.th

ออกแบบรูปเล่ม จัดพิมพ์ และจัดจำหน่าย

บริษัท แพลน ฟอว์ คิดส์ จำกัด

1/999 ถนนกำแพงเพชร 6 (โลคัลโรด) แขวงสีกัน เขตดอนเมือง

กรุงเทพมหานคร 10210 โทรศัพท์ 0-2575-2828 โทรสาร 0-2575-2558

www.planforkids.com

คำนำ

ในการจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้ภูมิภาคต้นแบบแต่ละภาคนั้น สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK Park) ได้มีการเตรียมการคู่ขนานกันไปทั้งด้านกายภาพและเนื้อหาสาระ กล่าวคือในระหว่างที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำลังปรับปรุงหรือก่อสร้างอาคารสถานที่สำหรับห้องสมุดมีชีวิตในรูปแบบอุทยานการเรียนรู้ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ก็ประชุมหารือกับบุคลากรในห้องถิ่นและร่วมกันคัดเลือกหนังสือ ดนตรี และกิจกรรมต่างๆ ไปพร้อมกัน เพื่อเตรียมการด้านหนังสือและสื่อต่างๆ ซึ่งถือเสมือนเป็นจิตวิญญาณของห้องสมุด

โครงการนิทานพื้นบ้าน เป็นส่วนหนึ่งของการเตรียมการทางด้านเนื้อหาสาระ ด้วยเล็งเห็นว่าเรื่องเล่าในแต่ละชุมชน มีทั้งสาระ ความสนุกสนาน และจินตนาการ สืบทอดกันมาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นอันล้ำลึก มีความหมายต่อการเชื่อมโยงวิถีชีวิต วัฒนธรรม และการดำรงอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับธรรมชาติ แม้จะเป็นเรื่องเล่าเฉพาะกลุ่มชนในพื้นที่ แต่สาระที่แฝงอยู่ในเนื้อหาเรื่องราวของนิทานนั้นคือคติสอนใจ ซึ่งเป็นความรู้สากลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทุกหนแห่ง

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ จึงมอบให้มูลนิธิหนังสือเพื่อเด็ก เป็นผู้ดำเนินการประสานงานกับปราชญ์ชาวบ้าน นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมกันคัดเลือกนิทานเรื่องเล่าพื้นบ้านที่มีคุณค่า มีอิทธิพลต่อความคิดและจินตนาการของเยาวชนในทางสร้างสรรค์ นำมาเรียบเรียงและจัดทำภาพวาดประกอบขึ้นใหม่ เพื่อจัดพิมพ์เป็นหนังสือที่มุ่งเสริมสร้างจินตนาการให้อ่านง่ายและเพลิดเพลิน โดยหวังว่าจะเป็นสื่อจูงใจให้เด็กและเยาวชนทั่วไปสนใจและรักการอ่านมากยิ่งขึ้น ทั้งยังสามารถนำไปประกอบการเล่านิทานในครอบครัว โรงเรียน และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เป็นการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า นอกเหนือจากบทบาทในฐานะผู้จุดประกายแนวคิดห้องสมุดมีชีวิตในประเทศไทย ให้เป็นพื้นที่แสวงหาความรู้ในบรรยากาศการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และทันสมัยแล้ว สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ยังจะได้นำหน้าที่ปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยรักการอ่านแก่เด็กและเยาวชน บนพื้นฐานของความเคารพและภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของแต่ละท้องถิ่น เสริมสร้างการยอมรับความแตกต่างหลากหลายและใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหา อันจะนำไปสู่สังคมสันติสมานฉันท์ในที่สุด

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้

สารบัญ

◆ หนังสือของหลวงตา	7
◆ เริ่มต้นเดินทางครั้งใหม่	15
◆ เรื่องเล่าของกำพรว้า	25
◆ เหตุเพราะรัก	35
◆ ปรีศนาธรรม	51
◆ เมื่อต้องตัดสินใจ	61
◆ ความจริงปรากฏ	69
◆ วันพบผู้ปกครอง	77
◆ ตอนจบ...เพิ่งเริ่มต้น	85

หนังสือของหลวงตา

แม่ลมหนาวปีนี้จะพัดมาเร็วกว่าทุกปี แต่บรรยากาศในลานกลางหมู่บ้านวันนี้ช่างอบอุ่นสนุกสนาน ชาวบ้านมารวมตัวกันมากเป็นพิเศษ เพราะมีงานทำบุญแจกข้าว พอตกเย็นก็ถึงเวลาแห่งความสุขที่หลายคนรอคอย บรรดาพ่อค้าแม่ค้าเริ่มตั้งแผงขนม ลูกชิ้นปิ้ง และอาหารต่างๆ ในลานโล่งใกล้ต้นมะม่วงใหญ่ ที่เวทีหมอลำ มุมหนึ่งของวงกำลังจัดฉากสำหรับหมอลำชื่อดังที่เจ้าของงานไปติดต่อมาเล่นในงาน

กำพร้าน้อยผู้คอยรับใช้หลวงตาที่วัดป่า ได้ข่าวว่ามีหมอลำมาแสดงก็อยากดู ตกเย็นพอกลับมาจากโรงเรียนแล้ว เขาจึงรีบฉุ่ฟืนโบสถ์และศาลากวาดใบไม้แห้งตามลานหญ้า ทำความสะอาดกุฏิหลวงตาเสร็จตั้งแต่ห้าโมง จึงไปอาบน้ำแต่งตัวหล่อ แล้วไปเดินเที่ยวกับเขาบ้าง...งานบุญอย่างนี้นานๆ จะจัดสักครั้งหนึ่ง จะพลาดได้อย่างไร

กำพร้าแต่งตัวหล่อกว่าทุกวัน พลันสายตาเหลือบไปเห็นรถเข็นชายไอศกรีมกะทิของโปรดผ่านมา เขาเก็บเงินไว้ซื้อขนมสำหรับวันพิเศษอย่างนี้โดยเฉพาะอยู่แล้ว จึงไม่ลังเลเลยที่จะเดินเข้าไปซื้อไอศกรีมสักหนึ่งโคน...ขออย่าให้เจอพวกบักอ้วนเลยได้โปรดเถอะเจ้าพระคุณ! ไม่อย่างนั้นเวลาตีๆ อย่างนี้อาจจะหายไป เพราะเจ้าบักอ้วนเด็กวัดร้างท้วมจอมเกรนนั้นก็ได้อ

นั่นไง...ตายยากจริงๆ บักอ้วนกับสมุนอีกห้าคนกำลังเดินฝ่าผู้คนตรงมาทางกำพร้าวอดี พวกนั้นกำลังชี้ชวนกันดูคณะหมอลำที่กำลังแต่งตัว แต่งหน้าแต่งตาแล้วพากันหัวเราะ บักอ้วนหัวใจเด็ดกัดฟันนำหน้าขบวนมาอย่างไม่ต้องสงสัย เขาเป็นหลานของหลวงตาที่พ่อแม่ฝากให้เลี้ยงดู จึงให้มาอยู่เป็นเด็กวัดด้วยกันสองคนกับกำพร้าว เวลาอยู่ที่วัด บักอ้วนมักจะแกล้งกำพร้าวเสมอ เพราะถือว่าตัวเองแก่กว่า เมื่อไปโรงเรียนก็ยังไม่วายไปวางกำมข่มเด็กคนอื่น จนได้พรรคพวกมาเป็นโขยง ส่วนใหญ่ก็เป็นพวกที่ไม่อยากโดนบักอ้วนขัดเอาทั้งนั้นแหละ

กำพร้าวเห็นพวกบักอ้วนเข้ามาใกล้ จึงรีบมองหาช่องทางหลบลิ้น แต่ดูเหมือนเขาจะเข้าไปเพียงเสี้ยววินาที จึงหลบสายตาบักอ้วนไม่ทัน นั่น...มานั้นแล้ว พวกมันเดินตรงรี่มาหากำพร้าวเลยทีเดียว

“เฮ้ย! จะรีบไปไหนวะ ฮันแน! กินไอติมซะด้วย น่ารักน้อยนะเอ็ง ขอเฮา กินมั่ง” บักอ้วนทำนิสัยเดิมๆ กับกำพร้าวทุกทีที่เจอหน้า กำพร้าวทำท่าจะถอยหนี แต่ถูกลูกน้องบักอ้วนล้อมไว้ บักอ้วนคว้าหมับเข้าที่ข้อมือกำพร้าวที่ถือไอศกรีม กะว่าจะแย่งมันทั้งโคนนั้นเลย แต่กำพร้าวไม่ยอม ฝืนข้อมือตัวเองไว้ ไอศกรีมเลยลงไปนอนแฉ่งแฉ่งอยู่กับพื้น

“โธ่เว้ย! เอ็งนี่ เขาขอดีๆ ก็บให้” บักอ้วนไม่สบอารมณ์ เลยผลักกำพร้าวจนเสียหลักหน้าคว่ำ ล้มลงเข่ากระแทกพื้น กำพร้าวก็มลงค่อยๆ ปิดทราขายออกมองเห็นแผลถลอกซ้ำที่บรอยถลอกเก่า ซึ่งเกิดจากบักอ้วนเจ้าเดิมนั้นแหละ ครั้นพอหันหลังแหงนหน้าขึ้นมองบักอ้วน ก็เห็นว่าพวกมันเดินกลับกันไปแล้ว กำพร้าวได้แต่กำมือแน่น แค้นใจที่ไม่เคยสู้พวกมันได้เลย แม้แต่จะมีปากมีเสียง ก็ยังไม่กล้าสู้ที

แต่อย่างไร วันนี้ก็ยังเป็นวันพิเศษของกำพร้าว เขาไม่ยอมเสียอารมณ์กับเรื่องนี้สักเท่าไรจึงเดินเล่นต่อไป แล้วไปหยุดยืนดูหมอลำที่กำลังจะเริ่มเล่นอยู่พอดี หมอลำคณะนี้กำพร้าวเคยได้ยินชื่อเสียงมานานว่า เล่นเรื่องพื้นบ้านได้สนุกสนานถึงใจ เพราะมีหมอลำหลายคนเสียงดี แถมยังมีหมอแคนมือดีเล่น

แดนได้ถึงใจ กำพริ้มมองหาพื้นที่ว่างแล้วนั่งลงกับพื้น ชมจากเวที่ด้านหลังที่
วาดเป็นภาพปารกศรีม พลังคิดว่าวันนี้หมอลำคณะนี้จะเล่นเรื่องอะไร

ขอกราบเรียนพี่น้องพ่อแม่ผู้มาฟัง
อหังขอวันทาผู้มาในงานนี้
ลำบ่ดีขอไหว้วันทาเจ้าสาก์อน
แม่่นแท้แต่อบาดพื่อนแขนช้อยแกลงบ่งาม
บ่ม่วนซ่าน้ำลำกะบ่มีกลอน
เสียงหมาหอนยังดีกว่าลำหลานซำ
มือนี่ลำในห้องคลองธรรมพระเจ้าสั่ง
นิทานมีแต่ครั้งโบราณมันเล่ามา
ยังมีท้าวพระยาชื่อนามว่า สินไช...

คณะหมอลำออกมาเล่าว่า สินไชช่วยนางสมุนทาและนางสีดาจันทร์
กลับมาจากเมืองยักษ์ได้แล้วก็พาไปพบหกกุมาร แล้วบอกให้พานางทั้งสองกลับ
เมืองเปงจาล ส่วนตน สังข์ทอง และสีโหจะแยกทางกลับไปเยี่ยมมารดาที่เมือง
นครศิลงปี แต่หกกุมารกลับลงสินไชไปฆ่า โดยชวนไปเล่นน้ำแล้วผลักสินไช
ตกเหวลงไป

กำพริ้มติดตามเรื่องราวด้วยจิตใจลุ้นระทึกกว่า สินไชจะรอดชีวิตหรือไม่
จนมารู้ตัวอีกทีก็เริ่มตึกเสียแล้ว เขาอยากจะดูหมอลำต่อให้จบ แต่สงสัยว่า
หมอลำจะเล่นกันถึงเช้าจึงต้องตัดใจเดินกลับวัด ปกติแล้วกำพริ้มอาศัยอยู่ในกุฎิ
หลวงตาและคอยอยู่รับใช้ตามแต่หลวงตาจะเรียก แต่ตึกตื่นปานนี้หลวงตาคงจะ
จำวัดแล้ว ระหว่างทาง กำพริ้มหวนนึกถึงสินไชที่ถูกหกกุมารผลักตกเหว แล้ว
มาคิดถึงตัวเอง ตนยังโชคตึกกว่าสินไชมาก คิดได้แบบนี้แล้ว กำพริ้มก็พอจะยิ้ม
กับตัวเองได้หน่อย แต่เมื่อเดินมาถึงกุฎิหลวงตาก็ต้องหุบยิ้มทันที เพราะหลวงตา
นั่งรออยู่ที่ระเบียง

“คือฟ้าวกลับ หมอลำสนุกบ่”

กำพร้าวัยกหน้ายิ้มๆ แต่ยังไม่กล้าพูดอะไรมาก กลัวหลวงตาจะดูที่
กลับซ้าย ส่วนหลวงตาเหลือบเห็นรอยถลอกที่หัวเข่ากำพร้าวัยกจึงถามต่อ

“อ้าว แล้วนั้นไปโดนอะไรมาล่ะ ไปโดนไฟแกล้งมาดิ”

คราวนี้กำพร้าวัยกหน้าจ๋อย แล้วก็แก้มกลบเกลื่อนถามเรื่องอื่นด้วย
เสียงใส

“หลวงตาเคยเบิ่งหมอลำเรื่องสิ้นไซป่ครับ” กำพร้าวัยกจะถามเรื่องราว
ต่อจากตอนที่ตนได้ดู

“เคยสิ อ้อ...หมอลำเขาเล่นเรื่องนี้กันนี่เอง แล้วเล่นตอนไหนล่ะ”

กำพร้าวัยกถามต่อทันที

“สิ้นไซตกเขา แล้วตายจริงป่ครับ ผมบ่อยากให้สิ้นไซตายเลยหลวงตา”

หลวงตาเห็นลูกศิษย์กระตือรือร้นอยาการู้เรื่องราวขนาดนั้นก็หัวเราะ
อย่างเอ็นดู แล้วจึงไปหยิบหนังสือเรื่องสิ้นไซในกุฏิมาส่งให้กำพร้าวัยก

“ถ้าอยากรู้เรื่องต่อก็ต้องอ่านเอง เอ้า...นี่หนังสือของหลวงตา รักษาให้
ดีล่ะ”

กำพร้าวัยกรับคำแล้วกล่าวขอบคุณ ส่วนหลวงตาก็ตักเตือนเรื่องที่กำลังกำพร้าวัยก
กลับตีก กำพร้าวัยกเห็นหลวงตาหันหลังกลับจะเข้มุ้งแล้ว ก็รีบกางหนังสืออ่าน
ทันทีด้วยใจจดจ่อ หลวงตาหันมาเห็นจึงบอกให้รีบนอน เพราะพรุ่งนี้ต้องไป
โรงเรียน แต่ก่อนหลวงตาจะปิดไฟ ยังอุตสาห์หยอดเนื้อเรื่องไว้นิดหนึ่ง

“ใจเย็นๆ สิ้นไซป่ตายดอก...คนดีพระท่านคุ้มครอง”

บนโหนดหินริมธารน้ำตก สิ้นไซค่อยๆ ส้มตา มองเห็นแสงรำไรที่ลอดลง
มาจากกิ่งใบของต้นไม้อันรกรกรึ่ม เขาพยายามยันตัวลุกขึ้นช้าๆ แต่แล้วก็ทรุดตัว
ลงไปใหม่ เนื้อตัวเปียกโชก เต็มไปด้วยรอยขีดและบาดแผล ทั้งมือไม้ไร้เรี่ยวแรง
และปวดศีรษะจนแทบทนไม่ไหว สิ้นไซฟื้นคืนสติ แต่สับสนว่าตนอยู่ที่ไหน
พยายามนึกย้อน เหตุการณ์สุดท้ายที่จำได้คือ ใบหน้าชั่วร้ายของเหล่าพี่ชาย
ลอยมาในความคิด

สินไชจำได้ว่ากำลังเล่นน้ำอยู่กับพี่ชายต่างมารดาทั้งหมดคน แล้วถูก ผลักตกลงไปในกระแสน้ำเชี่ยวกรากที่ไหลลงหน้าผา จากนั้นก็หมดสติไป กระแสน้ำคงพัดพามาหยุดที่นี่ แล้วนี่จะกลับเมืองนครศิลป์ได้อย่างไร สังข์ทอง และสีโหจะเป็นอย่างไร ยิ่งคิดสินไชก็ยิ่งปวดหัวยิ่งกว่าเก่า ทั้งสับสน ทั้งน้อยใจ และแค้นใจ

...พี่น้องกันแท้ๆ ทำไมถึงทำกันได้

พระอินทร์มองเห็นเหตุการณ์ทั้งหมดจากเบื้องบน จึงลงมาปรากฏกาย อยู่เบื้องหน้าสินไช แล้วใช้น้ำทิพย์ชโลมบาดแผล สินไชรู้สึกเรี่ยวแรงฟื้นคืนกลับมาทันที เนื้อตัวและเสื้อผ้าที่สกปรกกลับสะอาดสะอาดอันขึ้นทันตา แต่ทว่าจิตใจ เขายังสับสนและไม่รู้จะทำอย่างไรต่อไป

พระอินทร์จึงพูดด้วยน้ำเสียงอ่อนโยน ทำให้สินไชใจเย็นลง

“สินไช เจ้าก็พิน่ผ้าอุปสรรคมามากมาย เาชณะยักษ์มารจนช่วยเหลือ อาของเจ้ามาได้ แล้วเหตุใดเจ้าจึงพ่ายต่อกลอุบายของเหล่าพี่ชายได้ ลองตั้งสติ ให้ได้แล้วคิดดูให้ดี ในสถานที่อันเงียบสงบเช่นนี้ถือเป็นโอกาสที่เจ้าจะได้คิด ทบทวนเรื่องราวที่ผ่านมาในชีวิต แล้วเจ้าจงค่อยๆ คิดดูว่าจะจัดการพี่ชายของ เจ้าอย่างไร เมื่อคิดได้แล้วจงบอกข้า”

สินไชก้มลงกราบพระอินทร์ที่ได้ช่วยชีวิตตน แล้วนั่งหลับตาตั้งสมาธิ คิดทบทวนชีวิตของตน

กำพร้าที่นั่งอ่านเรื่องราวชีวิตของสินไชต่อจากนั้นอย่างสนุกสนาน จน วางหนังสือไม่ลง แต่แล้วต้องรีบปิดหนังสือดังพริบ เมื่อคุณครูเดินเข้ามาใน ห้องเรียน กำพร้ารีบสอดหนังสือเก็บไว้ในโต๊ะเรียนและหยิบเอาหนังสือวิชา คณิตศาสตร์ขึ้นมาแทน กำพร้ารู้สึกแปลกๆ เหมือนมีใครกำลังจ้องมองเขาอยู่ แต่ก็ได้ไม่ได้สนใจอะไร

ระหว่างพักกลางวัน กำพรัากินข้าวกับเพื่อนๆ แล้วไปวิ่งเล่นกันต่อทุกอย่างเป็นประจำปกติ เพียงแต่กำพรัาสงสัยอยู่นิดหน่อยว่า ทำไมวันนี้พวกบักอ้วนถึงไม่มาทวนใจเหมือนเช่นทุกวัน

บ่ายสามโมงครึ่ง เสียงระฆังเลิกเรียนดังขึ้น นักเรียนลุกขึ้นเก็บข้าวของกลับบ้าน คุณครูสั่งว่าอย่าลืมทำการบ้าน ขณะที่นักเรียนเริ่มวิ่งออกจากห้องทีละคน กำพรัาล้วงหนังสือจากลิ้นชักใส่กระเป๋าจนครบหมดทุกเล่ม ถึงเพิ่งสังเกตเห็นว่าหนังสือเรื่องสิ้นไซหายไป กำพรัาดกใจและพยายามควานล้วงลิ้นชักนั้นให้ทั่วอีกครั้งแต่ก็ไม่พบ เขานึกถึงหน้าหลวงตาแล้วกลัวใจ ไม่เรียวอยู่ไม่ไกลเกินรอ

“เฮ้ย เอามาเบิ่งน้ำแหม่น” บักอ้วนแย่งหนังสือที่ขโมยกำพรัามาตอนพักเที่ยงจากมือลูกสมุน

“ไหน ไ้กำพรัามันอ่านอะไรของมัน” พอบักอ้วนได้หนังสือมาแล้วก็เปิดอ่านดู พलगเดินนำขบวนเพื่อนๆ กลับหมู่บ้าน

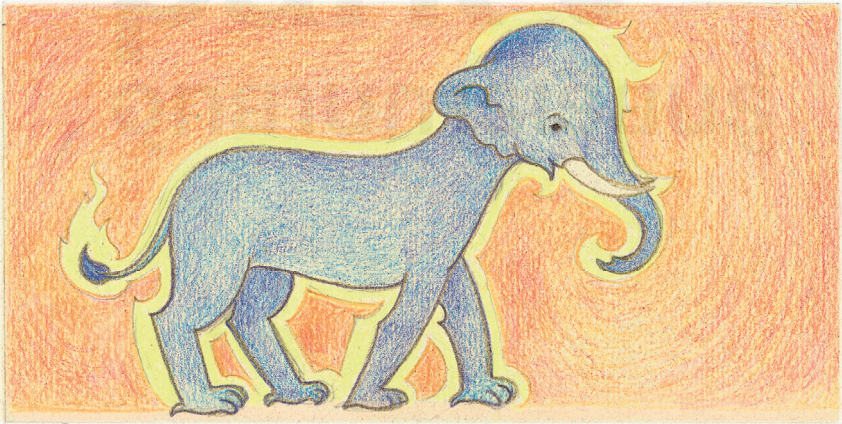
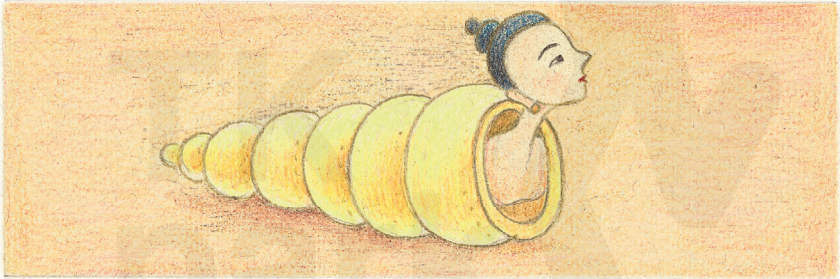
ส่วนกำพรั่าเฝ้าหาหนังสือเล่มนั้นจนทั่วก็หาไม่เจอ จนเวลาล่วงมามากแล้วก็ยังไม่ได้กลับวัด เขาเริ่มแน่ใจว่าต้องเป็นฝีมือพวกบักอ้วนแน่ๆ ไม่มีใครอื่น เพราะพวกบักอ้วนชอบแกล้งเขาอยู่เสมอ คงเห็นว่ากำพรั่าเป็นเด็กเจียบ เวลาถูกแกล้งก็ไม่ฟ้องครู พวกบักอ้วนจึงยิ่งได้ใจ

กำพรั่าคิดเท่าไรก็คิดไม่ออกว่า พวกของบักอ้วนเอาหนังสือไปซ่อนไว้ที่ไหน จึงต้องเดินหน้าจ้อย คอตกกลับวัด พलगคิดว่าพรุ่งนี้ค่อยมาหาใหม่ ระหว่างเดินทางกลับวัดนั้น เขานึกถึงตอนที่เพิ่งอ่านจบแล้วก็ยิ่งเสียดาย

...แหมกำลังสนุกอยู่เชียว

เริ่มต้นเดินทางครั้งใหม่

กำพร้าที่นั่งถึงเรื่องราวของสินไช...ยิ่งคิดยิ่งชอบ...ยิ่งคิดยิ่งกังวล เพราะฉบับนี้หนังสือเรื่องสินไชของหลวงตาที่หายไปยังหาไม่พบ...กำพร้าค่อยๆ หลับตา เห็นหน้าพระเอกหมอลำที่เล่นเป็นสินไชแล้วผล็อยหลับไป

สินไชตั้งสมาธิทบทวนเหตุการณ์ในชีวิตของตน ตั้งแต่จำความได้ พระมารดาเล่าว่าพวกตนถูกขับไล่ออกจากวัง ต้องระเห็จเร่ร่อนจากเมืองเปงจาล เพราะความอิจฉาริษยาของเหล่ามเหสีทั้งหกของพระบิดา

เดิมทีพระยาสุรราช ผู้ครองเมืองเปงจาล มีพระมเหสีชื่อนางจันทา และพระขนิษฐานามว่า นางสมุนทา นางสมุนทานั่งดงามโสภาย่างไม่อาจหาใครเทียบ แต่แล้ววันหนึ่งนางออกไปชมดอกบัวในสวนนอกเขตวังกับขบวนบริวารแล้วถูกยักษ์กุมภันต์ลักตัวไป ไพร่พลและเหล่าสนมได้แต่ตื่นตกใจ ไม่มีใครช่วยนางไว้ได้

เมื่อพระยาสุรราชได้ทราบเรื่องก็เศร้าโศกเสียใจมาก จนไม่เป็นอันปกครองบ้านเมือง จึงมอบเมืองให้นางจันทามเหสีปกครองแทน ส่วนตนเองออกบวชเป็นพระภิกษุแล้วเดินทางไปเมืองจำปา

วันหนึ่ง ระหว่างบิณฑบาต พระยาสุทราฯ ไปพบลูกสาวนันทเศรษฐี เจ็ดคนก็ถูกใจ จึงลาสิกขาแล้วไปสู้ออมาเป็นมเหสีที่เมืองเปงจาล พระยาสุทราฯ จึงมีมเหสีแปดองค์ มีนางจันทาเป็นมเหสีเอก และมเหสีใหม่คนที่เจ็ดชื่อนางลุน เป็นมเหสีเล็ก พระยาสุทราฯ วาดหวังตั้งใจไว้ว่า หากโอรสของมเหสีองค์ใดเป็นผู้มีบุญญาธิการ เติบโตขึ้นมาแล้วสามารถออกไปรบกับยักษ์กุมภกันท์ แล้วนำตัวนางสมุนทากลับมาได้ จะยกราชสมบัติให้เป็นเจ้าครองเมืองต่อไป

ต่อมามเหสีทั้งหมดได้ให้กำเนิดโอรสพร้อมกัน นางจันทามเหสีเอก ประสูติโอรสเป็นคชสีห์ มีหัวเป็นขางกายเป็นสิงห์ มีสีสวยสดงดงามและมีวงอันวิจิตร ชื่อว่าสีโห ส่วนนางลุนประสูติโอรสองค์แรกเป็นหอยสังข์สีทอง ตั้งชื่อว่า สังข์ทอง องค์ที่สองเป็นมนุษย์ชื่อ สินไซ รูปร่างงดงามดังเทพ มีขนดิลปีและศรติดมือมาด้วยแต่เกิด ส่วนมเหสีอีกหกองค์ประสูติโอรสเป็นคนสามัญธรรมดา

พระยาสุทราฯ พึงพอใจยิ่งนักที่ได้โอรสงดงามอย่างสินไซ แต่กังวลพระทัยว่า มีโอรสองค์หนึ่งเป็นหอยสังข์ อีกองค์หนึ่งเป็นคชสีห์ จึงปรึกษาโหราจารย์ มเหสีทั้งหกเห็นเป็นโอกาสที่จะกำจัดนางจันทาและนางลุนได้ จึงติดสินบนขุนโหรให้ปดเท็จว่ากุมารทั้งสามนั้นเป็นกาลกิณีจะนำภัยพิบัติมาให้ พระยาสุทราฯ หูเบาเชื่อตามนั้น จึงขับไล่นางจันทาและนางลุนออกจากวัง มเหสีทั้งสองนางจึงต้องหอบลูกออกจากวังมาพบความลำบากในป่า

เรื่องนี้ร้อนถึงพระอินทร์จึงสั่งให้วิสุกรรมเทพบุตร ลงมาสร้างปราสาทให้พร้อม ทั้งเครื่องใช้ไม้สอยและอาหารการกิน ตั้งชื่อเมืองว่า นครดิลปี นางจันทาและนางลุนจึงเลี้ยงดูสินไซ สังข์ทอง และสีโหจนเติบโตอย่างสุขสบายอยู่ในปราสาทนี้ ฝ่ายมเหสีทั้งหกก็เลี้ยงดูโอรสทั้งหกจนเติบโตใหญ่เช่นกัน วันหนึ่งพระยาสุทราฯ เห็นว่าสมควรแก่เวลาแล้วที่จะส่งโอรสไปตามพระชนินุชฐาสมุนทากุมารจึงขอเข้าป่าไปเรียนมนต์ให้มีฤทธิ์เดชเสียก่อน

หกกุมารหลงทางอยู่ในป่าจนก่อนวัน เจ้าป่าจึงดลบันดาลให้หกกุมารเดินทางมาถึงเมืองนครดิลปี

“พวกเราอยู่ที่ไหนกันนี้ เดินวนอยู่ในป่ามาตั้งนาน แล้วทำไมไม่เห็นมีสำนักพระฤๅษีสักสำนักเลย แล้วจะกลับไปพบหน้าพระบิดาได้อย่างไรกัน” หก กุมารเริ่มพากันโอดครวญเพราะความเหนื่อยล้า ศรีสันท์โอรสองค์โตบอกให้น้องใจเย็นๆ แล้วชี้นิ้วไปที่ปราสาทอันงดงามที่เห็นอยู่ไกลๆ

“พวกเจ้าเห็นปราสาทนั้นไหมล่ะ ข้าว่าจะต้องมีอะไรดีๆ ซ่อนอยู่แน่”

แล้วหกกุมารก็มุ่งหน้าเดินกันต่อ ฝ่ายสินไช เมื่อเห็นบรรดาเด็กหนุ่ม แปลกหน้าเดินเข้าประตูวังมา จึงวิ่งเข้าไปขวางไว้

“พวกท่านเป็นใคร มาทำอะไรที่ปราสาทของเรา”

ศรีสันท์วางมวดอย่างไม่กลัวเกรงแล้วตอบกลับ

“พวกเราเป็นโอรสของพระยาสุทราษ กษัตริย์เมืองเปงจาล แล้วท่านละเป็นใคร มาขวางพวกเราทำไม”

สินไชได้ยินดังนั้นก็ตกใจรำพึงกับตนเองในใจว่า นี่หรือลูกของเหล่ามเหสีที่ขับไล่พระมารดาของเราออกจากวัง แต่ด้วยความที่สินไชเป็นคนจิตใจดี มีเมตตา ไม่คิดพยาบาทใคร เมื่อเห็นพี่ชายเดือดร้อนจึงคิดช่วยเหลือ

“เราเป็นโอรสของนางลุน มีพระบิดาชื่อพระยาสุทราษ แต่เราพลัดพรากจากพระบิดามาตั้งแต่เล็กและมาอาศัยอยู่ที่ปราสาทแห่งนี้ ขอเชิญพวกท่านเข้ามาพักผ่อนก่อนเถิด”

ฝ่ายหกกุมารได้ยินดังนั้นตกใจยิ่งกว่า เพราะคิดเอานางจันทา นางลุน และสามกุมารน่าจะตายไปหมดแล้วเพราะความลำบาก ไม่คิดว่าจะยังมีชีวิตและอาศัยอยู่ในปราสาทหลังใหญ่สวยงามเช่นนี้ ยิ่งคิดแล้วยิ่งอิจฉา ถ้าได้กลับวังแล้วจะต้องรีบไปทูลเสด็จแม่ แต่ตอนนี้หกกุมารแกล้งทำเป็นพูดจาดีด้วย เพื่อหลอกให้สินไชตายใจ

“สินไชน้องรักของพี่ นับตั้งแต่นี้เนื่องจากพี่มา พี่ไม่ทราบข่าวคราวของน้องเลย พอเห็นหน้าน้องแล้วพี่รู้สึกดีใจเป็นที่สุด พระเจ้าน้า แม่ของน้องอยู่ที่ไหนหรือ พวกพี่อยากจะไปกราบพระบาทท่านสักหน่อยจะได้ไหม”

สินไชบอกให้เหล่าพี่ชายรอก่อน แล้วรีบเข้าปราสาทไปแล้วเรื่องให้นางจันทาและนางลุนฟัง

“พี่ชายที่ไหนกัน อย่าไปฟังมัน! มันโกหกทั้งนั้น! ไวใจไม่ได้ แม่ของพวกมันยุยงเสด็จพ่อของลูกให้ขับไล่พวกเราออกจากเมือง แม่ไม่อยากจะเห็นหน้ามัน ไม่ต้องพาเข้ามาพบแม่!”

เว้กเว้กฮ้องอย่าฟ้าวว่าเสียงกบ

ย่านแต่แนวท่าทำตอดตาย ใผสิฮู้

(ได้ยินเสียงฮือๆอย่าเพิ่งไปคิดว่าเป็นเสียงกบ

เกรงว่าจะป็นงูสามเหลี่ยมมีพิษกัดตาย)

นางลุนตะโกนเสียงดังเพราะรู้เบื้องลึกเบื้องหลังของพวกพี่ๆตนดีตั้งแต่ครั้งที่ถูกใส่ความ น้ำตาของนางค่อยๆ ซึมที่ขอบตาทั้งด้วยความโกรธและเป็นกังวลว่าเรื่องร้ายจะกลับมาเกิดขึ้นกับตนและลูกอีกครั้ง

ส่วนสินไชไม่ตั้งใจเคืองแค้นกับเรื่องราวที่ผ่านมา เพราะความรักจากพระมารดาได้เติมเต็มหัวใจแทนสิ่งที่ขาดหายไปทั้งหมดแล้ว จึงทูลให้พระมารดาใจเย็นลงว่า

“ลูกเข้าใจแม่ดี แต่ลูกไม่กลัวหรอกจ้ะ เพราะลูกไม่คิดพยายบาทจองเวรผู้ใด หากใครมาทำอะไรเรา เขาคงจะแพ้ภัยตัวเอง ลูกจะออกไปพูดจาดีๆ กับพวกพี่ๆ และจะไปกับพวกเขาโดยเก็บความขมขื่นไว้ในใจ แม่อย่าได้เป็นห่วงเลยจ้ะ”

ว่าแล้วสินไชก็ออกมาเล่นกับพี่ๆ ทั้งยังแผลงศรต้อนนกต้อนปลามาให้ชมอย่างสำราญใจ

ฝ่ายหุกกุมารเห็นฤทธิ์ของสินไชจึงคิดแผนการในใจ แล้วโกหกอีกว่า

“น้องรู้ไหมว่า พระบิดาเป็นห่วงน้องและพระเจ้าνάมาก จึงให้พี่ๆ ออกตามหา เมื่อเห็นว่าน้องและแม่สบายดี พรุ่งนี้พี่จะกลับเข้าวัง ขอให้น้องส่งสัตว์ป่าไปถวายพระบิดาของเราด้วย”

สินไชรับปากว่าจะจัดการให้ หกกุมารจึงออกเดินทางกลับวังด้วยความสบายใจ

เมื่อหกกุมารกลับถึงวัง พระยาสุรราชจึงถามถึงการฝึกวิชา

“ว่าไงล่ะลูก เจ้าไปได้อะไรมาบ้าง ได้วิชาเป่าปี่เหมือนพระอภัยมณีหรือจะเป็นวิชากระบี่กระบอง”

หกกุมารไม่รอช้า รีบตอบไปตามแผนที่วางไว้

“ลูกนั้นได้ไปเรียนวิชาเรียกสัตว์ให้มาได้เหมือนใจปรารถนา ถ้าเสด็จพ่อจะใคร่ชมนก ลูกจะด้อนเข้ามาในวัง ถ้าเสด็จพ่อจะชมปลา ลูกก็จะให้ฝูงปลาพากันมาแน่นฝั่งน้ำที่หน้าวัง หรือจะชมสิงสาราสัตว์ ละมั่ง กวางทราย ควายป่า หรือจะยกกันมาทั้งป่าก็ได้เลยนะ เสด็จพ่อ”

พระยาสุรราชได้ฟังดังนั้น ก็พอใจตอบเขาดังคาด!

“ให้มันได้อย่างนี้สิลูกพ่อ ถ้าเป็นอย่างนั้นจริง พรุ่งนี้พ่อขอชมฤทธิ์เดชของพวกเจ้าให้เป็นบุญตาได้หรือไม่”

“ได้เลย เสด็จพ่อ พรุ่งนี้ลูกจะเรียกสัตว์ป่าทุกชนิดเข้ามาในเมือง ป่าวประกาศให้ไพร่พลพากันมาดูด้วยนะพะยะค่ะ”

หกกุมารว่าแล้วก็แอบยิ้มมุมปาก แวดตาเจ้าเล่ห์

เช้าวันต่อมา สินไชยิงสัตว์ป่าให้เข้าไปในวังตามที่รับปากไว้ ฝูงสัตว์มากมาย ทั้งช้าง ม้า เสือ สิงห์ กระต่าย แรด วัวเข้ามาในเขตวังจนแผ่นดินสะเทือน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้ฝูงชนพากันลือว่าโอรสทั้งหมดมีความสามารถมาก สมควรที่จะได้ปกครองบ้านเมืองต่อไป พระยาสุรราชก็หลงเชื่อตามนั้นโดยไม่สงสัยใดๆเลย

ยิ่งเห็นโอรสทั้งหกมีความสามารถเลิศล้ำเท่าใด พระยาฤทธราชก็ยิ่งสบายใจ และเห็นว่าสมควรแก่เวลาเสียทีที่จะส่งเหล่าโอรสไปตามพระเจ้าอา กลับวัง

วันต่อมา เหล่าโอรสทั้งหกได้ฟังคำสั่งจากพระยาฤทธราช ทำให้หัวใจตกไปอยู่ที่ตาตุ่ม เดินคอตกลับมาร่ำลาเหล่าพระมารดาที่ปราสาทของตน ฝ่ายบรรดาแม่ แม่จะสงสารลูกแต่จะให้ไปบอกพระยาฤทธราชว่าไม่ให้ส่งลูกไป ก็เกรงว่าจะถูกจับได้ว่าไม่มีฝีมือ ระหว่างนั้น นางตรีสุนทร หนึ่งในแม่เสีทั้งหกจึงเสนอขึ้นมาว่า

“จะไปยากอะไรเล่าลูก ก็เรามีน้องสินไซผู้เก่งกล้าสามารถอยู่มีไซหรือ ลวงสินไซนี้แหละ ไซให้ไปตามนางสมุนทาพระเจ้าอา โดยบอกว่าเสด็จพ่อทรงใช้ มันคงจะยอมไป เมื่อเสร็จภารกิจแล้วลูกจงหาทางฆ่ามันเสีย”

พูดจบแล้วนางก็หัวเราะเป็นต้นเสียงให้เหล่าแม่เสีและโอรส ทั้งหมดพากันหัวเราะประสานเสียงจนบรรยากาศแห่งความอิจฉาริษยาอัดแน่นอยู่ในห้องนั้น

ครั้นรุ่งเช้า โอรสทั้งหกชวนกันไปกราบลาพระบิดา แล้วมุ่งหน้าสู่เมืองนครศิลป์ เมื่อเห็นหน้าสินไซ จึงโกหกว่าพระบิดาสั่งให้มาตามน้องไปพาดวังนางสมุนทาผู้เป็นพระเจ้าอามาจากยักษ์กุมภกัณฑ์ ถ้าได้พระเจ้าอากลับมา พระบิดาจะมาเชิญน้องให้เข้าไปเป็นเจ้าผู้ครองนครเปงจาล

สินไซเห็นว่ามีโอกาสที่จะได้ตอบแทนพระคุณมารดาให้ได้เสด็จกลับคืนพระนคร จึงตอบตกลง แต่ขอเวลากลับไปไหว้ลาพระมารดาก่อน นางลุนเมื่อได้ฟังว่าลูกจะออกเดินทางไปกับหกกุมารจึงไม่พอใจยิ่ง พยายามคัดค้าน เพราะเกรงว่าลูกจะเป็นอันตราย แต่ไม่สามารถห้ามสินไซได้ จึงเตือนให้มีสติระวังภัย

“ถ้าอย่างนั้นเจ้าจงระวังตัวให้ดี โดยเฉพาะพี่ทั้งหกนั้นเป็นคนไม่รู้จักคุณคน ระหว่างทางไปเมืองยักษ์อันตรายนะลูก แม่ได้ยินมาว่ามีภูเขาดุเดือด และแม่น้ำขวางทางอยู่ อีกทั้งยังมีผีป่าที่จะมาใช้เล่ห์กลมารยาหลอกล่อสารพัด ลูกจงอย่าได้หลงเชื่อใครง่าย ๆ ยิ่งไปกว่านั้นยักษ์กุมภกัณฑ์นั้นมีฤทธิ์มาก ส่วน

นางสมุนหาถึงจะเป็นเลือดเนื้อเชื้อไขกับเราก็จริง แต่นางได้อยู่กินกับยักษ์เป็น
 คู่เมียกันมานาน ลูกจะเชื่อลมปากเขาไม่ได้ เพราะใจคอผู้หญิงมักไม่แน่นอน
 ส่วนสังข์ทองก็ดี สีโห่ก็ดี มีอะไรให้ช่วยเหลือกันนะ อย่าละทิ้งกันนะลูกนะ”

พอสินไช้รับคำพระมารดา ก็หีบพระขรรค์และศรมา แล้วขี่หลังสีโห่ออก
 เดินทาง โดยให้สังข์ทองนำทาง ส่วนโอรสทั้งหกให้ขึ้นม้าตามไปอย่างกระชั้นชิด
 ทั้งหมดบุกป่าฝ่าดงจนมาถึงปลายด่านของเมืองยักษ์แห่งหนึ่ง มีภูเขงตัวใหญ่
 เท้าภูเขาคอยเฝ้ารักษาประตูเมืองอยู่

เมื่องูร้ายเห็นผู้บุกรุกจึงแผ่พังพานแผลงฤทธิ์และเลื้อยมาขวางทางไว้
 อ้าปากกว้างแยกเขี้ยวพร้อมจะฉกได้ทุกเมื่อ โอรสทั้งหกขาสั่นพับๆ ชักม้าถอย
 มาหลบอยู่หลังสินไช้ สินไช้กระโจนลงจากหลังสีโห่ แล้วร้องถามงูยักษ์อย่างไม่
 เกรงกลัว

“เฮ้ย! ใ้งูร้าย มาขวางทางพวกข้าทำไม ถอยไปซะ”

งูร้ายพนพิษออกมาเป็นคว้นพวยพุ่งแทนคำตอบ โอรสทั้งหกหลบได้
 ทัน พินั้นจึงกลับไปถุกภูเขาด้านหลัง หินถล่มลงมาครืนใหญ่ เหล่าโอรสพากัน
 หลบพัลวัน

สีโห่เห็นเช่นนั้นจึงกระโจนเข้าไปตะปบที่คอของคู่ต่อสู้ งูร้ายชูคอขึ้น
 แล้วพาดลงกับพื้น เพื่อกระแทกสีโห่ลงกับหินก้อนใหญ่ สีโห่ไหวตัวทัน กระโดด
 หลบออกมาอีกด้านหนึ่ง ก้อนที่หินก้อนนั้นจะแตกกระจายกระจาย เศษหิน
 กระเด็นกระดอนไปทุกทิศทาง ฝุ่นคลุ้งเป็นหมอกที่บ่ไปหมด สีโห่ถอยออกมา
 ตั้งหลัก

ครั้นเมื่อฝุ่นจางลง มองเห็นงูร้ายนอนจมอยู่ โอรสทั้งหกจึงถอนหายใจ
 เชือกใหญ่ รีบปัดเนื้อปัดตัวแล้ววางมาดตั้งเดิม

ทันใดนั้น งูร้ายชูหัวขึ้นมาอีกครั้งด้านหลังเหล่าโอรสที่ไม่ทันระวังตัว
 แต่สีโห่ไหวตัวทัน จึงรีบตรงเข้าตะปบและกัดซ้ำจนงูร้ายนั้นขาดใจตาย

สินไช้กล่าวขอบใจสีโห่ แล้วทั้งหมดก็พากันเดินทางต่อ จนพ้นเขตป่า
 มาถึงฝั่งน้ำแห่งหนึ่ง ซึ่งทั้งลึกและกว้างมากขนาดแลจนสุดลูกหูลูกตา จระเข้

หลายตัวว่ายน้ำคอยเหยื่ออันโอชะ บางตัวอ้าปากรออยู่แล้วที่ริมฝั่ง ปลาใหญ่น้อย
วนว่ายอยู่เป็นจำนวนมาก

สินไชถามโอรสทั้งหกว่าจะข้ามฝั่งน้ำอันกว้างใหญ่ไปด้วยกันไหม โอรส
ทั้งหกดูท่าแล้วไม่ไหว ซีนข้ามไป คงกลับมาเป็นชั้นๆ แน่ จึงตอบว่าสุดปัญญา
ที่จะข้ามไปเพราะไม่มีฤทธิ์ สินไชจึงให้พี่ๆ รออยู่ที่ฝั่งน้ำด้านนี้ก่อน เมื่อรับ
พระเจ้าอามาได้แล้วจึงจะกลับมารับ โดยให้สีโหยอยู่คอยคุ้มครอง

แต่ก่อนจะออกเดินทาง สินไชพาสีโหยหลบมากระซิบกันสองคนเบาๆ

“พี่อย่าเข้าไปใกล้พวกนั้นมากนักนะ ระวังไม่ได้”

สีโหยรับคำเตือนจากน้อง และเตือนกลับไปด้วยความเป็นห่วงเช่นกัน

“เจ้าเองก็อย่าทะนงว่ามีฤทธิ์ จำไว้นะว่าสีโหยยังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้
พลั้ง การที่เราเข้าไปอยู่ในถิ่นของศัตรูนั้นต้องระมัดระวังและมีสติอยู่ตลอดเวลา
พระขรรค์และศรอย่าวางไว้ไกลตัวเด็ดขาด ทางนี้ไม่ต้องเป็นห่วง พี่จัดการเอง
ถ้ามีเหตุด่วนต้องการความช่วยเหลือ ให้ยิงศรเป็นสัญญาณเรียกพี่ แล้วพี่จะไป
ช่วย”

สินไชรับคำสีโหย แล้วตรงไปลาพี่ทั้งหก พลังสะพายศรถือพระขรรค์
แล้วขี่สังข์ทองล่องฉิวปลิวไปกลางสายน้ำ มุ่งหน้าไปสู่ภูผาใหญ่เบื้องหน้า

park
อุทยานการเรียนรู้

๓ สาม

เรื่องเล่าของกำพริ้ว

วันนี้วันเสาร์ กำพริ้วล้างจานที่พระจันทร์เพลเสร็จ แล้วนั่งพักอยู่บนแคร่ ใต้ต้นมะม่วงใหญ่ใกล้โบสถ์ ได้ยินเสียงใสๆของเด็กผู้หญิงเรียกหาเขามาแต่ไกล “กำพริ้ว”

กำพริ้วหันไปเห็นเพื่อนสนิท ก้อยนี่เอง...กำลังวิ่งมาหา สงสัยว่าวันนี้ ก้อยจะว่างเลยมาชวนไปเล่นด้วย ก้อยเป็นเด็กหน้าตาน่ารัก เรียนเก่งและเฟื่อง จะมาเป็นเพื่อนเรียนห้องเดียวกับกำพริ้วตอนชั้นป.6 นี้เอง

ก้อยเป็นลูกสาวพ่อค้าร้านขายของชำในหมู่บ้าน วันเสาร์อาทิตย์ พ่อแม่มักจะพาเธอและน้องสาวคนเล็กมาทำบุญที่วัดบ่อยๆ ก้อยจึงได้มาอยู่เล่นเป็นเพื่อนกำพริ้ว บางครั้งก็ช่วยกันทำการบ้าน บางครั้งก็ชวนกันออกไปเดินเล่นที่ทางเดินริมน้ำหลังวัดอย่างเช่นวันนี้

ก้อยคะยันคะยอให้กำพร้าวอกมาเดินเล่นกับเธอ ในขณะที่ใจของกำพร้าวัยังกังวลถึงหนังสือของหลวงตาที่หายไป เกือบสัปดาห์หนึ่งแล้วก็ยังหาไม่เจอ ก้อยมักจะเล่าถึงวันหยุดที่พ่อแม่พาไปเที่ยวต่างจังหวัด หรือไปเยี่ยมญาติที่กรุงเทพฯ ให้กำพร้าวฟัง ทำให้กำพร้าวซึ่งไม่เคยไปเที่ยวไหนเลยตื่นเต้นอยู่เสมอ หรือไม่บางครั้งก็ปนเรื่องน้องสาวของเธอที่เอาแต่ใจและชอบบงอแงจนเธอปวดหัว แต่ไม่ว่าวันนี้ก้อยจะเล่าเรื่องอะไรก็ดูเหมือนกำพร้าวจะเงยไปจนผิดปกติ

“เป็นอะไรไปหรือกำพร้าว เจ้าบ่มีเรื่องที่ข้อยเว้าให้ฟังดี”

“เปล่าหรือก เขา...มีเรื่องกลุ้มใจนิดหน่อย” กำพร้าวก็ม่นหน้าตอบ ไม่อยากให้ก้อยเป็นห่วง

“มีเรื่องอีหยั่ง บอกข้อยมาสิ เผื่อข้อยช่วยได้” ก้อยตบไหล่กำพร้าวเบา ๆ

“หนังสือเรื่องสินไซของหลวงตาหาย...”

“อ้อ เจ้าก็เบิ่งหนังสือเรื่องนี้ดี...วันนั้นข้อยได้เบิ่ง” ก้อยตื่นเต้นจนลืมตัวว่าเพื่อนกำลังเศร้า เมื่อนึกได้จึงเงยไปแล้วค่อยพูดต่อ

“เอาเถอะ...แล้วข้อยสิข้อยหา เจ้าอ่านไปถึงไหนแล้ว เว้าให้ฟังน่าแน”

กำพร้าวจึงเงยหน้าขึ้นมามองก้อยและยิ้ม แล้วก็เลือกเล่าตอนที่คิดว่าตื่นเต้นที่สุดให้ก้อยฟัง

สินไซซึ่งสังข์ทองข้ามฝั่งอันกว้างใหญ่ไพศาลมาถึงเขตปารกทึบที่เล่าขานกันมาว่าเต็มไปด้วยบรรดาภูต ผี และยักษ์มาร ผู้ที่ผ่านป่านี้ไปได้เท่านั้นจึงจะไปถึงเมืองของยักษ์กุมภภัณฑ์ได้ สินไซไม่รอช้า ลงจากสังข์ทองแล้วก้าวเดินไปตามทางคดเคี้ยวเข้าไปในป่า สักพักทั้งสองรู้สึกถึงแผ่นดินสะเทือนเป็นจังหวะก้าวเท้า ตึง! ตึง! แล้วยักษ์ตนหนึ่งก็ปรากฏตัว

“เจ้าเป็นใคร กล้ามาเหยียบถิ่นของข้า เจ้าเด็กน้อยปากยังไม่สิ้นกลิ่นน้านม ถ้าไม่อยากตายจงกลับไปซะ”

ยักษ์ตนนั้นเอากรบองขว้างออกมา แต่ไม่ถูกสินไซเนื่องจากสังข์ทองช่วยป้องกันไว้ กรบองตกถึงพื้นดินเกิดเสียงดังสนั่นหวั่นไหว ผุ่งสัตรีน้อยใหญ่

ตกใจพากันวิ่งหนีอย่างสับสนอลหม่าน สินไชจึงใช้พระขรรค์สู้กับยักษ์จนยักษ์ล้มลง แต่ก็ยังลุกขึ้นมาได้ใหม่

ยักษ์ร้องถามว่า “อ้ายเด็กน้อย เจ้าจะไปไหน บอกข้ามาซิ”

สินไชตอบ “ไม่ใช่เรื่องของเจ้า เราจะฆ่าเจ้าเสีย”

ว่าแล้วก็แผลงศรออกไปทันที ยักษ์ล้มลงพร้อมกับร้องก่อนตายว่า

“ถึงแม้ข้าจะตาย แต่ก็ยังมีพญาช้างกับขุนยักษ์ทั้งสองคอยล้างผลาญชีวิตเจ้าต่อไป เจ้าไม่รอดแน่”

สินไชไม่กลัวเลยสักนิด ใช้พระขรรค์ตัดศีรษะยักษ์จนขาดใจ แล้วรีบขี่สังข์ทองแล่นไปกลางน้ำจนมาถึงอีกฝั่งหนึ่ง จากนั้นจึงเดินทางต่อไป พลาจเก็บผลไม้ไปป่าประทังชีวิต จนมาถึงเขาเงินยวงซึ่งมีสีขาวยบริสุทธิ สินไชค่อยๆ ปีนจนไปถึงยอดเขา แล้วเดินข้ามยอดเขาลงมายังเชิงเขา ชมนกชมไม้ตลอดทาง โดยมีสังข์ทองลอยนำหน้า

หลายวันผ่านไป จนมาถึงเขตแดนของพญาคชกฤษร ซึ่งเป็นช้างตัวใหญ่มีฤทธิ์มาก เพราะมีเทวดาคอยปกป้องรักษา วันนั้น พญาคชกฤษรกับบริวารกำลังหากินอยู่ในป่า เมื่อแลเห็นสินไชก็หยุดยืนจ้องดู คิดว่าใครหนอ ช่างกล้าบุกมาถึงเขตแดนของตน แล้วจึงยกหางงูแผ่ร้องเสียงดังก้องไปทั่วป่า พร้อมทั้งวิ่งออกมาขวางหน้าสินไช บรรดาเหล่าบริวารต่างพากันมารุมล้อมหมายจะเอาชีวิตของหนุ่มน้อย

สินไชจึงแผลงศรออกไป เกิดเสียงดังสนั่นหวั่นไหวก็ก้องดังฟ้าผ่า ช้างบริวารต่างตกใจวิ่งหนีกระเจิดกระเจิง ส่วนพญาคชกฤษรเห็นดังนั้นก็รู้ว่าเด็กหนุ่มคนนี้มีบุญญาธิการไม่น้อย จึงยอมเป็นทาสรับใช้ สินไชบอกพญาคชกฤษรว่า กำลังติดตามมหาพระเจ้าอาที่ถูกยักษ์จับตัวไป เพื่อนำกลับไปถวายพระบิดา พญาคชกฤษรจึงเตือนสินไชว่า

“ในป่านี้ มียักษ์ร้ายด้วยกันถึงสี่ตน ท่านจะเข้าไปแน่หรือ”

สินไชยิ้มตอบว่า “ข้าไม่กลัว”

ว่าแล้วจึงขึ้นพญาตชกฤษณ์รเดินทางต่อไป โดยมีบริวารช้างมาห้อมล้อมดูแล เดินทางผ่านป่ากว้าง ข้ามห้วยเหวใหญ่ไปด้วยความเหน็ดเหนื่อยเมื่อย่ำสินไชให้สังข์ทองไขน้ำเป็นลำธารไหลเย็นให้บริวารช้างทั้งห้าร้อยเชือกได้เล่นน้ำกันสนุกสนานเพลินใจ จากนั้นสินไชจึงเดินทางต่อไปจนมาถึงป่าหิมวันต์ และได้ขึ้นชมพรรณไม้ดอกไม้บานาพันธุ์ที่ส่งกลิ่นหอมขจรขจาย ทั้งดอกพิกุล บุนนาค ตะแบก ลำเจียก การะเกด และมากมายอีกหลายพันธุ์ ในระหว่างที่สินไชชมดอกไม้อยู่นั้นก็หวนคิดถึงพระมารดา อยากจะพาให้มาชมด้วยกัน

สินไชยังเดินทางต่อไปไม่ลดละ จนไปพบยักษ์ทั้งสี่ตนที่พญาตชกฤษณ์ได้กล่าวถึงไว้ พวกมันคือ จิตยักษ์ วิจิตยักษ์ ชัยยักษ์ และวิชัยยักษ์ สี่ยักษ์ร้ายสมุนของยักษ์กุมภภัณฑ์ แม้แต่เทวดาเจ้าป่ายังไม่กล้าต่อกรด้วย ยักษ์ทั้งสี่นั้นจึงหยิ่งผยอง เมื่อมองเห็นสินไชยังเด็กเล็กนักจึงหมายจะจับกิน ต่างชิงกันวิ่งเข้าไปหาสินไชทันที

สินไชร้องตะโกนกลับไป

“เฮ้ย เจ้ายักษ์ อย่ามาทำเป็นใหญ่ คิดหรือว่าข้าจะกลัว”

คำพูดของสินไชยิ่งทำให้ยักษ์ทั้งสี่โกรธหนัก เข้าล้อมสินไชกันคนละทิศแต่ก็จับไม่ได้ เพราะสินไชรวดเร็วว่องไว หลบหลีกไปมาจนขุนยักษ์ตามไม่ทัน ทันใดนั้น ด้วยฤทธิ์ของสังข์ทำให้เกิดฟ้าฝนชดกระหน่ำและลมแรง พัดจนต้นไม้ใหญ่ล้มครืน ยักษ์ไม่อาจต้านพืนพายุนั้น ทั้งคอ ตีน และมือของขุนยักษ์ขาดกระเด็นกระจายออกจากร่าง ล้มลงขาดใจทุกตน

สินไชเดินทางต่อไปจนมาถึงภูเขาสุวรรณซึ่งมีสี่เหลี่ยมตั้งทองคำ ส่งรัศมีไปต้องสิ่งใด สิ่งนั้นก็แลดูสุกใสเป็นทองไปหมดทุกอย่าง ไม่ว่าสิ่งสาราสัตว์ ต้นไม้ ดอกไม้ในป่านั้น

เมื่อถึงยอดเขา มีผีห่วย ผีเขาติดตามมาชวนพูดคุยด้วยตลอดทาง แต่สินไชไม่สนใจพูดด้วย จนมาถึงยอดเขาแก้ว ที่นั่น มีต้นนารีผลออกลูกย่อยย่อยลงมาเป็นสตรีร่างย่อส่วน รูปร่างดั่งนางฟ้า สัตส่วนต้องตา ไบหน้าต้องใจ ผิวพรรณผุดผ่อง หากชายใดที่เดินผ่านป่านี้ แล้วไม่ตกหลุมรักเหล่าสตรีผลก็ถือได้ว่าไม่ใช่ชาย

แม้แต่สินไชเองยังผลอ่วมอกริมย์กับนารีผลเหล่านี้อยู่นานสองนาน จนเทวดาชั้นต่ำที่หลงใหลนารีผลมาพบเข้า เกิดความโกรธแค้นจึงร้องทักรบด้วย เพราะคิดว่าสินไชคิดจะแย่งชิงเมียของตน ว่าแล้วก็กวัดแกว่งพระขรรค์เข้ารุกไล่สินไช ฝ่ายสินไชจึงชักพระขรรค์ขึ้นตอบโต้จนเทวดานั้นแตกพ่ายไป

สินไชรีบเดินทางต่อไปถึงเขาวงเวระบาท อันเป็นสถานที่ที่พระอินทร์สร้างไว้ ด้านในล้วนมีแต่ของทิพย์ ผู้มีบุญเท่านั้นที่จะได้เห็นของทิพย์เหล่านั้นได้แก่ ผ่านุ่อย่างดี บ่อแก้ว บ่อเงิน บ่อคำ และเป็นสถานที่เกิดของนางกินรี

สินไชได้พบนางเจียงคำซึ่งเป็นนางกินรีรูปร่างก็ลงชั้นชม จนการเดินทางล่าช้าไปเจ็ดวัน แล้วสินไชก็ตัดสินใจเดินทางต่อไป เมืองยักษ์กุมภกันท์อยู่อีกไม่ไกลนักแล้ว

เบื้องหน้าสินไช ปรากฏปราสาทที่แลลั่นไปด้วยเพชรตั้งตระหง่านอยู่กลางป่า แสงวาววาบของเพชรที่ประดับประดานั้นส่องประกายสะท้อนแสงแดดโดดเด่นงามตา นี่มันปราสาทของผู้ใดกัน

สินไชสาวเท้าก้าวเร็วเข้าไปในปราสาทนั้น พอพ้นประตูเมืองเข้าไปเห็นสระบัวมีบัวบานาพรรณกำลังออกดอกบานสะพรั่งไปทั่วบริเวณ ปราสาทนั้นตั้งอยู่กลางสระบัวอันสวยสงบรมรื่น สินไชชี้สังข์ทองข้ามสระบัวที่พระเกลแล้วกระโดดข้ามพระเกลเข้าปราสาท กวาดสายตาไม่พบผู้ใด ได้ยินเพียงเสียงกรนของยักษ์ตนหนึ่งดังลั่น

สินไชค่อยๆ ย่องเข้าไปในห้องต่างๆ จนถึงห้องหนึ่ง พบยักษ์นอนแผ่หรออยู่บนแท่นกลางห้อง ยักษ์ตนนั้นคือ วัฒนุราช พี่ชายของยักษ์กุมภกันท์นั่นเอง ยักษ์วัฒนุราชเพิ่งกลับจากการออกหาอาหารกินอย่างสำราญบานใจเมื่อกลับมาถึงปราสาทจึงเอนกายพักผ่อนนอนหลับไป

การนอนของพญายักษ์นั้นจะหลับเป็นเวลาหลายวัน ใครจะปลุกอย่างไรก็ไม่ตื่นตกใจง่าย ๆ ขนาดข้างเป็นร้อยเป็นพันมาร้องที่ข้างหูก็ไม่ได้ยิน เสียงกรนของพญายักษ์นั้นดังกว่าเสียงฟ้าร้องอีก อย่างไรก็ตามถ้าพักผ่อนเพียงพอแล้วพญายักษ์จะตื่นขึ้นมาเอง

เมื่อสิ้นไซพบยักษ์วัณธุราชนอนหลับอยู่อย่างนั้นเพียงลำพัง ไม่มีบาทบริจาริกาคอยรับใช้ ก็เข้าไปปลุก แต่ปลุกอย่างไรก็ไม่ตื่น สิ้นไซจึงขึ้นไปเหยียบจนทั่วตัว ยักษ์วัณธุราชยังไม่รู้สึกตัวสักนิด จึงเดินออกจากปราสาท ไปนั่งพักชมดอกบัวและนี่ก็ใครจะได้นั่งรถ ทันใดนั้น เทวดาก็นำรถเทียมม้ามารับขึ้นรถเหาะไป โดยมีเหล่าเทวดานางฟ้าแห่แหนกันมาเต็มท้องฟ้าจนไปถึงเมืองยักษ์กุ่มกัณฑ์

“สมุนทหาน้องรักจะ วันนี้พี่จะเข้าไปเก็บดอกไม้ในป่ามาให้เจ้านะจ๊ะ”

ยักษ์กุ่มกัณฑ์หันหน้ามาบอกเมีย ขณะก้าวพ้นประตูห้อง

“เดี๋ยวสิจ๊ะ พี่...” นางสมุนทหาอยากจะทำห้าม แต่ไม่รู้จะพูดอย่างไร เมื่อคืนนางฝันร้ายว่า มีผู้มาควักเอาดวงใจของนางไป เลือดของนางไหลเป็นทาง นางสังหรณ์ใจ คิดเป็นห่วงสามี

“มีอะไรหรือจ๊ะ เจ้าอยู่วัง จงปิดประตูหน้าต่างไว้ให้แน่นหนาด้วยนะ พี่เกรงว่าจะมีพวกมนุษย์ ครุฑ นาค มาลักพาตัวเจ้าไป พี่เป็นห่วงเจ้านะ”

นางสมุนทหา รู้สึกแปลกใจจึงตอบไปว่า “แต่ก่อนแต่ไรมา ไม่เห็นพี่พูดอย่างนี้เลย ถ้าพี่เป็นห่วงน้องจริง พี่จะไปเก็บดอกไม้ทำไมล่ะ อยู่เป็นเพื่อนน้องที่วังดีกว่า”

“พี่ไปช่วยประเดี๋ยวเดี๋ยวเอง เดี่ยวก็กลับมาอยู่เป็นเพื่อนเจ้าแล้วนะ เจ้าไม่อยากชมดอกไม้หรือ” ขุนยักษ์หันหลังกลับไป เตรียมก้าวออกจากวัง นางสมุนทหาวิ่งมาด้านหลังแล้วดึงข้อมือไว้

“ถ้าอย่างนั้นให้น้องไปด้วย น้องจะได้ไปชมนกชมไม้ด้วยใจจ๊ะ” นางสมุนทหาพูดเสียงใส พยายามปกปิดความกังวล

ยักษ์หันมามองหน้าเมีย เห็นแววตาอ่อนหวานแล้วเกือบใจอ่อน จึงต้องรีบพูดตัดบท

“เจ้าคงไปด้วยไม่ได้หรอก ใครรู้เข้าจะนินทาเอาว่าพี่นั้นไม่เมตตาเมียของตน ให้ออกไปลำบากเดินย่ำอยู่ในป่า ขอเจ้าจงอยู่แต่ในปราสาทเถอะนะ ถ้ามีชายใดมาพูดด้วย จงอย่าพูดด้วยนะ ดูแลตัวเองให้ดี”

ยักษ์กุ่มกัณฑ์ไม่รู้เลยว่านี่อาจเป็นครั้งสุดท้ายแล้วที่เขาจะได้สั่งนาง

รถเทียมม้าของเทวดาเหาะลอยมากลางฟ้าถึงยอดปราสาท สิ้นไชก้มลงมองเบื้องล่างเห็นปราสาทมรกตงดงาม มีอัญมณีประดับระยิบระยับแพรวดาอาถรรพ์วิเวกกว้างขวาง พวกเทวดาบอกว่านี่แหละ ปราสาทของยักษ์กุมภกันท์ สิ้นไชจึงกระโดดจากรถขึ้นหลังสังข์ทอง แล้วเหาะร่อนลงที่ลานกว้างหน้าปราสาท

สังข์ทองขออาสาเข้าไปสำรวจพื้นที่ก่อน และให้สิ้นไชรออยู่ด้านนอก สังข์ทองเหาะวนอยู่รอบปราสาท เห็นว่าเจียบเขียบไม่มียักษ์ตนใดอยู่ มีเพียงนางสมุนทา จึงกลับมาบอกสิ้นไชว่าทางสะดวก ให้สิ้นไชเข้าไปได้ ส่วนตนจะเฝ้าต้นทางอยู่ด้านนอก

สิ้นไชเอามือเคาะประตู ถามว่าใครอยู่ข้างใน เป็นชายหรือหญิง เมื่อไม่ได้ยินเสียงตอบ สิ้นไชก็พูดต่ออีกว่า “ข้าเดินทางมาแสนไกล เหน็ดเหนื่อยเหลือเกิน อยากจะขอเข้าไปพักในปราสาทของท่านจะได้ไหม”

นางสมุนทานึกถึงคำเตือนของยักษ์กุมภกันท์จึงตอบปฏิเสธว่า

“เจ้านั่งพักผ่อนตามสบายอยู่ด้านนอกเถิด เราเป็นหญิงไม่ควรอยู่กับชายใดตามลำพัง เทวดาจะติฉินนินทาเรา และเจ้าเองจะไม่ปลอดภัย เมื่อยักษ์ผิวข้ากลับมา”

“ข้าได้เดินชมปราสาทของท่าน เห็นว่าสวยงามยิ่งนัก ถ้าข้าจะขอเข้าไปชมปราสาทภายในจะได้หรือไม่”

“ไม่ได้หรอก เพราะลูกผิวเรามี มันไม่เหมาะสม” นางสมุนทาเริ่มอึดอัดใจ ไม่รู้จะปฏิเสธอย่างไร

“ชมภายในนั่นคือชมปราสาทต่างหาก ไม่เกี่ยวกับที่ท่านมีลูกผิวหรือไม่ ข้าไม่ได้คิดอะไรอย่างอื่น” นางสมุนทาฟังเสียงคู่สนทนา น่าจะเป็นเด็กหนุ่มอายุยังน้อย แต่พูดจาฉลาดนักจึงเริ่มอยากจะเห็นหน้า

“ข้าอยู่ไม่นานหรอก ขอเพียงแต่ได้เปิดหน้าต่างให้ได้เห็นหน้าเห็นตาก็กพอ” สิ้นไชพูดต่อ

“เจ้าต้องสัญญาว่าจะไม่ทำร้ายเรา แล้วเราจะเปิดหน้าต่างออกไป”

“ข้าสัญญา”

นางสมุนทาตัดสินใจเปิดหน้าต่างออกมา เมื่อได้เห็นเด็กน้อยหน้าตาน่าเอ็นดูจึงถามไปว่า

“เจ้าเป็นใครกัน มาจากไหน บอกเราหน่อยซิ”

พอสินไซได้เห็นหน้านางสมุนทา ก็รู้ทันทีว่านี่คือพระเจ้าอาของตนอย่างแน่นอน จึงตอบไปว่า

“ข้านี้เป็นลูกของพระยาสุทราษ เสด็จพ่อเป็นห่วงมากจึงใช้ให้มาตามหาเสด็จอาที่ถูกยักษ์ลักพาตัวมา ถ้าพบแล้วให้พากลับเข้าวังที่เมืองเปงจาล”

นางสมุนทาได้ฟังดังนั้น ก็ดีใจที่ได้พบหลาน จึงเปิดประตูวังออกมา กอดหลานพร้อมทั้งจูบรับขวัญ พาเข้าไปในปราสาท

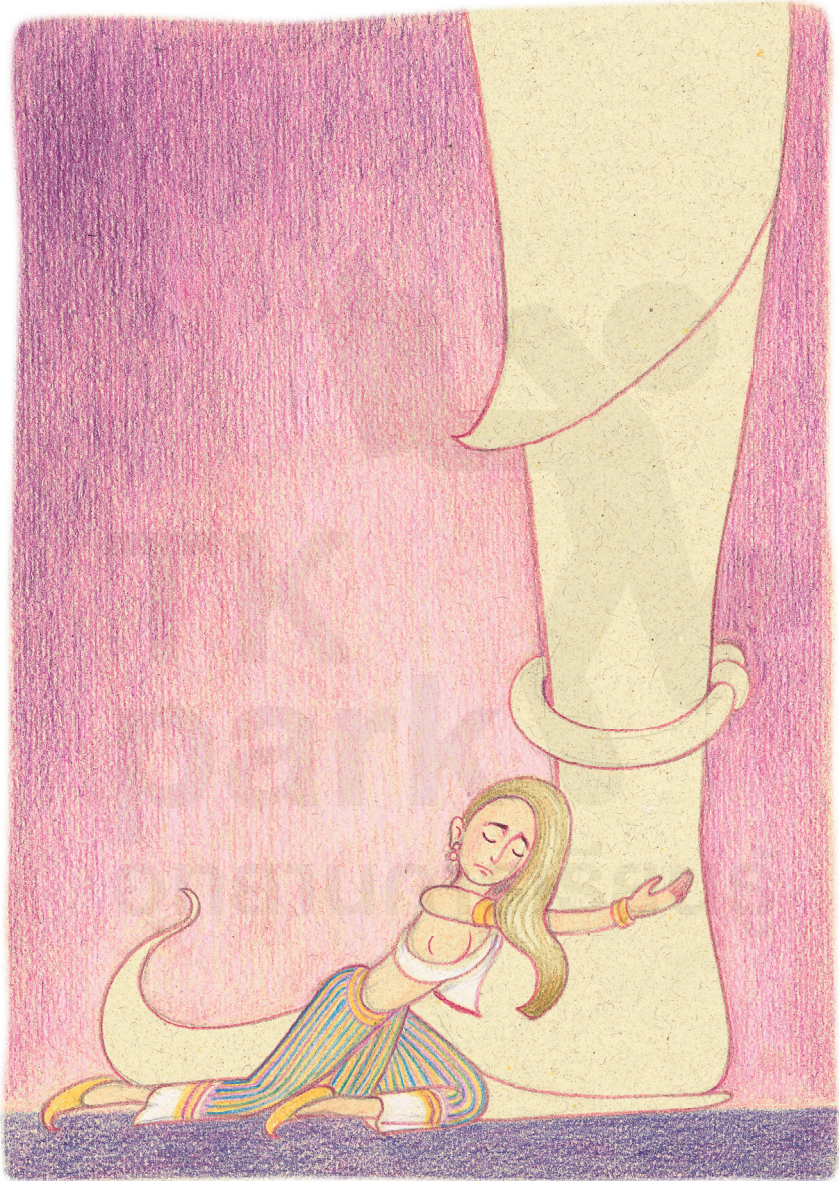
“เราเองคืออาของเจ้า เสด็จพี่สบายดีไหม แล้วนี่เจ้าเดินทางมาถึงที่นี่ได้อย่างไร หนทางออกยาวไกล เต็มไปด้วยยักษ์ มาร ภูต ผี อีกทั้งยังมีแม่น้ำและภูเขาขวางกัน ไหนเจ้าลองเล่าเรื่องราวทั้งหมดให้อาฟังซิ”

สินไซจึงเล่าเรื่องราวอันหน้าตื่นเต้นกับการผจญภัยทั้งหมดให้ฟัง...

...เหมือนกับกำพร้าวที่กำลังเล่าให้ก้อยฟังอย่างนี้เช่นกัน

เหตุเพราะรัก

บ่ายสองสิบบ้า ถึงเวลาเรียนคาบสุดท้ายแล้ว ครูพรทิพย์เดินเข้ามาในห้อง เธอเป็นครูสาวไฟแรงที่เรียนจบมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ แล้วกลับมาสอนหนังสือที่บ้านเกิด โรงเรียนวัดเล็กๆ ที่ไม่มีชื่อเสียงนี้ มีครูเพียงสี่คน เธอจึงต้องรับผิดชอบในการสอนหนังสือหลายวิชา รวมถึงการดูแลอบรมสั่งสอนนักเรียนในเรื่องความประพฤติไปพร้อมกัน แต่ไม่เคยคิดเห็นดเห็น้อยท้อใจและยังหมั่นหากิจกรรมใหม่ๆ มาให้นักเรียนได้ฝึกคิดและแสวงหาความรู้อยู่เสมอ ครูพรทิพย์เชื่อเสมอว่าเนื้อแท้แล้วเด็กทุกคนเป็นคนดี สามารถฝึกฝนให้เรียนรู้ได้ในสิ่งที่เหมาะกับเด็กแต่ละคนและในระดับความสามารถของเด็กที่ต่างกัน

วันนี้ ครูพรทิพย์เข้ามาสอนวิชาภาษาไทยในชั้นป.6 จนเมื่อใกล้หมดเวลาแล้วจึงสั่งการบ้าน

“ปกติแล้ว นักเรียนติดตามข่าวสารบ้านเมืองกันบ้างไหมจะ ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ สื่อเหล่านี้สามารถทำให้เรารับรู้เรื่องราวที่เป็นไปในสังคมได้ทั้งนั้น ไหนใครบอกครูได้บ้างว่า ตอนนี้สถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบันมีปัญหาอะไรอยู่บ้าง”

เธอคิดว่าสำหรับนักเรียนชั้นป.6 การสอนให้รู้จักติดตามข่าวสาร คงไม่ใช่เรื่องยากจนเกินไป และเด็กที่ฉลาดนั้นควรจะตื่นตัวกับเรื่องราวรอบตัวด้วย

“ปัญหาน้ำมันแพงครับ” จ้อย เด็กชายตัวผอมเล็กใส่แว่นตอบ

“ปัญหาภาคใต้ค่ะ” ก๊ีบที่นั่งใกล้ๆ กันช่วยเสริม

“ปัญหาคนตีกันค่ะ” ก้อยตั้งใจเรียน ไม่พลาดในการตอบคำถามของครู

“ปัญหาหลวงพ่อดีผมครับ”...บักอ้วนตอบแบบล้อเลียนก้อย พลางทำหน้าทะเล้น ตามด้วยเสียงหัวเราะฮาครืนจากเพื่อนๆ ในห้อง

“เอาละ ดีมาก ใช้ได้กันทุกคน การบ้านวันนี้ ครูอยากให้เรากลับไปติดตามอ่านข่าวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม แล้วลองคิดดูว่าถ้านักเรียนเป็นนายกรัฐมนตรี นักเรียนจะเลือกแก้ปัญหาใดก่อน และจะมีวิธีอย่างไร ไม่ต้องเครียดมากนะ คิดอย่างไรก็เสนอมาอย่างนั้นนั่นแหละ ไม่มีถูกไม่มีผิด เขียนมาหนึ่งหน้ากระดาษ ครูให้เวลาหนึ่งสัปดาห์ ส่งวันจันทร์หน้าจะ”

ครูพรทิพย์มักจะส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกคิดและแสดงความคิดเห็นอยู่เสมอ ความคิดในมุมมองของเด็ก บางทีก็มีอะไรแปลกๆ ใหม่ๆ น่าสนใจอย่างคาดไม่ถึงได้เหมือนกัน และวิธีนี้เธอยังได้ฝึกให้นักเรียนเรียบเรียงความคิดและการใช้ภาษาไทยอีกด้วย

“อ้อ แล้ววันนี้อย่าลืมไปเชียร์เพื่อนๆ ที่แข่งฟุตบอลกับทีมโรงเรียนอื่นด้วยนะ คราวนี้โรงเรียนเราเป็นเจ้าภาพจัดที่สนามหญ้าหน้าตึกนี้ ถ้ากองเชียร์เราน้อย อายเขาแย่เลยนะ”

ครูพรทิพย์พูดยิ้มแหย่ให้นักเรียน บักอ้วนก็ยกเอามือสองข้างตึงปกเสื้อสองที โขว์มาตนักกีฬาฟุตบอลนี้มันแท้จริงๆ แต่เด็กคนอื่นๆ ที่เห็นท่าที่แบบนี้แล้วเข้าใจทันทีว่าบักอ้วนส่งสัญญาณว่า ถ้าใครไม่ไปเชียร์...ตาย

กำพร้าหนึ่งเหม่อใจลอยออกไปนอกหน้าต่างกำลังคิดถึงแผนการอะไรบางอย่างอยู่

วันนี้บักอ้วนกับพรรคพวกมันแข่งฟุตบอล กลับวัดเช้าแน่นอน...ฮี ทาง สะดวก

กำพร้ารีบกลับวัดตั้งแต่โรงเรียนเลิก แล้วจัดการภารกิจของตนเอง ทำความสะอาดกุฏิให้หลวงตา กวาดใบไม้ในลานหญ้าและศาลาหลังกุฏิ เมื่อทำงานเรียบร้อยแล้ว จึงค่อยเดินไปที่กุฏิของหลวงพ่อบักอ้วนนอนพักอยู่ด้วย

กำพร้าพยายามเรียกกำลังใจตัวเอง เพราะไม่เคยทำอะไรเสี่ยงๆ อย่างนี้มาก่อน

บักอ้วนต้องเก็บหนังสือของหลวงตาไว้ในกุฏิตรงไหนสักที่แน่ๆ...กำพร้า คิดว่าตัวเองเดาไม่ผิด

กำพร้าคิดถึงความกล้าหาญและความพยายามของสินไชที่ฟันฝ่าอุปสรรคนานา จนตามมาพบนางสมุนหาได้แล้วค่อยมีกำลังใจ...สินไชจัดการยักษ์ไปได้ตั้งหลายตน เราแค่จะบุกถ้ำยักษ์ตนเดียว นี่คงไม่เท่าไรหรอกน่า

เขาสุดหายใจลึกลับแล้วก้าวเท้าขึ้นบันไดกุฏิเดินไปจนถึงระเบียง แล้วค่อยๆ เปิดประตู กลัวว่าหลวงพ่อยังอยู่ แต่เมื่อเห็นว่าประตูไม่ได้ใส่กลอนจึงเดินก้าวเข้าไป แล้วหันมาปิดดังเดิม

เห็นที่นอนหมอนมุ้งชุดหนึ่งพับซ้อนกันอยู่บนพื้นติดผนังด้านซ้ายมือ ใกล้ประตู และอีกชุดหนึ่งอยู่ถัดไปติดมุมซ้ายด้านหน้าซึ่งอยู่ตรงข้ามกับโต๊ะหมู่บูชาพระพุทธรูป คิดเอาไว้ว่าบักอ้วนคงนอนฝั่งติดประตูมากกว่า จึงก้มลงไปค้นหนังสือที่พื้นที่ที่นอนทับอยู่แต่ก็ไม่พบ

หันหลังมาเห็นตู้หนังสือและตู้เสื้อผ้าวางติดผนังเป็นแนวยาวเชื่อมจากประตูไปถึงโต๊ะหมู่บูชา ค่อยๆ ไล่สายตามองดูหนังสือที่เก็บไว้ในตู้กระจกทีละชั้น เพื่อหากองหนังสือแบบเรียนป.6 เหมือนที่เขาใช้ เพราะน่าจะเป็นพื้นที่ส่วนของบักอ้วน หาได้ไม่ยาก เพราะกองหนังสือของบักอ้วนวางเรียงอยู่ไม่เป็นระเบียบเลย กองอยู่ชั้นล่างสุดนั่นเอง

กำพร้ามีเวลาไม่มากนักจึงรีบค้นออกมาดู แยกกองหนังสือเรียนออกไปก่อน แล้วดูเล่มที่เหลือ

ทันใดนั้น บานประตูก็เปิดออกซำๆ กำพรว้าผงะแทบหยุดหายใจ เห็น
จิ๋วรสีเหลืองไวๆ อยู่ด้านหลังประตู
ตายละ... หลวงพ่อ!

กำพรว้ารีบเอากองหนังสือซ้อนทับกันเหมือนเก๋า เตรียมจะอัดเข้าตู้
เหมือนเดิม แต่ซำไปเสียแล้ว

“เซ่ๆ เฮ็ดอีหยัง” หลวงพ่อถามเสียงดัง

กำพรว้าหน้าซีดเหงื่อตก ก้มหน้าตอบไม่ยอมสบตา “ผมมาหาหนังสือ
ของผม”

หลวงพ่อดันหน้าพลาบสายหน้า “หนังสือของเอ็งแล้วทำไมมาหาที่กุฏิ
จันละ”

“คือผม... คิดว่า... บักอ้วนเป็นคนเอาไปครับ”

หลวงพ่อเห็นกำพรว้าตอบอย่างนั้นก็พอเข้าใจ เพราะเห็นเจ้าบักอ้วน
ชอบแกล้งเจ้ากำพรว้าเหลือเกิน แต่อย่างไรก็ต้องสั่งสอนกำพรว้า

“เอ็งคิดว่าบักอ้วนมันเอาหนังสือของเอ็งไป เพราะมันน่าสงสัยที่สุดแล้ว
แม่นบ่” กำพรว้าพยักหน้า

“แล้วถ้าของหม่องนี้หายไปสักอย่างหนึ่ง หลวงพ่อจะว่าเอ็งเป็นคนลัก
เอาไปได้บ่” หลวงพ่อถามใจเย็น แต่กำพรว้ารีบส่ายหัวบอกว่าตัวเองไม่ได้เอา
อะไรไป

“การที่หลวงพ่อดูคิดว่าเอ็งลักของของหลวงพ่อบ่ หลวงพ่อดูคิดไปเอง
แม่นบ่ มันอาจสิถูกหรือปลุกก็ได้แม่นบ่” กำพรว้าใจเย็นลง เริ่มเข้าใจที่หลวงพ่อ
พูด

“กำพรว้าเอ๊ย... บักอ้วนนะ มันบ่แม่นคนซี้ลักซี้ขโมยดอก หัวมันก็ปีก
เรียนหนังสือก็ซำ ใครๆ ก็ดูถูกมัน พ่อแม่มันก็บ่เคยส่งข่าวมาหา มันเลยบ่มีคน
ซักคนสนใจ คิดว่าตัวเองบ่มีค่าอะ เอ็งเข้าใจบ่”

“ครับ หลวงพ่อ”

“จิ้งซีละ มันเลยแกล้งมักช่มคนอื่น จะได้มีคนยอมรับมัน คนเฮานะจะมองกันแต่หน้าตาภายนอกป้ได้จำไว้ บักอ้วนมันก็มีจิตใจอ่อนโยนคือกันละ”

“พรีด!” กำพรัากลั่นหัวเราะไว้มืออยู่บนส่าลัก...บักอ้วน...จิตใจอ่อนโยน

ในตอนนั้นพอตี ลมพัดเข้ามาทางประตูที่หลวงพ่อยังไม่ได้ปิด จนหน้าหนังสือเปิดพริบ ๆ เศษกระดาษที่เสียบไว้ปลิวว่อนออกมา กำพรั่าเหลือบเห็นกระดาษสีชมพูแผ่นหนึ่งปลิวมาวางอยู่บนพื้นตรงหน้าจึงหยิบขึ้นมาดู

“หา!” กำพรั่าร้องเสียงดังพลางหัวเราะเสียงดังกว่าเก่า คราวนี้คงไม่ต้องกลั่นหัวเราะกันแล้ว

“เอ้าๆ เอ็งพ้อหยังมา จ้งได้หัวเราะขนาดนั้น” หลวงพ้อพลอยยิ้มตาม

“ปมีหยังดอกครีบ แค่เศษกระดาษชื่อ ๆ” กำพรั่ายิ้ม ๆ แล้วแอบเก็บกระดาษแผ่นนั้นไว้ในกระเป๋ากางเกง เก็บหนังสือที่ตกรื้อออกมาเข้าตู้ที่เดิม ก้มลงกราบลา และขอบคุณหลวงพ้อที่ช่วยสั่งสอน

จากนั้นก็รีบวิ่งลงบันไดกุฎีไป หลวงพ้อมองตามกำพรั่าด้านหลัง...มันจะรีบไปไหนของมันนะ

กำพรั่าวิ่งมาถึงศาลา คลี่กระดาษแผ่นนั้นออกมาอ่านอีกครั้ง

“ก้อย เป็นหยังจ้งไปสนิทสนมอยู่กับกำพรั่าผู้เดียว บ่สนอกสนใจเฮาบ้างเลย

เฮาก็น้อยใจเป็นคือกัน แต่ถึงก้อยจะบ่สนใจเฮา ถ้ามีอีหยังจะให้เฮาช่วย ให้บอกเฮามา เฮาจะช้อยทุกอย่าง

อ้วน”

กำพรั่าแทบไม่เชื่อว่าตัวเองจะเจอของดีอย่างนี้ นี้ดูจากสภาพกระดาษแล้ว ทำทางบักอ้วนมันคงเขียนไว้นานแล้วแต่ไม่กล้าเอาไปให้ กำพรั่าคิดจะเก็บกระดาษแผ่นนี้เอาไว้กับตัว แล้วเมื่อถึงสักวันหนึ่งก็จะคืนให้เอง อย่างไรก็ตามกำพรั่าไม่เคยคิดเลยสักนิดว่า บักอ้วนจอมเกรนนั้นจะมาแอบน้อยใจก้อยผู้น่ารักแสนดี

ความรักของนางสมุนทากับยักษ์กุมภคณ์ก็เป็นเรื่องเหนือความคาดหมายเช่นกัน เมื่อนางได้ฟังเรื่องราวทั้งหมดแล้ว นางก็ถอนใจ กอดหลานรัก แล้วกล่าวว่า

“อาชอบใจเจ้าที่พยายามตามหาอาจนมาถึงที่นี่ แต่อาคงจะกลับไปด้วยไม่ได้หรอก เจ้าจงกลับไปบอกเสด็จพี่นะว่าอาอยู่ที่นี้ มีความสุขสบายดี ไม่ต้องห่วง และอาอยู่กับขุนยักษ์ก็รักกันดี”

สินไซไม่เข้าใจพระเจ้าอาเลยจึงถามว่า

“ทำไมพระเจ้าอาจึงมีความรักความผูกพันกับยักษ์กุมภคณ์นั้นอยู่ ทั้งที่ต่างเผ่าพันธุ์กันแท้ๆ ตัดใจกลับไปบ้านเมืองของเราดีกว่า อีกร้อยไหน ถ้าหลานพาพระเจ้าอากลับวังไม่ได้ หลานจะต้องได้รับโทษอย่างหนักแน่นอน”

นางสมุนทาคิดอัดใจ “ไม่รู้จะอย่างไร

“หลานเอ๊ย อาลำบากใจเหลือเกิน เพราะรักทั้งสองข้าง ครั้นจะให้หนีขุนยักษ์ไปเลยก็ใช้ที่ เพราะเผ่าดูแลเอาใจกันมาตลอด เอาอย่างนี้ก็แล้วกันนะสินไซ อาจะอ่อนน้อมให้ขุนยักษ์พาอาไปส่งกลับบ้านเมืองนะ”

“ไม่มีทางเป็นแน่ พนันได้เลย ขุนยักษ์ไม่ยอมพาไปส่งหรอก ดีไม่ดีเกิดผิดใจโกรธแค้นลงโทษพระเจ้าอาขึ้นมา จะอย่างไร หลานว่าป่วยการเปล่าๆ”

นางสมุนทายังบ่นเบี่ยงต่อไป “ขุนยักษ์ไม่ขัดใจอาหรอก เพราะเขารักอา มาก อาจะพูดจาปลอมโยนเขาดีๆ เพื่อขอกลับไปเยี่ยมบ้านเมืองบ้าง ขอแต่หลานอย่าได้ทำอะไรหักหาญจนเกิดความวุ่นวายเลย ถ้าหากว่าพูดกับขุนยักษ์ดีๆ แล้วไม่ยอม ก็เป็นไงเป็นกัน อาจะยอมตายด้วย”

ฝ่ายยักษ์กุมภคณ์ขณะที่เก็บดอกไม้อยู่ในป่า เกิดอาการปวดหัวมัวตา และเจ็บปวดรวดร้าวไปทั้งตัว จึงเดินโซซัดโซเซเหมือนคนเมาตามทาง เดินไปปะทะภูเขาจนภูเขาถล่มทลาย เขี่ยบด้นไม้หักแหลกยับไปทั้งป่า เกิดเสียงโครมครามสนั่นหวั่นไหว ทำให้เกิดฝุ่นคลุ้งฟุ้งกระจายมืดฟ้ามัวดิน

สินไซเห็นดังนั้นก็ประกาศก้อง “อ้อมมาแล้วนั้น เจ้ายักษ์ ดีแล้ว หลานจะต่อสู้ให้เห็นดำเห็นแดงกันไปเลย” นางสมุนทาเห็นท่าไม่ดี กลัวจะมีการปะทะกันรุนแรง จึงรีบดึงตัวสินไซไปหลบอยู่หลังกองดอกไม้ที่สูงตั้งภูเขาคู่มูมปราสาท

ฝ่ายกุมภภักดิ์ เมื่อกลับมาถึงวังแล้วก็มีอาการขนลุกชู ตัวสั่น หด เรี่ยวแรง ไม่สามารถก้าวขึ้นมาบนปราสาทได้ จึงร้องเรียกให้ช่วย นางสมุนทา วังออกมาเห็นว่าอาการไม่ดี จึงรีบประคองตัวไว้

ยักษ์กุมภภักดิ์บอกนางสมุนทาว่า

“วันนี้ไม่รู้เป็นอย่างไร เจ็บปวดรวดร้าวไปหมดทั้งตัว จะขึ้นปราสาทก็ ร้อนเหมือนไฟสุ่ม ถ้าเจ้าไม่มารับขึ้นไป พี่คงขึ้นปราสาทไม่ได้แน่”

นางสมุนทาจึงคิดว่าต้องเป็นเพราะบุญญาธิการของสินไชเป็นแน่ เมื่อ นางพยุงตัวยักษ์มานั่งบนแท่นแล้วก็เอาผ้าชุบน้ำมาเช็ดหน้าเช็ดตา นวดเพื นจนมีอาการดีขึ้น

“เอ๊ะ น้องรัก ทำไมวันนี้พี่ถึงเหม็นสาบมนุษย์มากที่สุด หรือว่าลูกหลาน ที่เก่งกล้าสามารถของเจ้าอยู่ในนี้ หรือว่าเจ้าซ่อนใครไว้ บอกพี่มาเสียดีกว่า”

“เหม็นสาบมนุษย์...ไม่มีใครนี้ มีแต่น้องเท่านั้นที่เป็นมนุษย์ ทุกทีพี่ไม่ เห็นเคยว่าเลยนี่นา หรือพี่เหม็นสาบน้องแล้ว” นางสมุนทาแกล้งพูดกลบเกลื่อน

“ฮะๆๆ ขอโทษด้วยนะ แต่ไม่รู้ทำไมนะ พี่รู้สึกเจ็บปวดประหนึ่งว่าจะ เสียชีวิตอย่างนั้นแหละ”

“คงไม่เป็นไรหรอกพี่ เดี่ยวน้องจะช่วยนวดคลายปวดคลายเมื่อยให้ แต่ พี่...ถามหน่อยเถิด ทุกวันนี้พี่ยังรักน้องอยู่ไหม” นางสมุนทาถามน้ำเสียงจริงจัง

“ถามอะไรอย่างนั้นล่ะ รักสิ รักมาก ถ้าเจ้าต้องการสิ่งใด พี่ก็จะหามา ให้”

“ถ้าอย่างนั้น พี่จำ น้องไม่ต้องการข้าวของเงินทองที่ไหนหรอก น้อง ต้องการกลับไปเยี่ยมเสด็จพี่กุศราชนางจะได้ไหม ไม่รู้ปานนี้จะเป็นตาย ร้ายดีอย่างไร พี่ไปส่งน้องหน่อยนะแล้วน้องจะรีบกลับมาหาพี่นะ”

นางสมุนทาอ่อนพลงกุมมือยักษ์ไว้ กุมภภักดิ์ปิดมือทั้งทันทีด้วยความ ตกใจ

“กลับไปเยี่ยมพี่ชายหรือ พี่ให้เจ้าไปไม่ได้หรอก ถ้าเจ้าถึงเมืองแล้ว มีหรือจะได้กลับมา...ไม่มีทาง เรื่องอื่นพี่ยอมได้ ยกเว้นเรื่องนี้เรื่องเดียว” ยักษ์ ยืนกรานเสี้ยมแข็ง

“ถ้าอย่างนั้น น้องขอเพียงให้พี่พาน้องออกไปฟังข่าวคราวของเสด็จพี่ กุศราชที่นอกเมืองบ้าง ถ้าเสด็จพี่ยังมีชีวิตอยู่สุขสบาย เราก็กลับบ้านเรา แต่ถ้า เสียชีวิตแล้ว เราก็ไปอยู่กันที่เมืองเปงจาลเลยจะดีหรือไม่” นางสมุนทาต่อรอง

“เอ๊ะ ทำไมวันนี้เจ้าช่างเจรจาไม่หยุดหย่อน มีอะไรผิดปกติหรือเปล่า หรือว่ามีใครมาตามเจ้าและจะทำสงครามกับพี่”

“เปล่า พี่ แหมจะมีใครกัน ถ้ามี พี่ก็ต้องเห็นแล้วสินไชใหม่”

“มันก็ไม่แน่ ที่มุมปราสาทมีกิ่งดอกไม้แห้ง มันอาจจะซ่อนอยู่ตรงนั้น ก็ได้” ว่าแล้วยักษ์ก็เหลือบตาไปมองทางกิ่งดอกไม้ แต่ด้วยความเจ็บปวดจน ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ ยักษ์กุมภภัณฑ์จึงไม่ได้ลุกไปค้นดู แต่กลับเผลอหลับไป เสียงกรนของยักษ์ดังลั่น สินไชได้ยินแล้วจึงออกมาจากที่ซ่อน

“พระเจ้าอาไปเถอะ อย่าชักช้าอยู่เลย” สินไชว่าพลางดึงข้อมืออา จุดให้ ลุกจากแท่น นางสมุนทายังฝันนั่งอยู่ ก้มหน้าลงไปใกล้ยักษ์พลางเอามือลูบ ศีรษะยักษ์ที่หลับไหล

“เดี๋ยว อย่าเพิ่งได้ใหม่ รอให้ขุนยักษ์ตื่นก่อน แล้วอาจจะขอร้องอีกครั้ง นะสินไช”

“ไม่รอแล้วพระเจ้าอา ถ้าไม่ไปดี ๆ หลานจะจุดไปอย่างนี้แหละ” ว่าแล้ว ก็ดึงนางสมุนทาแรงขึ้น

นางสมุนทาสะบัดข้อมือ แล้วเริ่มเสียงดัง

“ไม่ต้องมาจุดอา อาไปกับหลานแน่อยู่แล้วละ แต่ขอให้อาได้สั่งเสีย ขุนยักษ์ก่อนได้ใหม่” นางสมุนทาไม่ยอมจากไป ยังอาลัยอาวรณ์ยักษ์ที่รักกัน มาหลายปี แต่ก็ไม่อาจขัดใจหลานชายได้ จึงโน้มตัวลงกอดยักษ์กุมภภัณฑ์ นาง มองหน้าสามีที่หลับสนิท แล้วคิดถึงความดีที่เขาคอยปกป้องดูแลนางอย่างดี แต่ถึงนางจะท้อร้องไห้ทั้งเขย่าตัวปลุกยักษ์กุมภภัณฑ์เพียงใด ขุนยักษ์ก็ไม่รู้สึก ตัวสั่น

“ถ้าพระเจ้าอาไม่ไปดี ๆ หลานจำเป็นต้องตัดเศียรพระเจ้าอาไปถวาย เสด็จพ่อแล้วนะ” สินไชจำต้องเริ่มใช้ไม้แข็ง จนนางสมุนทาทกใจกลัว มองหน้า

สินไชแล้วเห็นแวตจจริงจ้งของหลาน ก็จำใจลุกขึ้นกล่าวลายักษ์กุมภภัณฑ์เป็นครั้งสุดท้าย

“น้องต้องจากพี่ไปแล้วนะ พี่อยู่ทางนี้ขอจงรักษาตัวให้ดี น้องขอบคุณสำหรับทุกสิ่งและขอโทษในความผิดพลาดทั้งหมดที่ผ่านมา” แล้วนางก็ตัดใจเดินจากมาจนถึงหน้าปราสาท สังข์ทองมารอรับเพื่อพาหนีไป สินไชให้สังข์ทองพานางสมუნทาไปซ่อนตัวที่ถ้ำ เมื่อพามาถึงถ้ำถ้ำแอ่นอันปลอดภัยแล้ว จึงขอตัวไปทำศึกกับยักษ์ก่อน

นางใจหายร้องให้สั่งว่า

“ขอเจ้าจงเห็นแก่อาเถิด อย่าฆ่ายักษ์กุมภภัณฑ์เลย จะชั่วดีอย่างไรก็เป็นสามีของอา ค่อยๆ พูดจากันเถิด”

สินไชได้ยินดังนั้นก็รู้ซึ่งถึงใจพระเจ้าอา หากเราเผลอ พระเจ้าอาอาจจะหนีกลับคืนไป สินไชจึงเอาก้อนหินใหญ่มาปิดปากถ้ำ แล้วกลับไปในเมืองยักษ์กับสังข์ทอง ถึงเวลาจวนสว่าง

เมื่อสินไชกลับมาถึงปราสาทมรกตแล้วก้าวเข้าข้างใน เห็นขุนยักษ์ยังนอนกรนอยู่ จึงคิดว่าแม้จะเป็นที่รักของพระเจ้าอา แต่จะปล่อยไว้ไม่ได้ เพราะจะเป็นภัยต่อบ้านเมืองในภายหลัง คิดแล้วสินไชก็เงื้อพระขรรค์ขึ้นแล้วฟันร่างยักษ์กุมภภัณฑ์ออกเป็นเจ็ดท่อน กระจายอยู่ในห้องนั้น แต่แล้วชิ้นส่วนร่างกายของยักษ์ทั้งเจ็ดชิ้นนั้นก็กลับขยับเคลื่อนไหวแล้วกลายเป็นร่างยักษ์เจ็ดตนฟื้นขึ้นมาพร้อมอาวุธ เข้ารุกไล่โอบตีสินไชทันที สินไชฟันร่างยักษ์แต่ละตนเป็นเจ็ดท่อน ก็เกิดใหม่กลายเป็นยักษ์ 49 ตนอีก

“เอาสิ เจ้ายิ่งฆ่าฟันฆ่าเท่าไร ฆ่าก็ยิ่งเพิ่มจำนวนขึ้นอีกทบทวี เจ้าไม่มีทางเอาชนะข้าได้หรอก ฮะ ๆ ๆ ๆ”

ยักษ์กุมภภัณฑ์หัวเราะดังสนั่นจนปราสาทสั่นสะเทือน แล้วรุกสินไชให้จนมุม สินไชยิงฟันยักษ์ไม่ยั้งมือ ยักษ์ก็เพิ่มจำนวนถึง 117,649 ตน ยักษ์ทั้งหมดไม่กลัวเกรงอาวุธ ต่างรุกรบขบฟัน ร้องก้องดูประหนึ่งว่าแผ่นดินจะถล่มทลาย ผุ่งสัตว์ป่าทั้งหลายต่างพากันวิ่งหนีไปซ่อนตัวในป่าหิมพานต์

เมื่อเหล่ายักษ์จะเข้ามาทำร้ายสินไช สังข์ทองก็คอยคุ้มครองไว้ แล้วบันดาลให้เกิดไฟเผาไหม้ยักษ์ตนนั้น ส่วนสินไชแผลงศรยิงยักษ์ที่รุกเข้ามาทุกด้านล้มตายไปที่ละตน จนสุดท้ายเหลือยักษ์กุมภกัณฑ์คนเดียว ขุนยักษ์จึงแสดงฤทธิ์แปลงกายเป็นยักษ์ตัวสูงเทียมฟ้า ร้องดังกึกก้องไปทั้งแผ่นดินแล้วบ่ายหน้าเดินไปยังป่าหิมพานต์ หมูยักษ์ในป่าหิมพานต์ต่างพากันมานอบน้อม เพราะเกรงกลัวอำนาจของขุนยักษ์

เมื่อขุนยักษ์หนีไป สินไชจึงกลับไปนำตัวนางสมุนทามาที่ปราสาทมรกตอีกครั้งเพื่อตั้งเป็นฐานที่มั่น นางสมุนทาเตือนหลานว่า ยักษ์ที่อยู่ในป่าหิมพานต์มีอิทธิฤทธิ์น่ากลัวทุกตน จงระวังให้ดี แต่สินไชไม่กลัว และยังเดินขึ้นไปนอนหลับพักผ่อนบนแท่นของขุนยักษ์

ฝ่ายกุมภกัณฑ์ เมื่อเข้าป่าหิมพานต์ก็เร่งจับทัพโดยรวบรวมไพร่พลได้มากมาย จัดแบ่งเป็นทัพหน้า ทัพหนุน และทัพหลัง มียักษ์จำนวนหลายหมื่นประจำหน้าที่ ยักษ์แต่ละตนมีทั้งดาบ ธนู หน้าไม้ และปืนใหญ่เป็นอาวุธ และยังมิเสีย หมี่ใหญ่ ช้าง คชสีห์ สิงโต กิเลน ร่วมทัพด้วย กุมภกัณฑ์กำชับยักษ์ทุกคนว่า รุ่งเช้าจะออกทัพไปฆ่าศัตรูให้ได้ แต่ห้ามกล้ากรายนางสมุนทาเด็ดขาด

รุ่งเช้า นางสมุนทาดื่นมาเห็นไพร่พลยักษ์ยกทัพมาล้อมปราสาทไว้หนึ่งร้อยชั้นก็ตกใจกลัว รีบเข้าไปปลุกหลานชาย นางกลัวจนตัวสั่น แต่สินไชยังวางท่าเฉยไม่หวาดกลัว

ศึกเปิดฉากเมื่อเหล่ายักษ์ทัพหน้าทำอิทธิฤทธิ์เสกลูกไฟรุมใส่ปราสาท แต่สังข์ทองพ่นน้ำกลับไปดับไฟ แล้วพ่นไฟตามไปเผาเผาเหล่ายักษ์นั้นตายเกลื่อนแผ่นดิน ทัพหนุนจึงเคลื่อนพลเข้ามาป็นปายขึ้นกำแพงปราสาทจะเข้ามาด้านใน สังข์ทองก็เข้ากัณฑ์จนตายหมดอีก สังข์ทองมีฤทธิ์สู้กับยักษ์ได้ โดยที่สินไชไม่ต้องเหนื่อยเลย

ทั้งสองยืนชมสังข์ทองสู้กับเหล่ายักษ์อยู่ที่ริมระเบียง ขุนยักษ์ไกรศรีทัพหน้าเห็นนางเข้า จึงแอบกระโจนเข้าปราสาททางด้านหลังแล้วค่อยๆ ย่องมาจับตัวนางสมุนทาจากด้านหลัง แต่สินไชได้ยินเสียงผีทำอยู่แล้วจึงเตรียมชก

พระขรรค์ไว้รออยู่ พอขุนยักษ์ไกรศรีเข้ามาใกล้ สินไชก็จัดการตัดหัวแล้วโยนตกลงไปเป็นไฟลูกใหม่เหล่ายักษ์เบื้องล่างอีก

ขณะเดียวกัน ขุนยักษ์เพชรไคก็เหาะลอยเข้ามาด้านหน้า หวังจะอุ้มตัวนางสมุนทาไป แต่สินไชก็แปลงศรร่วงไปตายอีก พวกไพร่พลที่เหลือเห็นฤทธิ์ของสินไชก็เริ่มถอยทัพกลับไปแจ้งยักษ์กุมภันท์ที่ป่าหิมพานต์

ยักษ์กุมภันท์ไกรรจนเดือดเป็นไฟ สั่งเสนาให้นำช่างชื่อ คชคีรี ซึ่งเป็นช่างที่สูงเทียมฟ้าและเก่งกล้าสามารถเตรียมออกรบ ขุนยักษ์ชัชชาง มือถือของ้าว ชัดพระขรรค์ กระบองและศร สั่งให้ลั่นฆ้องชัย เคลื่อนพลตรงไปล้อมปราสาทมรกตไว้รอชั้น ต่อจากนั้นสั่งให้ขุนพลชั้นยอดดาหน้ากันเข้าไปจับตัวสินไชมาได้

เหล่าขุนพลยักษ์ป็นปายขึ้นมานบปราสาท พยายามใช้ดาบและกระบองทำลายกำแพงปราสาทเข้าไป สังข์ทองรีบมืออยู่ด้านนอกคอยไล่กัดและฟันไฟใส่ยักษ์เหล่านั้น ส่วนสินไชยืนอยู่บนระเบียงปราสาทคอยรับมือยักษ์ที่หลุดรอดขึ้นมาได้ แม้ว่าจะฆ่ายักษ์ไปได้มาก แต่จำนวนยักษ์ก็มีมากมาย เกินกำลังที่ทั้งสองจะต้านทานได้

สังข์ทองเริ่มเหนื่อยอ่อนลงทุกที สินไชจึงแปลงศรไปเรียกให้สีโหมมาช่วย ศรแหวกอากาศลูกเป็นเพลิง ตกเป็นลูกไฟลงตรงหน้าสีโห สีโหรู้เหตุทันที จึงฝากเหล่าโอรสทั้งหกไว้กับเทวดา แล้วรีบเหาะตามมาช่วยสินไช

เมื่อมาถึงแล้ว สีโหเห็นยักษ์มากมายกำลังบุกทำลายปราสาท จึงรีบเหาะขึ้นมาหาสินไชที่ระเบียงปราสาททันที

“พี่สีโห”

สินไชดีใจที่เห็นหน้าสีโห บัดนี้ทั้งสองหันหลังชนกันพลางต่อสู้กับยักษ์มารที่พุ่งเข้าใส่จากคนละทิศคนละทาง สินไชยังคงใช้พระขรรค์ฆ่าฟันยักษ์จนล้มลงตายเกลื่อน ส่วนสีโหก็กัดยักษ์เหล่านั้นล้มตายระเนระนาดไม่แพ้กัน

“พี่สีโห น้องว่าเรารีบไปจากที่นี้กันดีกว่า ถ้าชั้รบกันที่นี่ สิงสาราสัตว์ในป่าก็จะพลอยพากันมาตายด้วย”

สีโหหันมาพยับหน้าให้สินไชกระโดดขึ้นหลัง พวกกันเหาะไปรับตัวพระเจ้าอาในปราสาท แล้วจึงมารับสังข์ทองที่ด้านล่าง พวกกันไปยังเขายุคนธร

ยักษ์กุมภกัณฑ์เห็นเช่นนั้นจึงสั่งให้ขุนยักษ์เหาะขึ้นฟ้าตามไป พลมารเป็นร้อยเป็นพันพากันเหาะมาขวางหน้าสีโห จะหลบหลีกอย่างไรก็ไม่พ้น พวกยักษ์ล้อมสีโหไว้ทุกทาง แล้วดาหน้าบีบเข้ามาจนเกือบประชิด สีโหแผดเสียงกึกก้องดังฟ้าผ่าทำให้พวกยักษ์เหล่านั้นแก้วหูแตกตายร่วงระนาว ส่วนพลยักษ์ที่เหลือที่เหาะตามมาก็ถูกสีโหกัด และถูกสินไชใช้พระขรรค์ฟาดฟันมาตลอดทางจนถึงยอดเขายุคนธร

นางสมุนทาหันไปเห็นยักษ์กุมภกัณฑ์ซึ่งข้างเหาะตามมาหน้าตาเคียดแค้นก็กลัวจนตัวสั่น ส่วนยักษ์กุมภกัณฑ์เห็นนางสมุนทาก็ยิงโกรธแค้นหนัก ชี้น้ำตาโตนว่า

“นี่เจ้า ไม่เป็นห่วงข้าบ้างเลยหรือ คิดจะเกรงกลัวกันบ้างก็ไม่มี ไร้เด็กคนนี้ก็โอหังนัก มาลักตัวเมียของข้า ส่งนางคืนมาให้ข้าเดี๋ยวนี้”

สินไชไม่กลัวแต่ตะโกนกลับไปว่า

“เจ้านะสิ ที่ลักพาตัวพระเจ้าอาของข้าไป เจ้าต่างหากที่เป็นโจร...”

นางสมุนทาเอามือปิดปากห้ามสินไชไม่ให้ยั่วโมโหยักษ์กุมภกัณฑ์มากไปกว่านี้ แล้วพูดจาด้วยดีทั้งน้ำตานองหน้า

“พี่จำ อย่าโกรธน้องเลยนะ น้องขอลาไปเฝ้าพระเชษฐาก่อน เพราะพระองค์ให้หลานชายมาตาม แล้วจะกลับมาอยู่กับพี่ดังเดิม พี่กลับปราสาทไปก่อนเถอะนะ”

“ไม่มีทาง เจ้าอย่าหวังเลย” ยักษ์กุมภกัณฑ์ตอบกลับด้วยความขมขื่น

“เจ้าไปแล้วมีหรือจะกลับมา ข้าไม่กลัวเจ้าเด็กนั้นหรอก ถึงตาย ข้าก็ไม่ยอม”

ฝ่ายสินไชตั้งท่าชักพระขรรค์ออกมาสู้ ส่วนขุนยักษ์นั้นเงือกระบองขึ้นเช่นกัน นางจึงเอามือขวางห้ามเอาไว้

“น้องขอร้องละ อย่าสู้กันเลย จะพาไพร่พลมาล้มตายกันเปล่าๆ ค่อยๆ พุดจาผูกมิตรกันเถอะนะ พี่เองอย่าคิดว่าตัวเองมีฤทธิ์ แม่หลานจะยังเล็กแต่ก็มีฤทธิ์มากนะพี่”

“เจ้าไม่ต้องมาเตือนข้า อย่าหวังเลยว่าจะได้กลับไปให้ข้าได้อับอายแก่หมุยักษ์”

พุดจายักษ์กุมภภัณฑ์ยกมือเป็นสัญญาณให้ไพร่พลเข้ารุกไล่สินไชทันที

เหล่ายักษ์นับร้อยพุ่งเข้าหาสินไชพร้อมอาวุธ สินไชกลัวว่านางสมุนทา ซึ่งหลบอยู่ด้านหลังจะได้รับอันตรายจึงแปลงศรไปถึงพระพรหมให้ช่วยปกป้อง นาง ทันใดนั้น เกิดแสงประกายแวบขึ้นรอบตัวนางสมุนทาแล้วมีตาข่ายเพชรมาถักนางไว้ เหล่ายักษ์ที่พุ่งเข้ามาหมายจะเอาตัวนาง ต่างกระดอนกันไปคนละทิศ

ยักษ์กุมภภัณฑ์อาศัยจังหวะที่สินไชกำลังต่อกรกับลูกสมุน แปลงศรเป็นเปลวเพลิงรุกไล่เข้าไปหาอีกทางหนึ่ง สินไชไหวตัวทันจึงหันมาแปลงศรกลายเป็นสายน้ำเข้าไปปะทะกับเปลวไฟอยู่กลางอากาศ ทั้งสองส่งผลังจิตเพิ่มพลังให้ลูกไฟและสายน้ำใหญ่ขึ้น แต่ดูเหมือนสายน้ำจะรุกเข้ามาใกล้กุมภภัณฑ์ทุกทีๆ ในขณะที่เปลวเพลิงค่อยๆ อ่อนกำลังลง แล้วสายน้ำก็ดับเปลวไฟจนมอดลง กระแทกตัวยักษ์กุมภภัณฑ์จนตกลงจากฟ้า

ยักษ์กุมภภัณฑ์ตกลงมากระแทกกับหน้าผาด้านล่าง หินแตกกระจาย ร่วงครืนลงหุบเขา ขุนยักษ์เห็นสินไชเหาะตามลงมาซ้ำจึงแปลงศรออกมาเป็นพญานาคพันพิษอยู่เต็มภูเขา

สินไชเห็นดังนั้น จึงแปลงศรออกมาเป็นพญาครุฑไล่จิกตี เหล่าพญานาคเหาะขึ้นบนฟ้าแล้วกลายเป็นฝนอาวุธตกกระหน่ำเข้าทำร้ายพญาครุฑจนร่วงหล่นลงมาตายที่ละตัว

สินไชแปลงศรสู้กลับไปอีกเป็นลมพายุโหมซัดเอาฝนอาวุธนั้นปลิวหายไป ยักษ์กุมภภัณฑ์ยิ่งโกรธหนัก พยายามบุกเข้ามาชิงตัวนางสมุนทา แต่สังข์ของมาตักกัดขุนยักษ์จนต้องหลบขึ้นไปบนท้องฟ้า

ยักษ์กุมภภัณฑ์เหาะขึ้นมามบนท้องฟ้าแล้วจับตัวเทวดาสององค์มาขู่ถามว่าแม่ของสินไซ สังข์ทอง และสีโห่ ชื่ออะไรเป็นใคร เหล่าเทวดากลัวจึงรีบตอบยักษ์กุมภภัณฑ์บังคับให้เทวดาองค์หนึ่งแปลงร่างกายเป็นนางจันทาและอีกองค์หนึ่งแปลงร่างเป็นนางลุนนั่งมาในปรางค์ โดยมียักษ์พาเหาะมากลางสนามรบสินไซเห็นพระมารดาของตนถูกจับมาจึงตกใจชะงัก มือที่กำคันทนุและลูกศรก็ตกลง

“อย่าสู้รบกันอีกเลย ลูกเอ๋ย มารับแม่ไปที่แล้วส่งพระเจ้าอาให้ขุนยักษ์ไปเถิด เชื่อว่าเขาจะไว้ชีวิตแม่ทั้งสอง” เทวดาทั้งสองทำที่เป็นร้องไห้คร่ำครวญสีโห่เห็นท่าไม่ดีจึงเตือนเพื่อให้สติ

“สินไซ พวกยักษ์นั้นน่าจะทำกลลวงเจ้า เจ้าลองตั้งจิตอธิษฐานแล้วแปลงศรไปดูสิ หากว่าเป็นเสด็จแม่ ขอให้ศรกลายเป็นข้าวตอกดอกไม้ไปถวายนาง แต่หากไม่ใช่ ขอให้รูปนิมิตนั้นหายไป”

สินไซเชื่อสีโห่ จึงตั้งจิตอธิษฐานแล้วแปลงศรออกไป นางทั้งสองจึงกลีบกลายเป็นเทวดาที่กลัวจนตัวสั่นงันงก สินไซเห็นกุมภภัณฑ์นั่งข้างคชคีรีอยู่เบื้องหลังก็แปลงศรไปปักอกทันที ขุนยักษ์ล้มลง ส่วนข้างคชคีรีวิ่งหนีเข้าป่าหิมพานต์ไป ไพร่พลของกุมภภัณฑ์ที่เหลืออยู่บาดเจ็บสาหัสพากันวิ่งหนีกลับที่อยู่ของตน

เหลือเพียงขุนยักษ์ที่ยังกัดฟันสู้ไม่ยอมแพ้ พลังร้ายมนต์ให้ตนพังกำลังจนลุกขึ้นมาได้ และโถมเข้าชิงตัวนางสมุนทาหนีลงไปใต้ท้องสมุทร เข้าไปแอบอยู่ที่ค้ำน้ำ สินไซรีบติดตามลงไปทันที ให้สังข์ทองดำน้ำนำหน้า ส่วนตนขี่สีโห่ตามมาจากทันยักษ์กุมภภัณฑ์ เกิดการต่อสู้กันจนทะเลปั่นป่วน เกิดเป็นคลื่นระลอกกระฉอกฉาน ทั้งมิงกร จระเข้ เงือก งู ปลา พากันตายเกลื่อน หมู่เทวดาประจำค้ำน้ำต่างพากันหลบหนีเอาชีวิตรอด ยักษ์กุมภภัณฑ์เสียท่าสินไซอีกครั้ง จึงอุ้มนางหลบขึ้นมามบนฟ้า

บัดนี้กุมภภัณฑ์อ่อนกำลังลงมาก หอบหายใจเหนื่อยเกือบจะสิ้นแรงหลบหนี นางสมุนทาซึ่งอยู่ในอ้อมอกของกุมภภัณฑ์เห็นเนื้อตัวสามีเปียกโชกและเต็มไปด้วยบาดแผลฉกรรจ์ ชบอกร้องไห้

“พี่จำ พ่อแค่นี้เกิด น้องสัญญาว่าจะกลับมาหาพี่จริงๆ อย่าต่อสู้กัน
อีกเลย น้องรักพี่และไม่อาจทนเห็นพี่เจ็บได้อีกแล้ว”

กุมภกัณฑ์หันมามองแล้วจุ่มพิตที่หน้าผากนางด้วยความรัก

“ถ้าเจ้ารักพี่ ก็อยู่กับพี่สิ อย่าจากไปไหน” กุมภกัณฑ์ว่าพลางไอออกมา
เป็นเลือด

“น้องต้องไปเพื่อให้พี่ปลอดภัย ถ้าขึ้นน้องอยู่ที่นี้ หลานของน้องต้องฆ่า
พี่เสียก่อนเพื่อพาน้องไปให้ได้” กุมภกัณฑ์ยังส่ายหน้าแข็งขึ้น ด้วยเหตุผลของลูก
ผู้ชายย่อมจะต้องปกป้องคนรักไม่ให้พลัดพรากจากไป

สินไชเห็นกุมภกัณฑ์อุ้มนางสมุนทาหันหลังพาเหาะกลับไป จึงตั้งจิต
อธิษฐานแล้วแปลงศรเป็นครั้งสุดท้าย ศรนั้นติดตามยักษ์กุมภกัณฑ์ไปจนปักเข้า
ด้านหลังแทงทะลุหัวใจ ปลายศรไผ่ล่อออกมาอีกด้าน ขุนยักษ์เข้าทรุด ค่อยๆ ล้ม
ลง กุมภกัณฑ์บรรจงวางนางสมุนทาลงบนภูเขาด้านล่าง แล้วสั่งลา ลมหายใจ
ขาดช่วง

“เจ้า...จงฝากตัวกับหลานชายไว้จะได้ฟังพาอาศัยกัน พี่นั้น...เป็นห่วง
ลูกสีดาจันทร์ที่อยู่ ณ เมืองนาค เมื่อสิ้นบุญพี่แล้ว ลูก...คงจะเฝ้ารอด้วยความ
โศกเศร้า”

ยักษ์กล่าวถึงเพียงเท่านั้นก็ขาดใจ นางสมุนทาทกใจ ร้องไห้เข้ากอด
สามีจนสลบแทบเท่า สินไชเหาะตามมาพบนางสลบอยู่จึงเข้าแก้ไขให้ฟื้นคืนสติ
แล้วปลอบประโลมให้กลับเมืองเปงจาล แต่นางบอกว่าจะต้องไปรับสีดาจันทร์
ลูกสาวของนางที่ไปเป็นนมเหยื่อของเจ้าเมืองนาคเสียก่อน

สินไชและสังข์ทองจึงอาสาไปรับนางสีดาจันทร์ พร้อมกับบอกให้สีโห
กลับไปเฝ้าเหล่าโอรสทั้งหก

ปรีศนาธรรม

ใกล้ค่ำลงแล้ว ดวงอาทิตย์ทอแสงสีแดงฉานทั่วฟ้า กำพร้านึกถึงการสู้รบของเหล่ายักษ์กับสินไซ แล้วพานคิดว่านั่นอาจเป็นสีเลือดของเหล่ายักษ์ผู้พ่ายแพ้ก็ได้ ในใจหนึ่งกำพร้านึกสงสารกุมภภัณฑ์ แต่อีกใจหนึ่งก็อยากรู้เรื่องราวต่อจากนั้น เพราะตนเพิ่งจะอ่านถึงตอนนี้ก่อนที่หนังสือจะหายไป

กำพร้านั่งเล่นอยู่กับไอ้ขาวหมาวัดที่ศาลาสักครูหนึ่งแล้วจึงลุกเดินขึ้นกุฏิหลวงตาว่าจะไปนั่งเขียนเรียงความที่คุณครูสั่งไว้ เจอหลวงตากำลังอ่านหนังสืออยู่ในกุฏิ

“เฮ้อ! กำพร้า มาพอดี เตี่ยวันนี้เบ้งซ้งๆ นะ เป็นหยั่งจ้งซิม หนังสือที่หลวงตาให้ไปอ่านม่วนป๋”

นี่แหละครับประเด็นที่ผมเชิง...กำพร้าคิดในใจ...จะบอกหลวงตายังไงดีหว่า

“แต่คงบ่ม่วนคือไปรื้อกุฏิหลวงพ่อเขา แม่บ่ป๋”

“หลวงตา...” กำพร้าได้ยินก็ตกใจ พลังเห็นรอยยิ้มอย่างรู้ทันของหลวงตา

“เออ...หลวงตาฮู้แล้ว หลวงพ่อมาแล้วให้หลวงตาฟัง เอ็ง...มานั่งใกล้ๆ”

หลวงตาเรียกพลางกักมือให้กำพร้าว้าเข้าไปใกล้ๆ “เอ็งใจเย็นๆ ค่อยๆ หาไป หนังสือมันบ่หายไปที่ไหน...ว่าจั่งได้ อ่านไปถึงไหนแล้ว”

กำพร้าว้าเห็นหลวงตาใจเย็นอย่างนี้ก็ค่อยสบายใจ แล้วจึงเล่าตอนกุ่มกัณฑ์รบกับสินไซ เพื่อชิงนางสมุนทาตั้นแต่สุดท้ายต้องตาย กำพร้าว้ามีโอกาสได้คุยกับหลวงตาอย่างนี้ก็ดีเหมือนกัน จะได้ถือโอกาสถามเรื่องที่ดินสงสัยด้วยเลย

“หลวงตาครับ เป็นหยิ่งสินไซคือจั่งใจฮ้ายแท้ แม่นบ่ต้องมารบมาฆ่ากัน”

หลวงตาเห็นว่ากำพร้าว้ามีจิตใจเมตตาดีก็ยิ้มให้เล็กน้อย แล้วตอบ

“กำพร้าว้าเอ๊ย คนเขาแต่ละคนนั้นมีทั้งด้านดีและด้านฮ้ายปนกันอยู่ สินไซฆ่ายักษ์กุ่มกัณฑ์ เพราะว่าต้องทำหน้าที่ของตนคือพานางสมุนทาตั้นกลับไปเมืองเปงจาล แต่เอ็งฮู้แล้วแม่นบ่ว่าการทำหน้าที่ของตนโดยประสงค์ใจจิตใจของผู้อื่นมันก็นำความทุกข์มาให้ก็อกัน...เออละ...เอ็งเห็นแล้วว่าสินไซแม่นจะมีฤทธิ์หลายแต่ก็ยังมีเด็ก และยั้งต้องเรียนรู้อีกหลายอย่าง ทั้งยั้งต้องเรียนรู้จากความผิดพลาดด้วย เต๋ยวอ่านตอนจบแล้วเอ็งสิเข้าใจ”

แหม...หลวงตาพูดอย่างนี้ กำพร้าว้าก็ยิ่งอยากอ่านต่อเร็วๆ

“แต่สินไซก็บ่ได้ใจฮ้ายกับยักษ์เสมอตลอดดอก ถ้าเขาบ่จำเป็นต้องฆ่าเขาก็บ่ฆ่าดอก แถมยั้งสอนธรรมะให้อีกด้วยเนาะ”

“เป็นจั่งได้ละครับ เว้าให้ผมฟังเนาะครับ”

หลวงตาเห็นกำพร้าว้าทำทางกระตือรือร้นอยากฟังก็หัวเราะเอ็นดู “เรื่องมันเป็นจั่งซี้”

“พระเจ้าอารอหลานอยู่ที่ปราสาทมรกตนี่นะ ครั้นให้หลานให้ไว้ใช้ป้องกันตัวหลานจะไปรับสีดาจันทร์ก่อน แล้วจะกลับมารับพระเจ้าอา”

สินไซว่าพลางยื่นศรีให้นางสมุนทา นางตอบว่า

“ก่อนไปอาจะเล่าให้หลานฟัง เมื่อครั้งที่เสด็จพุ่มกัณฑ์ได้ไปเล่นสกากับเจ้าเมืองนาค แต่แพพนั้นจึงจำใจต้องยอมยกลูกสาวให้เป็นมเหสีของเจ้าเมืองนาคตั้งแต่นั้นมา ที่เมืองนั้นมีเพียงเจ้าเมืองที่เล่นสกาได้ เจ้าจึงไปหาเจ้าเมืองนาคเล่นสกาแล้วเอาชนะให้ได้เกิด จะได้พาน้องกลับมา”

นางสมุนทามอบลูกบาศก์สภาของยักษ์กุมภคณีให้สินไชนำติดตัวไปด้วย สินไชรับมา แล้วขึ้นสังข์ทองเหาะมาถึงฝั่งน้ำแล้วดำน้ำลงไปจนถึงเมืองนาค ระหว่างทาง สินไชได้ชื่นชมทิวทัศน์ของเมืองใต้บาดาลที่ล้วนแต่เป็นแก้ว เต็มไปด้วยเรือนรันทมนชองที่เป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม

สังข์ทองล่องไปตามถนนแก้วถนนทอง ยังได้เห็นตึกตักตามรายทางที่ล้วนแต่แพรพรรณวาววามสุกใส สินไชซึ่งสังข์ทองมาหยุดตรงลานโล่งกว้างที่มีร้านค้ามากมายคล้ายตลาด ผูกนาคในวังหลวงต่างนิมิตกายเป็นมนุษย์ออกมาเดินเที่ยวกันอย่างสำราญใจ จนไปพบนาคเสนาแต่งกายด้วยชุดทหาร จึงกระโดดลงจากหลังสังข์ทองแล้วแกล้งเข้าไปถามว่า

“นี่ท่าน ข้าอยากเล่นพนันสกา ไม่ทราบว่าเป็นเมืองนี้จะมีใครเล่นเป็นไหม”

“เจ้าเมืองของเราโปรดปรานการเล่นสกามาก ท่านจงรออยู่ที่นี้ก่อน เราจะเข้าไปกราบทูลให้พระองค์ท่านทราบ”

แล้วนาคเสนาก็เดินกลับเข้าเขตพระนคร กราบทูลแก่ท่านเจ้าเมืองว่า บัดนี้มีหนุ่มน้อยมาทำเล่นสกา ท่านเจ้าเมืองนาคยิ่งพอใจเพราะกำลังหาผู้เล่นด้วยมานานแล้ว จึงให้นาคเสนาพาหนุ่มน้อยคนนั้นเข้ามาเฝ้า แล้วถามว่า

“เจ้าหนุ่มน้อย เจ้าเป็นใครมาแต่ไหนหรือ”

“ข้าชื่อสินไชเป็นหลานของนางสมุนทา มารับนางกลับบ้านเมืองและได้ปราบยักษ์กุมภคณีเรียบร้อยแล้ว บัดนี้ข้าจะมาทำเล่นพนันสกากับท่านเพื่อรับตัวนางสีดาจันทร์กลับไปด้วย” สินไชพูดจบก็ยื่นลูกบาศก์ของยักษ์กุมภคณีให้เจ้าเมืองนาคดูเป็นหลักฐานว่าได้ปราบขุนยักษ์ไปแล้ว

“หนอยเจ้า...เป็นเด็กเล็กนักกล้าดียังไง ไหนเจ้ามีอะไรมาเดิมพัน”

สินไชชูพระขรรค์ขึ้นแล้วร้องตะโกนว่า “หากว่าข้าแพ้ ข้าจะขอมอบพระขรรค์นี้ซึ่งมีฤทธิ์มาก ใช้ต่อสู้กับยักษ์มารและพญาคูรุฑได้...”

เจ้าเมืองนาคเห็นพระขรรค์เกิดอยากได้ไว้ต่อสู้กับพญาคูรุฑ

“...แต่ถ้าชนะ ข้าขอนำตัวนางสีดาจันทร์กลับไป” สินไชพูดต่อ

เจ้าเมืองนาคคิดว่าอย่างไรพระขรรค์จะตกต้องเป็นของตนแน่นอน และจะได้โอกาสสั่งสอนเจ้าเด็กโอหังนี้ด้วยจึงรับคำทำ

“ข้ารับคำทำ ถ้าข้าแพ่ ข้าจะยกบ้านเมืองให้เจ้า”

เจ้าเมืองนาคสั่งให้นาคเสนายกกระดานสกาออกมาตั้ง ทั้งสองต่างผลัดกันทอดลูกบาศก์สกาและเดินหมากไปตามแต้มที่ทอดได้ ปรากฏว่าเจ้าเมืองนาคแพ้ตลอด จึงต้องยอมยกบ้านเมืองให้แก่สินไซ แต่สินไซได้ถวายเป็นเมืองคืน เพราะตั้งใจมารับนางสีดาจันทร์เท่านั้น เจ้าเมืองนาคไม่ยอม สั่งให้บริวารรุกเข้าจับตัวสินไซ แล้วการต่อสู้ก็เริ่มขึ้น

สินไซเรียกพระยาครุฑและบริวารที่ยอมมอบตัวเป็นทาส ตั้งแต่เมื่อครั้งที่อยู่ที่เมืองนครศิลป์ให้มารบกับเจ้าเมืองนาค ผูกนาคบริวารที่หมายรุมเข้าทำร้ายสินไซถูกพระยาครุฑและบริวารไล่จิกตีจนนอนตายกองกัน เจ้าเมืองนาคเงี้ยวพระขรรค์ขึ้นมาจะสู้กับสินไซ แต่เจ้าเมืองนาคนั้นมีฤทธิ์เดชเพียงน้อยนิดเมื่อเทียบกับยักษ์กุมภกัณฑ์ สินไซจึงประมือด้วยโดยแทบไม่ต้องออกแรง เพียงไม่นานเจ้าเมืองนาคก็เสียชีวิตสะตุร่างนาคเสนาที่กองตายกับพื้นจนหายใจล้มลง

สินไซเอาปลายพระขรรค์จ่อที่คอเจ้าเมืองนาคทันที

“ก่อนจะจากไป ข้าขอฝากให้เจ้าดูแลไพร่พลเมืองของเจ้าให้ดี

“หากจะเปรียบบ้านเมืองกับต้นไม้ ราษฎรหญิงชายก็เปรียบเสมือนรากไม้ที่มั่นคง ข้าราชการคนดีคนเก่งเปรียบเหมือนลำต้น กษัตริย์เป็นยอดไม้ รู้จักคัดเลือกกิ่งก้านสาขา คือ เสนาบดีคนดีผู้รับผิดชอบด้านต่าง ๆ เมื่อถึงฤดูที่ต้นไม้ออกดอกออกผล กลิ่นหอมของต้นไม้ย่อมเชิญชวนเหล่าสัตว์ให้มาเยี่ยมเยียนพักพิง หากรากไม้เน่าเสีย แล้วยอดจะทำให้ต้นไม้ทั้งต้นตายได้

“อันว่าโยเซสท้าว
ให้รำภิปรายเหมือน
ฝูงหมู่เสนาหน้า
เลือกผู้แก้ว

ฝูงหนึ่งอำมาตย์น้อย
ปูนตั้งเป็นสาขา
องค์กษัตริย์ให้
ระดูแผ่ฝั่ง

รสแผ่เท้า
พืงคณาสัตว์
อันนัยถาแท้
คั่นว่ารากบ่หมั่น

ทั่วทุกแดนดิน
รากรองพวยพั้น
มีคุณครองประเสริฐ
ปูนไว้ตั้งลำ แท้เนื้อ

เอาแอบต่างตา
ง่างามระวังไว้
เป็นจอมยังยอด

ผลล้นลุ่มเทิง
ตลบทั่วแดนดิน
ชอบชมชนเร้า
ทำเนียมปูนเบียบ
พาต้นตุ่มตาย แท้แล้ว

“เจ้าต้องนึกถึงเสมอว่าพลเมืองเป็นลูกเป็นหลาน ใครทำผิดจารีตฮีตคอง
ที่เคยทำกันมา เจ้าต้องอบรมสั่งสอนด้วยเมตตา อย่างนี้ดูตาย

“มีคนอยู่สี่ประเภทที่พึงหลีกเลี่ยงไม่ควรคบค้าสมาคม ได้แก่ คนมัวเมา
คนหลับ คนโลภ และคนเอาแต่เที่ยวเล่น ไม่สร้างหลักปักฐาน

“คนหนึ่งโมหิงบ้า
คนหนึ่งหลับสิ้นสิ้น
คนหนึ่งแรงเคียดแค้น
คนหนึ่งปูนเป็นเลง
ฝูงนี้คนเขาเลียง
เยี่ยวจกแก้วแก่นตัน

เมามัวมิสว่าง
บ่มีสู้คำวัน
โลภจ่ายดวงสิน
บ่มีเฮือนญ้าว
เลิงเป็นไปมาก
แพงล้านลูกเฮานะเฮย...”

ในที่สุดเจ้าเมืองนาคก็ยอมแพ้ แต่สินไซต้องการเพียงตัวนางสีดาจันทร์
เท่านั้นจึงแต่งตั้งให้เจ้าเมืองนาคเป็นเจ้าเมืองดั้งเดิม แล้วอบรมสั่งสอนเจ้าเมือง
นาคพร้อมทั้งไพร่พล

เจ้าเมืองนาคพร้อมไพร่พลเมื่อได้ฟังคำสอนของสินไชแล้วต่างพากันมาราบไว้ และยอมมอบตัวนางสีดาจันทร์ให้ทั้งที่ยังรักและอาลัยอาวรณ์นางสินไชสั่งลาเจ้าเมืองนาคและไพร่พลแล้ว จึงพานางสีดาจันทร์ขึ้นสังข์ทองเหาะกลับไป

ระหว่างทางนางสีดาจันทร์มีท่าทางขัดขึ้นเพราะไม่รู้จักรู้ว่าสินไชเป็นใคร

“ท่านมาจับตัวข้าไปทำไม ปล่อยข้า ข้าจะกลับไปอยู่กับสามีข้า”

สินไชจึงตอบว่า “ใจเย็นๆ เกิด เดี่ยวสักครู่ท่านก็จะรู้แล้วว่าข้าจับตัวท่านมาทำไม”

สินไชพานางสีดาจันทร์มาถึงปราสาทมรกต มารดาได้วิ่งโผเข้ามากอดด้วยความคิดถึง ต่างฝ่ายต่างถามข่าวคราวซึ่งกันและกัน นางสีดาจันทร์ตกใจเมื่อทราบว่าบิดาตายแล้ว นางเสียใจร้องไห้ชบอกรมรดาอยู่นาน และเมื่อได้รู้ว่าสินไชเป็นคนฆ่าบิดาของตนก็โกรธเคือง ฝ่ายสินไชจึงรีบปากว่าจะจัดการเรื่องพิธีศพให้ และอธิบายว่าตนต้องรับนางสมุนทาไปให้พระบิดา นางสีดาจันทร์เห็นแก่มารดาจึงสงบลง จากนั้นสินไชเรียกเสนาไพร่พลและญาติพี่น้องของกุมภภัณฑ์มาพร้อมกันเพื่อจัดงานศพ ยักษ์วิฆเนศวรราช พี่ชายของกุมภภัณฑ์ที่ตื่นขึ้นจากหลับไหลพอดี เมื่อทราบข่าวน้องชายจึงเดินทางมาร่วมพิธีด้วยความเสียใจ

พลเมืองทั้งเมืองยักษ์และเมืองนาคได้เดินทางมาร่วมงานศพของยักษ์กุมภภัณฑ์ที่จัดอย่างใหญ่โต สมเกียรติยศ เสร็จงานแล้ว สินไชนำกระดุกไปบรรจุไว้ในเจดีย์นอกเมือง พร้อมจารึกชื่อกุมภภัณฑ์บนแผ่นศิลา

เมื่อสินไชจัดงานศพเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงพิจารณาหาผู้เหมาะสมให้เป็นผู้ครองเมืองยักษ์ต่อไป สินไชเลือกให้ยักษ์วิฆเนศวรราชขึ้นปกครองเมืองยักษ์แทนน้องชาย แล้วอบรมให้รู้กฎเกณฑ์ของผู้ปกครอง

“เจ้าจงอย่าฆ่าสัตว์ อย่าลักทรัพย์ อย่าผิดลูกผิดเมียเขา อย่าพูดปด
อย่าดื่มกินสุราเมรัย ศีลทั้งห้าข้อนี้ เจ้าต้องปฏิบัติอย่าได้ขาด

“อหนึ่ง การบ้านการเรือนจะเรียบร้อยเพราะเมียดี บ้านเมืองจะเจริญ
รุ่งเรืองเพราะเจ้านายมีศีลธรรมเคารพในกฎบ้านเมือง และอย่าคิดว่าตนเป็น
ใหญ่ไม่กลัวเกรงใคร การศึกสงครามเป็นความฉิบหาย จงหาทางป้องกันไว้”

“ชายใดมีเมียแก้ว การเฮือนเฮียงฮาบ ดีตาย
ขุนใดอำนาจกล้า เมืองบ้านก็จึงเฮียง ท่านเอย...”

สินไช้สั่งสอนเจ้าเมืองยักษคนใหม่ แล้วอำลายักษ์พร้อมบริวารและ
เจ้าเมืองนาค จากนั้นเดินทางกลับคืนเมืองเปงจาล

“คืนเจ้าได้ชี้ข้างกั่มฮ่มสัพทน อย่าลืมนคนจนผู้ชี้ควายคอกนกล้า อย่าลืมน
คนข้างหลัง ข้อนี้สำคัญนะกำพรำเฮี้ย” หลวงตาพูดเมื่อเล่าจบ

“ครับ หลวงตา” กำพรำตอบรับ พลังนี้ก็ถึงวัยรุ่นในหมู่บ้านที่เข้าไป
ทำงานทำในกรุงเทพฯ แล้วก็หายไปเลย ไม่เคยกลับมาเยี่ยมบ้าน

“ถ้าเอ็งโต ต้องจากบ้านจากเมืองคือนางสมุนหาออกจากเมืองยักษ เอ็ง
ต้องอย่าลืมพระคุณคนที่นี่ ที่เขาช่วยเหลือมานะ” กำพรำยิ้มให้หลวงตาแทน
คำตอบว่าตนจะไม่ลืมหลวงตาหรอก

“เป็นจั่งได้ ตอนนี่ม่วนป๋”

“ม่วนครับ ผมว่าสินไช้เว้าถึงเรื่องธรรมะในการปกครองบ้านเมืองมาก
เป็นพิเศษ ผิดกับเรื่องอื่นๆ ที่มีแต่การรบกัน” กำพรำคิดว่าตอนที่หลวงตาเล่าให้
ฟังนี้ให้รสชาติสนุกไปอีกแบบ

“แม่นแล้วละ เพราะคนที่จะเป็นเจ้าเมืองที่ดีนะ นอกจากจะต้องมีความ
สามารถในการรบแล้ว จะต้องมีความรู้จักรูปการบ้านเมืองให้พลเมืองอยู่เย็น
เป็นสุขด้วย”

“คือจั่งเรื่องต้นไม้กับกิ่งไม้รากไม้...อะไรจั่งชั้นแมนบ่ ผมยังบ่เข้าใจครับ”

“เรื่องนี้นะ ในหลวงของเราท่านทรงเป็นตัวอย่างที่ดีให้เอ็งเห็นอยู่แล้วว่า คนที่เป็นใหญ่เป็นโต เป็นผู้นำของประเทศจะต้องคำนึงถึงความอยู่ดีมีสุขของคนทุกระดับชั้น ไปจนถึงคนยากคนจนด้วย บ้านเมืองจึงจะร่มเย็นเป็นสุขได้เหมือนต้นไม้ที่มีร่มเงาครีမ်ให้คนหนุอาศัย เพราะกิ่ง ก้าน ใบ ลำต้นและรากไม้ทั้งหมดนี้รวมกันถึงจะเรียกว่าเป็นต้นไม้หนึ่งต้น ก็เหมือนกับคนทุกระดับชั้นทั้งหมดนั้นถึงจะรวมกันเรียกว่าเป็นชาติ คนที่เป็นผู้นำบริหารประเทศจะต้องให้ความยุติธรรมแก่ทุกชนชั้นโดยเท่าเทียมกัน มิใช่ว่าจะให้ประโยชน์แก่ชนชั้นสูงคนรวย ผู้มีอิทธิพลและมีประโยชน์ร่วมกันเท่านั้น

“...เอ็งเคยเห็นต้นไม้ที่คนเลี้ยงให้ปุ๋ยบำรุงใบ ฉีดยาฆ่าแมลงไม่ให้เพลี้ยไรเหาะกิน แต่ลืมนรดน้ำให้รากมันได้ดูดซับความชื้นนำไปด้วยบ่...เอ็งคิดว่าต้นไม้มันสิรอดบ่”

“บ่ครับ” กำพร้าตอบชัดเจนโดยไม่ลังเล พอหลวงตาอธิบายอย่างนี้ เขาก็เข้าใจแจ่มแจ้ง เริ่มเห็นแนวทางในการเขียนเรียงความภาษาไทยเรื่องการแก้ปัญหาของนายกรัฐมนตรีที่ครูพรทิพย์สั่งไว้แล้ว

สองวันถัดมาจากวันที่นักเรียนส่งการบ้าน ครูพรทิพย์เข้ามาสอนวิชาภาษาไทยอีกครั้ง ด้วยสีหน้าพอใจ

“ครูได้อ่านการบ้านของพวกเธอแล้วนะ ครูพอใจผลงานของพวกเธอมาก พวกเธอมีความพยายามดี ครูได้คัดเลือกเรียงความที่ดีเพื่อให้รางวัลเป็นกำลังใจแก่ผู้เขียนด้วยนะ ตอนนี้ขอให้นักเรียนที่มีรายชื่อต่อไปนี้ออกมารับรางวัลแล้วเอาผลงานไปอ่านให้เพื่อนๆ ฟังหน้าห้องด้วยนะจ๊ะ”

นักเรียนพากันหันมองหน้ากันไปมา พลางคิดว่าจะมีใครบ้างนะ กำพร้าคิดว่าเขาเองก็เขียนได้ดีพอสมควร แต่คงไม่ถึงขั้นครูเรียกให้ไปอ่านให้เพื่อนฟังหรอก

“ก้อยจะ...ออกมาหน้าห้องเร็ว”

ครูพรทิพย์ว่าพลาหงยิบดินสอลดลายสววยงามหนึ่งกลอง ก้อยลุกขึ้นจากที่นั่งแล้วลุกเดินผ่านโตะของกำพราไปรับของรางวัลและเรียงความคืนจากครู โดยมีเสียงโห่ร้องดีใจจากบักอ้วนและพรรคพวกดังจากด้านหลังห้อง ก้อยเองเป็นเด็กเรียนเก่งและครูก็เรียกไปหน้าห้องบ่อยๆ อยู่แล้ว ก้อยจึงไม่มีท่าทางแปลกใจเท่าไรนัก เพียงแต่วันนี้ดูเธอไม่ค่อยมั่นใจเหมือนวันก่อนๆ ...มีอะไรผิดปกติหรือเปล่า

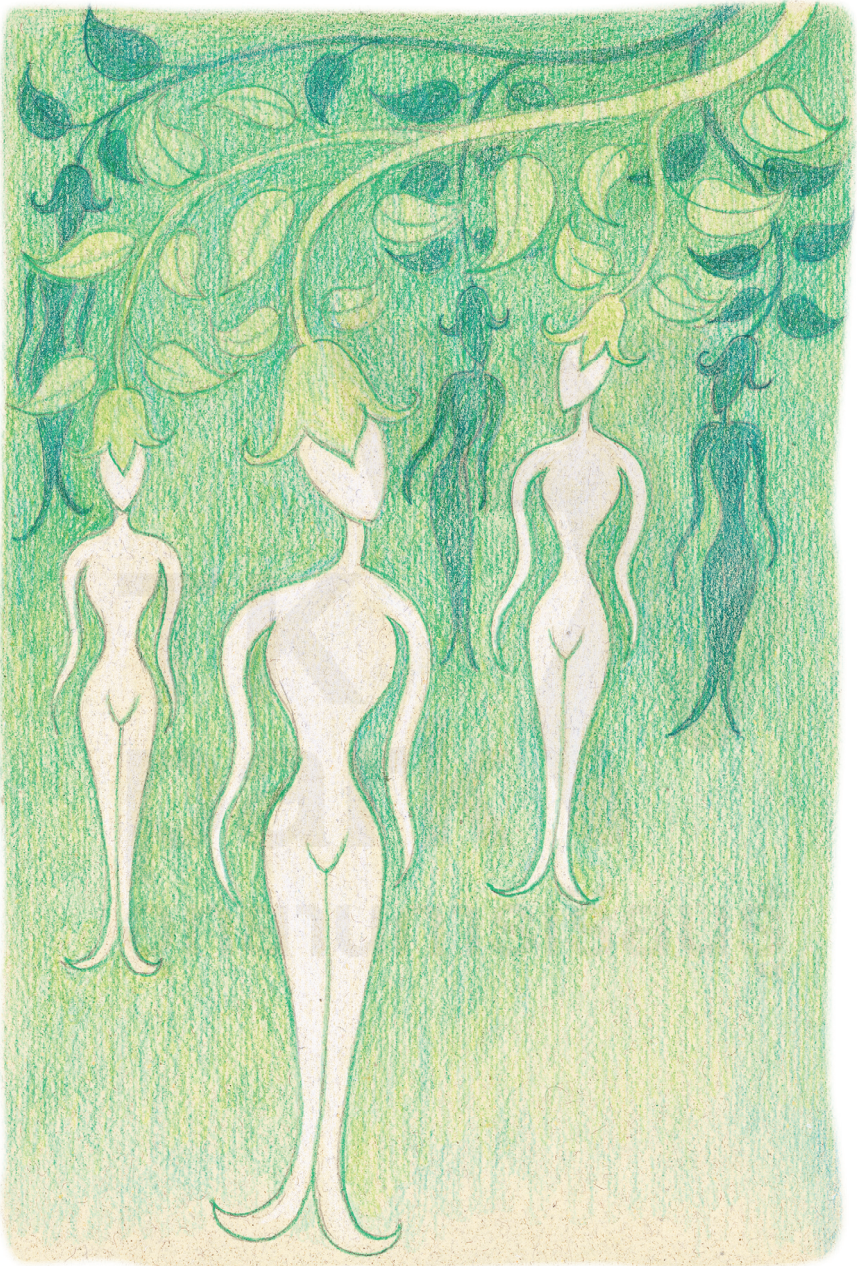
“อ่านเลยจ้ะ”

ก้อยหันไปพยักหน้ากับครูแล้วหันกลับมามองเพื่อน กำพราารู้สึกแสบหนึ่งว่าก้อยมองมาที่ตนเองแล้วหลบตาลงอ่านข้อความบนกระดาษในมือเธอ

“ถ้าหนูได้เป็นนายกรัฐมนตรี หนูจะเลือกแก้ไขปัญหาความยากจนในท้องที่ต่างจังหวัดก่อน อย่างเช่นในหมู่บ้านของเรา หนูอยากจะทำให้มีการพัฒนาที่ทำกินให้ชาวบ้านมีที่ดิน มีอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ จะได้ไม่ต้องเข้าไปหางานทำในเมือง หนูอยากให้รัฐบาลจัดอบรมเรื่องเกษตรกรรมและการประกอบอาชีพให้ชาวบ้านมีความรู้ จะได้นำเงินทุนหมู่บ้านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ถ้าหนูได้เป็นนายกฯ หนูจะแก้ปัญหาเรื่องความยากจนของชาวบ้านก่อนเรื่องการพัฒนาในเมือง เพราะชาวบ้านจะได้พึ่งตนเองได้ ถ้าเปรียบประเทศเป็นต้นไม้ รากไม้ซึ่งก็คือชาวบ้านอย่างพวกเราๆ ต้องแข็งแรง พึ่งตนเองให้ได้ ในทางกลับกัน ถ้าต้นไม้ปราศจากรากไม้ก็จะไม่สามารถเติบโตให้ร่มเงาแก่ฝูงนกและหนูได้...”

กำพราฟังถึงตอนนี้ก็อ้าปากค้าง เพราะเขาจำประโยคนี้ได้ดีและไม่คิดว่าก้อยจะเคยได้ยินหรืออ่านมาเหมือนกัน

เมื่อต้องตัดสินใจ

กำพร้ายืนรอบั๊กอ้วนอยู่หลังตึกเรียนตั้งแต่เลิกเรียนแล้ว ในมือของเขากำกระดาษสีชมพูแผ่นนั้นไว้ พลังคิดว่าเรื่องนี้จะปล่อยไว้ไม่ได้แล้ว

บั๊กอ้วนเดินมาพอดี กำพร้านัดเขามาคนเดียวโดยบอกแค่ว่ามีเรื่องลับต้องคุยกัน พวกเขาสนุบบั๊กอ้วนจึงกลับบ้านไปก่อน

“เฮ้ย มีหยิ่งบอกมา ถ้าบ่อยากโดนอัด” บั๊กอ้วนรีบเปิดบทสนทนาเพราะรู้สึกไม่ค่อยดีกับบรรยากาศแบบนี้ กำพร้าพยักหน้าแล้วค่อยคลี่กระดาษในมือให้บั๊กอ้วนดูห่างๆแต่ยังจับมันไว้แน่น

“เฮ้ย เอ็ง...เอามาจากไหน เอาคืนเฮามา” บั๊กอ้วนเห็นก็รู้ทันทีว่านั่นคือจดหมายที่เขียนไว้จะให้ก้อย...แล้วทำไมมันมาอยู่ในมือกำพร้าได้...บั๊กอ้วนพยายามแย่งมันคืนมา พลังตัวตึงตามองดูรอบๆ อย่างระแวงว่าจะมีใครมองเห็น

“ใจเย็นๆ สิ บั๊กอ้วน เตี่ยวเฮาเอาคืนให้ แต่ก่อนคืน เฮาขอถามอีหยิ่งจักอย่าง”

...แต่ถ้าไม่ตอบเฮาตามจริงละก็ เฮาจะเอากระดาษไปให้ก้อย หรือถึงเอ็งจะแย่งมันไปได้และต่อยเฮาให้หนุ่ม เขาก็ยังจำข้อความในนั้นได้อยู่ แล้วเขาก็ยังบอกก้อยได้อยู่ดี”

“เอ็งนี่...” นี่เป็นครั้งแรกที่บักอ้วนรู้สึกว่าคุณก่าพรั้าต้อนรับจนมุม “เอ็งอยากรู้เรื่องอะไร...ว่ามา”

“เฮาอยากรู้ว่าหนังสือสินไซมันไปอยู่กับก้อยได้จังได้” ก่าพรั้ามองหน้าบักอ้วนด้วยสายตาจริงจัง

“เอ็งรู้ดี เฮาขโมยเอ็งมาเองแหละ อยากแกล้งเอ็งเล่น แล้วมือหนึ่งเฮาก็เอามาอ่านเมื่งใต้ต้นไม้ พอดีเฮาเห็นเอ็งเดินมากับก้อย เฮาเลยหลบไปก่อนพอเอ็งไปแล้วค่อยออกมานั่งเล่นคือเก่า ก้อยเขาเดินมากับพ่อแม่ กำลังจะกลับบ้านกันพอดี เฮาเลยตะโกนทักทายเขา ก้อยเห็นเฮาถือหนังสือนั่นอยู่ก็ดีใจใหญ่ขอเฮาไปอ่าน เฮารู้ว่าหนังสือนั่นสำคัญจังได้เลยให้เฮาไป เป็นยังไงละ...หนังสือนั่นสำคัญจังได้”

“สำคัญสิ...หลวงตาให้เฮายืม” ด้วยความแค้นใจที่ก้อยหาหนังสือพบแต่ไม่บอกเขาสักคำ กลับเอาไปเองอย่างนี้ทำให้ก่าพรั้าสึมตัว พานมีแรงกระชากคอเสื้อบักอ้วนเข้ามาใกล้ จนบักอ้วนเองยังตกใจ

“เอ็งต้องช้อยเฮา” ก่าพรั้าจ้องตาบักอ้วน แล้วพูดแผนທີ່คิดไว้ให้บักอ้วนฟังระหว่างทางเดินกลับวัดด้วยกัน

“เฮาขอโทษเอ็งด้วยวะ ไอ้ก่าพรั้า” บักอ้วนเพิ่งจะพูดดีกับก่าพรั้าเป็นครั้งแรก เพราะที่ผ่านมามีคนมองก่าพรั้าเป็นแค่คนที่มีไว้คอยแกล้งให้สนุกสนานเท่านั้น แต่เหตุการณ์เมื่อเย็นนี้ทำให้เขาเพิ่งรู้สึกว่าคุณก่าพรั้าไม่ได้เหนือไปกว่าก่าพรั้าเลย

“อือ” ก่าพรั้าตอบไปทั้งที่ยังแปลกใจ แต่ยินดีที่ได้เป็นเพื่อนกับบักอ้วน เพราะคนอย่างนี้ถึงร้ายก็แสดงออกมาชัดเจน

...ต่างกับคนร้ายใกล้ตัวที่แกล้งทำให้ไว้ใจ

ก่าพรั้ากับบักอ้วนเดินกลับมาถึงวัดแล้ว ต่างคนต่างแยกย้ายไปที่กุฏิที่ตนอยู่ ก่าพรั้าเก็บกระเป๋าหนังสือแล้วเปลี่ยนชุดลงมากวาดในวัดและถูพื้นโบสถ์ตามหน้าที่ ส่วนบักอ้วนแยกไปช้ดุกห้องน้ำ เมื่อก่าพรั้ายกถังน้ำและผ้าชำระเข้ามาในโบสถ์ เห็นหลวงตานั่งสมาธิอยู่

หลวงตาได้ยินเสียงถึงน้ำยกมาตั้งกริ่งแก๊งก็ลืมตาขึ้นช้าๆ

“เป็นหยิ่งหือจั่งกลับมาเร็วแท้”

กำพร้าวางถึงน้ำแล้วคลานเข้าเข้าไปคุยกับหลวงตา

“ครับผม...หลวงตาครับ ผมรู้แล้วว่าหนังสือของหลวงตาอยู่กับผู้ใด”

กำพร้าวาดแล้วก็เงยไป ส่วนหลวงตารอฟังต่อ

“อยู่ที่ก้อยครับ เขาเอาไปจากบักอ้วนอีกทีหนึ่ง” กำพร้าวาดเสียงเบา ทำทางอืดอาด

หลวงตาฟังน้ำเสียงก็รู้ว่ากำพร้าวู้สึกไม่ดีกับเรื่องนี้เลย จึงแก้งพูดว่า

“เฮ้ย บ่เอาหน้า อย่าทำเสียงเศร้าขนาดนั้น มา...หลวงตากำลังว่างสิเว้า เรื่องสินไชให้ฟังต่อ”

จริงๆ แล้ว หลวงตาคิดว่าเรื่องสินไชตอนที่กำลังจะเล่าต่อไปนี้เข้ากับสถานการณ์ของกำพร้าว้าไม่น้อย

ฝ่ายสินไชเมื่อพานางสมุนทาและลูกสาวออกมาจากเมืองยักษ ก็พาพวกนางกลับมาที่ริมฝั่งน้ำที่เหล่าโอรสทั้งหกคอยอยู่ เหล่าโอรสทั้งหก เมื่อเห็นสังข์ทองล่องมาตามน้ำก็โบกมือดีใจใหญ่ สังข์ทองหยุดที่ริมตลิ่ง เหล่าโอรสก็โผล่เข้ากอดสินไชแสดงความดีใจที่พาพวกนางกลับมาได้สำเร็จ พร้อมกับซักถามเรื่องราวการเดินทางโดยตลอด สินไชจึงเล่าการผจญภัยในป่าเขา พบยักษ์พญาช้าง และจนสุดท้ายได้ปราบขุนยักษ์กุมภคณีให้พวกพี่ชายฟัง จากนั้นก็ขอลากลับเมืองนครศิลป์พร้อมกับสังข์ทองและสีโห่โดยฝากให้เหล่าพี่ชายพานางสมุนทาและนางสีดาจันทร์กลับเมืองเปงจาล

“เดี๋ยวสิ อย่าเพิ่งไป เจ้าเดินทางมาไกล หนทางก็ลำบาก อยู่พักนอนด้วยกันสักครู่หนึ่งก่อน แล้วค่อยแยกย้ายกันกลับเมือง” ศรีสันท์ โอรสองค์โต กล่าวกับสินไชด้วยน้ำเสียงอ่อนโยน

สินไชมองตาศรีสันท์แล้วเห็นแววตาเป็นมิตรจึงยิ้มตอบ นางสมุนทาก็เห็นด้วยว่าสินไชควรจะพักผ่อนเสียหน่อย ก่อนจะออกเดินทางอีกครั้ง

ศรีสันท์เดินนำทางสินไซไปน้ำตกใกล้ๆ เพื่อเล่นน้ำให้ผ่อนคลาย ส่วนโอรสที่เหลือก็มาเดินเล่นข้างๆ พลังชกถามสินไซเรื่องนารีผลและนางกินรีด้วยความสนใจ ส่วนสีโหและสังข์ทองนั่งรอเป็นเพื่อนนางสมุนทาและนางสีดาจันทร์อยู่ที่เดิม จนเวลาล่วงไปนานโข รอนานแล้วไม่เห็นเหล่าโอรสกับสินไซกลับมาสักที จึงรู้สึกสังหรณ์ใจกันทั้งคู่ สังข์ทองหันมามองหน้าสีโห สีโหก็พยักหน้าตอบทั้งสองจึงขอลาจากนางสมุนทาแล้วตามเหล่าโอรสกับสินไซไป

เวลาผ่านไปเนิ่นนานจนตกเย็นแล้ว นางสมุนทาและนางสีดาจันทร์ได้ยินเสียงฝีเท้ากลุ่มคนเดินกลับมาจากน้ำตกก็ผุดลุกขึ้นและชะเง้อมองไปทางต้นเสียง จนเมื่อเห็นเหล่าโอรสทั้งหกองค์เดินคอบตหน้าสลดกลับมา จึงแปลกใจที่ไม่เห็นสินไซกลับมาด้วย

“เกิดอะไรขึ้น ทำไมสินไซไม่กลับมาด้วย สีโหกับสังข์ทองล่ะไปอยู่ที่ไหน” นางสมุนทหายิ่งกังวลใจมากขึ้นเมื่อเห็นเหล่าโอรสเริ่มน้ำตาคลอเบา

“สินไซตกหน้าผาไปแล้วพระเจ้าอา พวกเราเตือนแล้วว่าอย่าไปเล่นตรงน้ำเชี่ยว สินไซก็ไม่เชื่อ จึงถูกระแสน้ำพัดไปจนตกหน้าผา หน้าผานี้สูงชันมากเสียด้วย ไม่น่าว่าสินไซจะมีชีวิตรอดหรือไม่” เหล่าโอรสว่าพलगร้องไห้ นางสมุนทารีบดึงมือลูกสาวไปเดินตามหาร่องรอยของสินไซด้วยกัน ฝ่ายเหล่าโอรสเดินตามไป

ย้อนกลับไปเมื่อสีโหและสังข์ทองติดตามเหล่าโอรสและสินไซมาถึงริมฝั่งน้ำ แอบซ่อนตัวอยู่หลังพุ่มไม้คอยเฝ้าดูเหตุการณ์ พอมองเห็นศรและพระขรรค์ของสินไซวางอยู่ริมน้ำก็เริ่มใจคอไม่ดี จากนั้นจึงได้ยินเสียงเหล่าโอรสทั้งหกหัวเราะดีใจกันเสียงดังขณะเดินกลับมาจากทางที่น้ำตกไหลลงสู่หน้าผาด้านหน้า

“ไม่เห็นมันจะมีฤทธิ์เดชตรงไหนเลย โธ่! ที่นี้เราก็จะได้พานางทั้งสองกลับไปหาเสด็จพ่อได้อย่างสบายใจ และเสด็จพ่อก็ต้องมอบความดีความชอบให้พวกเราเท่านั้น”

ทั้งสีเห่และสังข์ทองได้ยินดั่งนั้นก็ตกใจ พอจะเดาเรื่องที่เกิดขึ้นได้ จึงรีบแหวกพุ่มไม้ออกมาหยาบครและพระขรรค์ก่อนที่พวกโอรสจะทันเห็น และกลับไปบอกข่าวแก่นางจันทาและนางลุนที่เมืองนครศิลป์

ทางฝ่ายนางสมุนทาและนางสีดาจันทร์เมื่อเดินมาถึงน้ำตกแล้วก็พากันรีบเดินหาสินไซ แต่ไม่พบร่องรอยอันใด นางสมุนทาคิดอยู่ในใจว่าเรื่องนี้จะต้องมีเบื้องหน้าเบื้องหลังแน่นอน เพราะคนอย่างสินไซนั้นหรือจะตกหน้าผาง่ายๆ ขนาดยักษ์เป็นหมื่นเป็นแสนยังสู้รบจนชนะมาแล้ว แม้แต่กุมภภณฑ์ที่มีฤทธิ์เดชมากก็ยังพ่ายแพ้ต่อสินไซ

นางสมุนทามองมาที่เหล่าโอรสทันทีโดยเฉพาะศรีสันท์ที่เริ่มมาเกาะเกาะลูกสาว นางคิดเดาเรื่องทั้งหมดได้ แต่ไม่มีหลักฐานจะประกบว่าใคร ส่วนเหล่าโอรสก็เร่งรัดให้พวกนางเดินทางกลับเมืองเปงจาลก่อนจะมีดคำ นางจึงได้แต่ตั้งจิตอธิษฐานฝากผ้าสไบ ปิ่น และช่อง แขนงไว้ที่ต้นไม้แล้วขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์ว่า หากสินไซยังมีชีวิตอยู่ ขอให้นางได้รับของสามสิ่งนี้คืนในภายหลัง

กล่าวถึงพระยาสุทราษประทับนั่งอยู่ในปราสาท แวดล้อมด้วยไพร่พล พลันก็ได้ยินเสียงการ้องว่า นางมา...มา...มา...มา รู้สึกตาเขม่น แผลงภูบิณมา ตกลงข้างหน้า จึงจกได้ขึ้นบนบ่าขวา พระยาสุทราษจึงเรียกโหรหลวงให้มาทำนาย โหรทำนายว่าที่การ้องว่านางมาๆ นั้นเพราะจะมีญาติฝ่ายหญิงที่พลัดพรากจากกันไปคืนมา แผลงภูบิณตกลงข้างหน้าเพราะหญิงที่กลับคืนมาจะได้คู่ครอง ส่วนจึงจกได้บนบ่าขวา จะมีลางร้ายเกิดแก่เชื้อสายของพระองค์และตาเขม่นเบื้องขวาจะมีโชคลาภเกิดแต่ชายที่มีฤทธิ์

เมื่อพระยาสุทราษได้ฟังแล้วก็คิดว่านางสมุนทาน้องรักกำลังจะกลับมาแล้วแน่แท้ จึงเฝ้ารอดด้วยความยินดี สั่งให้เสนาอำมาตย์ไปจัดแต่งปราสาทเตรียมมโหรีปี่พาทย์ ช้อง กลอง หึงมโหรสพ จี๊ว หุ่น โขน หนึ่งไว้ให้พร้อมก่อนเจ็ดวันเพื่อจะได้รับขวัญ

แต่ทว่าคำทำนายเรื่องอื่นๆ นั้น พระองค์ยังไม่เข้าใจ และไม่สามารถคาดเดาได้

ทางด้านเมืองนครศิลป์ สีโหและสังข์ทองเดินทางกลับมาถึงปราสาท แล้วก็เข้าไปบอกข่าวแก่นางจันทาและนางลุนทันที นางทั้งสองต่างตกใจไม่เชื่อสังข์ทองจึงนำพระขรรค์และศรออกมาให้นางดู เมื่อได้เห็นแล้วนางทั้งสองก็ต่างร้องไห้

“โถ... ลูกรัก แม่บอกแล้วว่าเจ้าพวกโอรสทั้งหกนั้นไวใจไม่ได้ มันจะทำร้ายลูกเพื่อเอาหน้าว่าเป็นคนช่วยพระเจ้าอา คงเพราะเจ้าเฉลอไวใจมันถึงได้ถูกทำร้ายเอาอย่างนี้”

คิดแล้วพวกนางแค้นใจจนไม่อาจทนได้ ต่อเมื่อได้สติ จึงคิดว่าปราสาทและเมืองนครศิลป์เกิดขึ้นได้ก็เพราะบุญญาธิการของสินไซ เทวดาจึงมาสร้างไว้ให้ และตอนนี้ปราสาทราชวังยังคงสภาพดีอยู่เหมือนเดิม ไม่เปลี่ยนแปลงสักนิด นั่นน่าจะแปลว่าสินไซยังมีชีวิตปลอดภัยอยู่ที่ไหนสักแห่ง พวกนางจึงเช็ดน้ำตาและรอสินไซกลับมาอย่างมีความหวัง

ณ ริมธารน้ำตกในหุบเหว พระอินทร์หันมาถามสินไซหลังจากให้เวลาแก่สินไซได้คิดทบทวนเรื่องราวชีวิตของตน

“เจ้าคิดได้หรือยังล่ะว่าจะทำอะไรต่อไป”

ส่วนสินไซหลังจากได้ใช้สติคิดพิจารณาแล้ว พบว่าเรื่องราวอันสับสนโกลาหลในชีวิตของตนที่ผ่านมาเกิดจากจิตของมนุษย์ที่คิดร้ายต่อกันนี่เอง ตั้งแต่ครั้งที่มีเหสีทั้งหกอิจฉานางลุนและนางจันทาจนขับไล่พวกนางออกจากวัง ทำให้ตนไม่เคยได้พบหน้าพระบิดาเลยสักครั้ง จนถึงครั้งนี้ที่เหล่าโอรสทั้งหกมาอิจฉาจนคิดฆ่าแกงกันอีก

“ว่าอย่างไรล่ะ เจ้าจะอย่างไรกับเหล่าโอรสนั้นต่อไป”

พระอินทร์ถามต่อ

สินไซหนึ่งคิดแล้วตอบอย่างมั่นใจ

“ข้าจะให้อภัยพวกเขา...ข้าจะกลับเมืองของข้า”

กำพร้าฟังเรื่องสินไชอย่างตั้งใจ แต่คราวนี้เขาไม่ได้ยิ้มหรือตื่นเต้นไปกับเรื่องราว เพราะกำลังใช้ความคิดพิจารณาเหตุการณ์ต่างๆ ทั้งเรื่องของสินไช และเรื่องของตนเอง

“กำพร้า...เอ็งเข้าใจใหม่ว่าเป็นหยิ่งสินไชคนที่ชนะยักษ์มารมาได้อย่างง่ายดาย แต่กลับมาแพ้วพวกโอรสทั้งหกที่บ่มีฤทธิ์” หลวงตาทาม

“คงเพราะเขาไว้ใจจึงบ่ได้ระวังมังครับ”

“เออ...คงสิแม่น หลวงตาสิบอกเอ็งเต๋อ...ภัยอันตรายจากการต่อสู้กับยักษ์มารทั้งหลายยังบ่น่ากลัวคือการต่อสู้กับจิตใจของมนุษย์ด้วยกัน เพราะเขามีแต่ความอิจฉาริษยาและมุ่งร้ายกัน สินไชนะเก่งแต่ภายนอก หลงเชื่อคนง่ายก็เลยถูกหลอก ที่จริง...คนเขาทุกคนควรจะแข็งแรงแรงทั้งภายนอกและภายใน หมายความว่า มีร่างกายที่อดทนกับความลำบาก สามารถฝ่าฟันอุปสรรคไปได้ และต้องมีจิตใจภายในที่เข้มแข็ง บ่หวั่นไหวตามคำพูดคำแฉ่งของผู้อื่นด้วย”

“หมายความว่าจั่งได้ครับ หลวงตา”

“ก็หมายความว่าอย่าหลงเชื่อคนง่าย ๆ เพราะเห็นว่าเขาน่าดี ๆ แล้วก็บ่หวั่นไหวกับคนที่มาทำร้ายเขา หากว่าเขายังโกรธตอบก็จะมีแต่ยังทำร้ายกันไปบ่จบบ่สิ้น”

“คนเฒ่าคนแก่เขาสอนกันมาว่า *ความดีฝังไว้แก้ศอก ความชั่วชักออกแก้ว* หมายความว่า ให้รักษาความดีเอาไว้ ให้ผลึกความชั่วห่างไปไกล ๆ *ความหมองความผู้เคียด เขียดฮ้องถี่กใจ* ฐุติใจเมื่อได้ยิน เขาว่ากันว่า เอาเรื่องที่เป็นโทษไปปรึกษา กับคนที่เกลียดเรา ก็เหมือนเขียดร้อง เข้าใจแม่นบ่”

กำพร้านั่งคิดสักครู่หนึ่งแล้วยิ้มน้อย ๆ ให้หลวงตา เขากำลังคิดถึงการตัดสินใจของสินไช

“ครับ หลวงตา”

เขาพูดพลางนึกถึงก้อย รู้แล้วว่า จะทำอย่างไรต่อไป

ความจริงปรากฏ

ฝ่ายโอรสทั้งหกพานางสมุนทาและนางสีดาจันทร์เดินทางรอนแรมมา
กลางป่าเป็นเวลาหลายวันยังไม่ถึงเมืองเปงจาล เย็นวันหนึ่งพากันหยุดนอนใน
ป่ากว้าง เมื่อสุมไฟเสร็จแล้ว นางสมุนทาพาลูกสาวไปห้กไบ้ไม้มารองนอนได้
ต้นไทร ก่อนนอนได้ภาวนาขอให้เทวดามาช่วยคุ้มครองให้ปลอดภัยแล้วเคลิ้ม
หลับไป

ส่วนศรีสัชน์เตรียมที่นอนของตนเสร็จแล้วก็ยังข่มตาไม่หลับ ลุกขึ้น
จากที่นอนหลังจากที่น้องหลับกันหมดแล้ว เขาค่อยๆ ย่องเบาๆ พยายามไม่ให้
มีเสียงเหยียบไบ้ไม้จนมาถึงข้างที่นอนของสีดาจันทร์ ศรีสัชน์คุกเข่าลงข้างนาง
แล้วโน้มตัวก้มหน้าลงไปชมนางใกล้ๆ ปลายจมูกศรีสัชน์ที่ใกล้จะสัมผัสแก้มนาง
แล้ว แต่สีดาจันทร์รู้สึกถึงลมหายใจร้อนผ่าวที่รดลงมาบนแก้มเสียก่อน

“ว้าย! ออกไปนะ ไอ้ศรีสัชน์ คนเลวชาติชั่วตัวอัปลักษณ์ ออกไป!”

“เกิดอะไรขึ้นหรือลูก” นางสมุนทาได้ยินเสียงลูกสาวร้องลั่นก็ตกใจตื่น

“เจ้าออกไปเดี๋ยวนี้เลย อย่ามาอยู่กับลูกสาวข้า ‘ไม่รู้จักเจียมตัว’ นางสมุนทาต่าศรีสันท์เสียงดังลั่นป่า ศรีสันท์พยายามปิดปากทั้งลูกทั้งแม่ให้เงียบเกรงว่าน้อง ๆ จะตื่นแล้วตนจะเสียหน้า

“ใจเย็น ๆ นี่ฉันมาอยู่ตรงนี้ได้อย่างไร ฉันยังไม่รู้ตัวเลย สงสัยผีป่าจะอุ้มเอาตัวมา นางเองก็เหมือนกันคงจะถูกผีหยอกเข้าแล้วจึงพากันเข้าใจไปเองว่าเป็นฉัน อย่าตำหนิให้อ้ออิงไปเลย”

นางสมุนทายิ้มเยาะหยันแล้วว่า “ศรีสันท์เจ้านี่ชั่วช้าแล้วยังหน้าด้านโทษผีสง่า เต็มๆเถอะผีป่าจะลงโทษ เจ้าอย่ามาอยู่กับพวกข้าอีก” ว่าแล้วนางก็เปลี่ยนที่นอนกับลูกสาว

ฝ่ายโอรสที่เหลือดตกใจตื่นขึ้นตั้งแต่นางสีดาจันทร์เริ่มตะโกนโวยวายแล้ว เมื่อเห็นพี่ชายเดินหน้าจ่อยกกลับมาได้ที่สัพพยอก

“ตัวพี่ก็หนักอยู่นะ ผีสง่ายังอุตสาห์อุ้มไหวไปถึงตรงโน้น...”

พลัก! ศรีสันท์ตบหัวน้องชายเสียงดังสนั่นจนอีกฝ่ายต้องเดินหลบไปที่นอนตัวเอง

“หนอย...เล่นตัวนักนะ คอยดูเถอะสีดาจันทร์ เจ้าไม่พินมือข้าหรือ” ศรีสันท์ยังพูดอยู่คนเดียว ในขณะที่บรรดาน้องชายคิดว่าศรีสันท์ทำอะไรจริงอย่างที่นางสมุนทาทว่า

รุ่งเช้า ทั้งหมดเดินทางต่อไปจนถึงเมืองเปงจาล พวกเสนาอำมาตย์และนางสนมออกมาต้อนรับเป็นจำนวนมาก เสียงโห่ร้องดีใจประกอบประโคมเสียงดนตรีดังไปทั่ว ทุกคนต่างดีใจที่เห็นนางสมุนทากลับมาและยิ่งดีใจเมื่อได้เห็นว่านางมีลูกสาวรูปโฉมงดงามไม่แพ้กันติดตามมาด้วย นางทั้งสองขึ้นวอทอง ส่วนโอรสทั้งหมดทำท่าอวดเบ่งซึ่งมาตามมาโดยมีเสนาข้าเฝ้าแห่แหนเข้าเมือง

กลับมาคราวนี้ นางสมุนทารู้สึกไม่คุ้นเคยกับบ้านเมืองเหมือนเก่า แต่ก็ยังยินดีที่เห็นบรรดาไพร่ฟ้าประชาชนต่างออกมาชมพระบารมีกันอย่างเนืองแน่นสองฝั่งถนน นางจึงโบกมือให้พลางคิดในใจว่าอีกไม่นานจะได้พบเสด็จพี่แล้ว

ฝ่ายพระยาสุรสาธิตเฝ้ารอเวลาด้วยใจตื่นแต่จนกระทั่งนั่งไม่ติด ไม่ถึงอีตใจ กระบวนก็แห่แหนมาถึงห้องพระโรง เมื่อพระยาสุรสาธิตเห็นน้องสาวลงจากวอก็เข้าไปสวมกอดด้วยความดีใจ เหล่านางกำนัล ข้าหลวงพลอยปลื้มใจจนร้องไห้ไปด้วย นางสีดาจันทร์ก้าวลงจากวอตามมา พระยาสุรสาธิตเห็นจึงยิ้มให้แล้วพูดกับนางสมุนทา

“พี่ดีใจเหลือเกินที่ได้พบน้องอีกครั้ง ตั้งแต่วันที่ยักษ์ลักน้องไป พี่ก็ไม่เคยเป็นสุขใจอีกเลย ต้องขบใจโอรสทั้งหกซึ่งเป็นผู้มีฤทธิ์เดชอาสาไปรับตัวน้องมา เราจึงได้พบกัน แล้วหญิงคนนี้เป็นใครรูปร่างหน้าตาละม้ายคล้ายน้องมาก ไหนลองเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นให้พี่ฟังซิ”

นางสมุนทาห่มน้ําใส่โอรสทั้งหก ตั้งแต่ที่พระยาสุรสาธิตเข้าใจผิดว่าเป็นคนช่วยตนมาแล้ว ยิ่งห่มน้ําใส่หนักขึ้นไปอีกเมื่อศรีสันทน์แย่งนางเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องโกหกทั้งสิ้น

“นางชื่อสีดาจันทร์เป็นธิดาของพระเจ้าอาทกับยักษ์กุมภภัณฑ์ ตอนแรกลูกไปรับเสด็จอาที่ปราสาทของขุนยักษ์ในป่าหิมพานต์แล้วก็ได้แผลงศรปราบมันพร้อมเหล่าบริวารตายเกลี้ยงจากนั้นจึงไปรับนางสีดาจันทร์ที่เมืองนาคซึ่งได้ตกเป็นชายาของเจ้าเมืองนาค เพราะยักษ์กุมภภัณฑ์แพ้พินนสกากับเจ้าเมืองนาคเมื่อครั้งก่อน ครั้งนี้ลูกจึงไปทำเล่นสกากับเจ้าเมืองนาคจนชนะและนำตัวนางมาได้”

“โอ้โฮ! ลูกข้านี้เก่งจริง ไม่เสียแรงที่เลี้ยงดูเจ้ามา ดีแล้ว ทุกวันนี้ข้าก็มีแต่จะแกล้งทุกที ข้าจะได้วางใจมอบราชสมบัติให้เจ้า” พระยาสุรสาธิตว่าแล้วก็หันมาทักทายหลานสาว

“แล้วเจ้าล่ะอายุเท่าไรแล้ว เข้ามาหาลุงซิ”

นางสีดาจันทร์คลานก้มหน้าเข้าไปหาพระยาสุรสาธิต และไม่พอใจศรีสันทน์ แต่จะโต้เถียงต่อหน้านางกำนัลและเสนาอำมาตย์ก็เกรงใจพระเจ้าลุง จึงได้แต่เก็บความในใจเอาไว้

พระยาสุรราชลอบหลังรับขวัญหลานสาวแล้วจึงบอกให้นางทั้งสองไปพักผ่อน เมื่อนางทั้งสองมีโอกาสอยู่ด้วยกันสองคนก็ระบายความแค้นใจที่ศรีสันทิงฆูลเรื่องเท็จตดหน้านางอย่างไม่เกรงใจ นางทั้งสองอยากจะบอกความจริงกับพระยาสุรราช แต่ยังไม่มีความอะไรก็เกรงว่าจะถูกมองว่าตนกล่าวเรื่องเท็จเสียเอง จึงต้องทนนิ่งถอนใจไม่พูด

ก้อยนั่งอยู่คนเดียวในห้องเรียนช่วงพักกลางวัน พลางอ่านหนังสือเรื่องสินไซจนใกล้ถึงตอนจบแล้ว เธอคิดว่าจะรีบอ่านให้จบเสียที่จะได้อ่านไปคืนให้หลวงตา กำพำจะได้ไม่รู้ว่ามีใครเอาไป เธอรู้สึกผิดเหมือนกันที่เอาหนังสือของกำพำมาจากบักอ้วนโดยไม่บอกเขาสักคำ แต่เธอเป็นคนใจร้อนอยากได้อะไรก็ต้องได้เดี๋ยวนั้น พ่อแม่ยังตามใจเธอแบบนี้มาตลอด กำพำก็เป็นเพื่อนเธอมานานคงไม่ว่าอะไรหรอกนะ หรือถึงจะว่าอะไร กำพำก็ไม่มีหลักฐานอะไรที่จะเอาผิดเธอ

ระหว่างที่ก้อยกำลังอ่านหนังสืออย่างสนุกสนานอยู่นั้น บักอ้วนเดินเข้าห้องมาพอดีจึงถามก้อยว่า

“อ้าว! ก้อย อ่านหนังสืออยู่ดี สนุกป่ะ”

ก้อยเห็นบักอ้วนก็ยิ้มให้เจื่อนๆ แล้วตอบว่า “สนุก” พลางพับหนังสือเก็บไว้ในลิ้นชัก

“ดี อ่านถึงสี่ เปิดให้เฮาเบิ่งนำแหน” บักอ้วนเดินเข้าไปใกล้เก้าอี้ที่ก้อยนั่งอยู่แล้วนั่งลงข้างๆ

“อืม...ก็ได้ เดียวเด้อ” ก้อยหยิบหนังสือขึ้นมาใหม่ แต่รู้สึกอึดอัดเล็กน้อยที่บักอ้วนเข้ามาใกล้ขนาดนี้ขณะอยู่ในห้องที่ไม่มีใครอื่น พอหยิบหนังสือขึ้นมาวางบนโต๊ะแล้ว บักอ้วนก็จับปลายหนังสืออีกด้านไว้

ทันใดนั้น กำพำก็เดินเข้าห้องมาพอดี จึงเห็นภาพก้อยจับหนังสือไว้ด้านหนึ่งและบักอ้วนอีกด้านหนึ่ง

ก้อยตกใจรีบปล่อยหนังสือแล้วลุกพรวดขึ้นจากเก้าอี้ทันที ส่วนบักอ้วนก็นั่งนิ่งสบายใจอยู่ที่เดิมพลางขยิบตาให้กำพำ

“ก้อย เสร็จจากบักอ้วนแล้วล่ะว่าเธอเอาหนังสือไป เมื่อกี้เอาตกลงกับ บักอ้วนไว้แล้วจะให้ช่วยร่วมมือกับเขา...ที่จริง ถ้าเธออยากจะยืมอ่าน เขาก็ว่า อี๋หยิ่งดอก...”

กำพร้าวเดินเข้าไปหยิบหนังสือนั้นจากโต๊ะแล้วค่อยยื่นให้ก้อย ก้อยไม่รับ เพราะยังรู้สึกผิด

“...แต่คราวหลังขอให้เธอบอกเขาก่อนก็เท่านั้นเอง...” กำพร้าวพูดเสียง เรียบแต่จริงจัง พลังสบตากับก้อยเพื่อสื่อสารว่าเขายอมยกยให้เธอ แต่เธอต้อง รู้ตัวว่าทำผิดไป และเขาจะไม่ยอมให้เธอทำแบบนี้อีก

“...อ่านเสร็จแล้วเอามาคืนเขาเด้อ” กำพร้าววางหนังสือนั้นลงกับโต๊ะ แล้ว หันหลังกลับเดินออกจากห้องไป บักอ้วนลุกขึ้นเดินตามกำพร้าวออกไป พลัง หันมาโบกมือให้ก้อยก่อนเดินพ้นประตู

ก้อยค่อย ๆ หยิบหนังสือเล่มนั้นขึ้นมาอดกับอก แล้วพูดเสียงสั้นเบา ราวกระซิบ

“ขอบใจเด้อกำพร้าว”

ตกเย็น กำพร้าวเข้าไปคุยกับหลวงตาต่อ เพราะหลวงตาบอกกำพร้าวแล้ว ว่า ต่อไปนี้จะเล่าเรื่องสินไชให้ฟังทุกวันจนจบ เพราะจะได้ถือโอกาสสอนธรรมะ ให้กำพร้าวไปด้วยในตัว หลวงตาเล่าต่อจากตอนที่แล้ว ถึงตอนที่นางสมุนทาและ นางสีดาจันทร์ได้กลับเข้าวังที่เมืองเปงจาลแล้วรู้สึกร้อนใจที่ไม่ได้ข่าวคราวของ สินไชเลย และศรีสันท์ยังชิงทูลความเท็จให้พระยาสุคราฐเข้าใจผิดอีกว่าตนเป็น คนช่วยพวกนางมา

ฝ่ายพระยาสุคราฐเห็นว่าตั้งแต่นางสมุนทาและลูกสาวกลับเข้าเมืองมา หน้าตาทำทางไม่สบายใจ คิดว่ายังคงเศร้าที่สามีตายไป จึงควรปล่อยไว้สักพัก แล้วค่อยมาปลอบขวัญ

ขณะนั้นเสนาอำมาตย์เข้ามาบอกว่ามีนายเรือมาขอเข้าเฝ้าพระยา- สุคราฐ เพราะต้องการนำของมาถวายเพื่อร่วมความแสดงความยินดีในโอกาสที่

นางสมุนทาได้กลับเมืองเปงจาล พระยาฤๅษราชอนุญาตให้นายเรือคนนั้นมาเข้าเฝ้า แล้วนายเรือก็เดินตามหลังเสนาอำมาตย์เข้ามาที่ห้องพระโรง

ในมือถือผ้าสไบ ปิ่น และช่องสวयงามจับตามาด้วย!

ที่แท้แล้วมีชาวบ้านที่อยู่ใกล้่น้ำตกนั้นเดินไปพบของสามสิ่งนี้เห็นว่ามีค่า จึงนำมาขายต่อให้นายเรือสินคำที่แวะมาจอดที่ท่าหน้าใกล้กันนั้น ทันทีที่เหล่าโอรสทั้งหกเห็นข่าวของของนางสมุนทาก็รีบเข้าไปดักนายเรือคนนั้นแล้วจวยเอาของมา พระยาฤๅษราชเข้ามาเห็นพอดีจึงถามว่า

“นั่นอะไรนะ”

“อ้อ ไม่มีอะไรหรอกเสด็จพ่อ นายเรือมันบังอาจเอาของไม่ดีมาให้เสด็จพ่อ ลูกจะเอาไปเผาทิ้ง”

“อะไรกันลูก ปกตินายเรือคนนี้อาของดีมาถวายให้เป็นประจำทุกปีทำไมไปว่าเขาอย่างนั้น เอามานี้ เดี่ยวพ่อดูเอง” เหล่าโอรสจึงต้องยอมมอบของทั้งสามให้พระยาฤๅษราช

พระยาฤๅษราชเห็นว่าเป็นของดีจึงนำเอาไปเป็นของปลอบขวัญให้นางสมุนทาและนางสีดาจันทร์ทันที เมื่อนางสมุนทาและนางสีดาจันทร์ได้เห็นของสามสิ่งก็พากันร้องให้ดีใจ เพราะคิดว่าสินไชยังมีชีวิตอยู่ พระยาฤๅษราชเห็นดังนั้นก็ตกใจจึงถามถึงสาเหตุ นางทั้งสองได้โอกาสจึงเล่าให้ฟังทั้งน้ำตาว่า

“คนที่ช่วยน้องที่จริงแล้วไม่ใช่โอรสทั้งหกของเสด็จพี่ แต่เป็นสินไช โอรสที่พี่ขับไล่ออกจากวังไปพร้อมกับนางลุนกับนางจันทาต่างหาก ทั้งสินไช สีโห และสังข์ทองได้ฝ่าฟันอุปสรรคนานามาจนพาน้องกับลูกกลับมาพบหลานทั้งหกที่ริมฝั่งน้ำไม่ไกลจากเมืองเปงจาลนัก หลานทั้งหกนั้นไม่ได้ช่วยอะไรน้องเลยซ้ำร้ายยังพาสินไชไปเล่นน้ำแล้วเดินกลับมาบอกว่าสินไชตกหน้าผาไปแล้ว แต่น้องเชื่อว่าจะต้องเป็นฝีมือของพวกโอรสทั้งหกเพราะต้องการความดีความชอบจากเสด็จพี่เป็นแน่ ส่วนน้องเองได้ตั้งจิตอธิษฐานไว้ว่าหากสินไชยังมีชีวิตอยู่ขอให้ของสามสิ่งนี้ที่น้องทิ้งไว้ใกล้่น้ำตกนั้นกลับมาหาน้อง แล้ววันนี้ของสามสิ่งนี้ก็กลับมาหาน้องจริงๆ น้องเชื่อว่าสินไชจะต้องปลอดภัยอยู่ที่ไหนสักแห่งแน่ๆ”

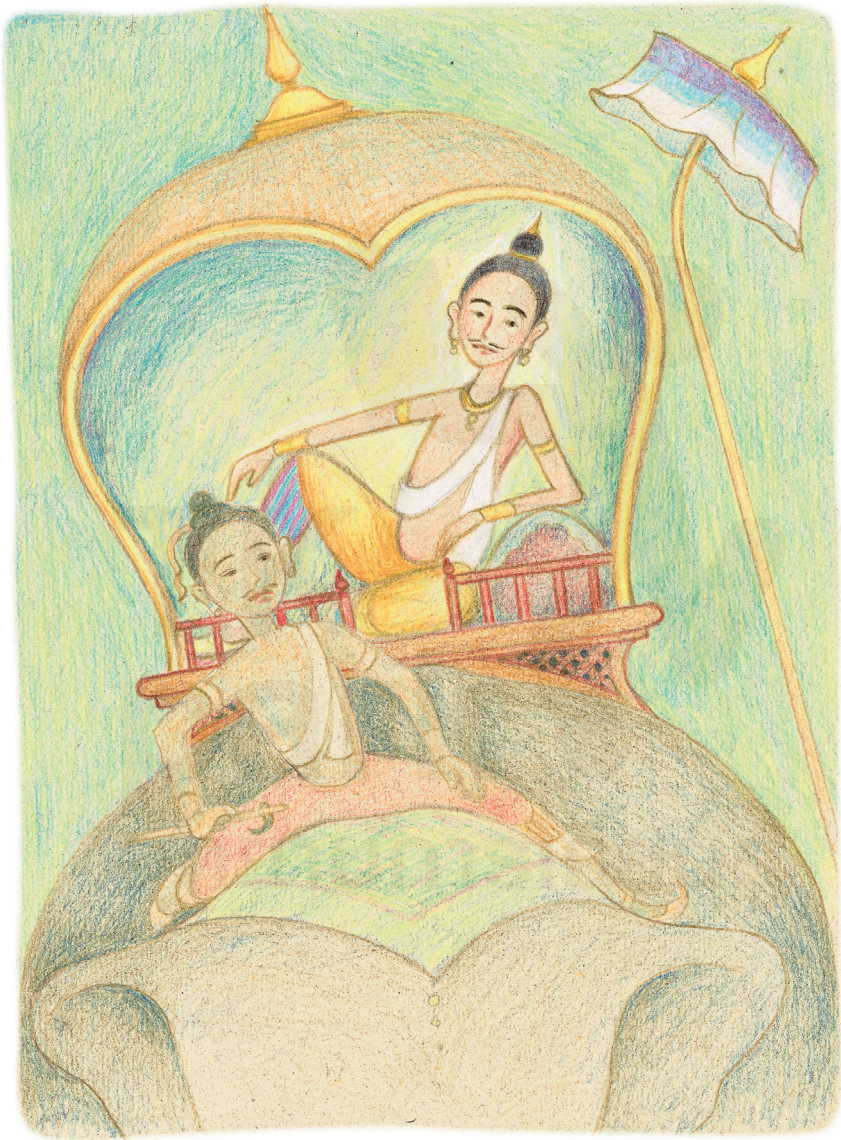
พระยาสุรราชได้ฟังแล้วยิ่งโกรธแค้นนักที่ถูกลูกโกหกหลอกลวงเอาได้ จึงสั่งให้ทหารคุมขังเหล่าโอรสพร้อมมารดาและบุคคลที่ร่วมกันกระทำความผิด แล้วรำลึกถึงความหลังที่ได้ทำผิดไว้กับนางจันทา นางสุน และโอรสทั้งสาม จึงสั่งให้จัดขบวนใหญ่โตออกไปรับทั้งห้ากลับเข้าวัง

ก่อนออกจากวัง พระยาสุรราชสั่งให้ทำพิธีบวงสรวงเจ้าที่เจ้าทาง เป็นการใหญ่โต เจ้าที่จึงบันดาลให้พระยาสุรราชทราบวาทักษัตริย์อาศัยอยู่ที่เมืองนครศิลป์และเจ้าที่ยังช่วยบอกเส้นทางจนพระยาสุรราชเดินทางไปถึงนครศิลป์ได้ในที่สุด

ส่วนสินไชยนั้นได้กราบลาพระอินทร์ และกลับมาถึงเมืองนครศิลป์ได้หลายวันแล้ว มาอยู่กับพระมารดา นางจันทา และพี่ทั้งสองอย่างมีความสุข จนวันหนึ่งเห็นกระบวนแห่แหนใหญ่โตเข้ามาในบริเวณเมืองของตนก็แปลกใจ จึงวิ่งไปดูพร้อมทั้งสังข์ทองและสีห

TK
park
อุทยานการเรียนรู้

วันพบผู้ปกครอง

“กำพร้าจ” เพื่อนที่นั่งเรียนข้างๆ กำพร้าสะกิด กำพร้ากำลังตั้งใจฟังครูพรทิพย์พูดอยู่หน้าห้องจึงต้องหันมามอง เพื่อนคนนั้นยื่นหนังสือให้ พร้อมทั้งชี้นิ้วไปว่าก้อยฝากส่งมา

กำพร้ารับมาดูก็เห็นว่าเป็นหนังสือเรื่องซินไซน์เอง แล้วจึงค่อยพลิกปกเปิดดูด้านใน พบกระดาษแผ่นเล็กๆ สอดเอาไว้และมีข้อความสั้นๆ ว่า

“ขอโทษนะกำพร้า”

กำพร้าอ่านแล้วก็หันไปมองก้อย ผ่านมาสองวันจากเหตุการณ์วันนั้น เขาไม่ได้คุยกับก้อยอีกเลย ไม่รู้ว่าเพราะก้อยยังอ่านหนังสือไม่จบหรือไม่กล้าสู้หน้าเขากันแน่ แต่วันนี้ก้อยยอมขอโทษเขาแล้ว

เขาไม่มีเหตุผลต้องเฉยชากับก้อยอีก เขาจึงยิ้มให้เธอเล็กน้อย

“อ้าว กำพร้าหันมาทางนี้ก่อน ครูกำลังจะประกาศให้ทุกคนในห้องได้ทราบว่างานวันเด็กปีนี้ ครูอยากให้นักเรียนชั้นป.6 เลือกวรรณคดีสักเรื่องมาแสดงเป็นละครเวทีสั้นๆ เรื่องไหนก็ได้ เอาตอนที่ให้คิดสอนใจดีๆ ละ แล้วครูจะเชิญผู้ปกครองของทุกคนมาชมการแสดงด้วย เพราะฉะนั้นขอให้แสดงกันเต็มที่เลยนะจ๊ะ”

ครูพรทิพย์พูดแล้วก็สอนหนังสือต่อจนหมดคาบเรียน แล้วจึงปล่อยนักเรียนกลับบ้าน นักเรียนบางคนก็บ่นว่าครูให้การบ้านยากอีกแล้ว แต่บางคนยิ้มแย้มเพราะชอบแสดงออกบนเวที กำพรั้ากำลังจะเดินผ่านหน้าครูพรทิพย์ เธอตั้งตัวกำพรั้าไว้ก่อน แล้วพูดพลางลูบหัวกำพรั้าเบาๆ

“เธอเองก็เหมือนกันนะ แสดงให้เต็มที่แล้วครูจะทำหน้าที่ผู้ปกครองคอยให้กำลังใจเอง”

กำพรั้าหันมายิ้มให้ครูพลางพยักหน้าแล้วก็เดินค้อมตัวผ่านครูไป ส่วนบักอ้วนเดินตามมาพลางวางท่าว่าจะได้เป็นพระเอกแน่แล้วงานนี้ ครูพรทิพย์ดึงไหล่เขาไว้เช่นกัน

“ให้กำพรั้าเขาเล่นละครด้วยนะ ครูอยากให้เราฝึกความกล้าแสดงออกมากกว่านี้”

“ครับผม” บักอ้วนทำท่าตะเบะให้ครูแล้วก็วิ่งตามกำพรั้าไป พอทันแล้วบักอ้วนก็ตบไหล่เพื่อนดังผัวะแล้วถามน้ำเสียงกวน

“เฮ้ย เป็นหยิ่งจิงเสร์้า”

กำพรั้ากลับนิ่งไปไม่พูดจา...ความรู้สึกแบบนี้มักจะมาเยี่ยมเยียนทุกทีเมื่อวันพบผู้ปกครองมาถึง...กำพรั้าตอบบักอ้วนเสียงแผ่วเบาจนเหมือนพูดกับตัวเองแล้วเดินนำหน้าไป

“เฮาอยากเจอหน้าพ่อแม่มั่งวะ”

สินไซซึ่งสังข์ทองนำสีโหจนมาถึงกระบวนแห่ เห็นนางสมุนทาและนางสีดาจันทร์ก็ดีใจที่ได้พบหน้ากันอีกครั้ง ครั้นพอนางทั้งสองลงมาราชารถแล้วก็เห็นชายอีกผู้หนึ่งแต่งตัวสง่างามอย่างกษัตริย์ลงมาจากรหลังช้างในกระบวนด้วย สินไซไม่คุ้นหน้าชายผู้นี้ นางสมุนทาจึงบอกว่า

“นี่ใจจะ เสด็จพี่ของอา แล้วก็ป็นเสด็จพ่อของหลานรักไ้ พระองค์รู้เรื่องราวทั้งหมดแล้วว่าหลานเป็นคนสู้รบกับยักษ์จนช่วยยามาได้ อาภิเลยพาเขามารับหลานและแม่กลับเข้าวังด้วยกัน”

สินไซมองหน้านางสมุนทาแล้วก็หันไปมองหน้าชายผู้นั้นอีกครั้ง...คนนี้นะหรือ พระบิดาที่เขายอยากจะพบมานาน สินไซผลอยยิ้มดีใจแต่ก็คิดว่าชาย

คนนี่เองได้ทำร้ายจิตใจพระมารดาและขับไล่ให้นางออกมาพบความลำบาก
สินไชยคิดน้อยใจพระบิดาที่ไม่ดีกับพระมารดาไว้ จึงหันหลังกลับวิ่งหนีจากมา
พระยาสุรราชวิ่งตามไปทอด

“หันมาพูดกับพ่อบ้างเถิด พ่อผิดไปแล้ว แม่เจ้าอยู่ที่ไหน พ่อตั้งใจจะมา
ขอโทษแล้วจะพากลับวังไปด้วยกัน” สินไชยได้ฟังแต่ยังหันหลังให้

“เสด็จพ่อกลับไปเถิด เสด็จแม่คงไม่มีทางให้อภัยท่าน ขอท่านจงกลับ
ไปห้ามเหสีทั้งหกเถิด เสด็จพ่อมีรัชทายาทอยู่แล้วทั้งหกองค์ ลูกเป็นลูกคน
สุดท้ายที่พ่อไม่พึงประสงค์”

พระยาสุรราชได้ยินดังนั้นก็เข้าอ่อนร้องไห้ เหล่าไพร่พลบริวารต่างก็
ล้มลงร้องไห้แทบจะสลบไป นางสมุนทาเห็นสินไชยใจแข็งก็ช่วยพูดว่าอย่าโกรธ
พระบิดาเลย “ไหนๆ เขาก็มางอนง้อแล้ว อารับรองว่าจะไม่มีเหตุการณ์ที่ทำให้
สินไชยต้องเดือดร้อนอีก” สีดาจันทร์ก็ตัดพ้อว่า “พี่สินไชยจากมาอย่างนี้ทำให้
ศรีสันท์ข่มเหงเอาได้” สินไชยจึงบอกว่า “พี่ไม่ได้คิดหนีจากมา แต่โอรสทั้งหก
ผลึกพี่ตกน้ำ โชคดีที่ได้พระอินทร์มาช่วยไว้”

ฝ่ายพระยาสุรราชได้ยินดังนั้นจึงบอกว่าจะกลับไปจัดการโอรสทั้งหก
กับเหล่ามเหสีอย่างแน่นอน “ตอนนี้ขอให้สินไชยช่วยพูดกับเสด็จแม่และคนที่
เหลือด้วยเถิด แล้วเสด็จพ่อจะรับกลับวังไปทุกคน” สินไชยได้ฟังแล้วก็คิดว่าจะทำ
เพื่อให้พระมารดาได้เป็นอยู่สุขสบาย ฉะนั้นจะยอมลดทิวามานะแล้วไปพูดกับ
พระมารดาให้ สินไชยเรียกสีโหมมาให้ไปช่วยพูดกับนางจันทา ส่วนตนกับสังข์ทอง
จะไปพูดกับนางลุนเอง

เมื่อนางทั้งสองได้ทราบข่าวว่าพระยาสุรราชจะมารับกลับวังก็ร้องไห้
น้อยใจว่าทำไมถึงปล่อยให้เวลาผ่านไปนานถึงเพียงนี้ พวกนางขอยู่ที่เมือง
นครศิลป์นี้ ดีกว่าต้องไปทนอยู่กับคนใจร้าย พระยาสุรราชแอบเดินตามสินไชย
เข้าไปในปราสาท เมื่อเห็นว่าพวกนางไม่มีท่าทีว่าจะยอมกลับจึงปรากฏตัวเข้า
สวมกอดและพูดจาอ่อนหวานว่าต่อไปนี่พี่จะทำดีกับเจ้า ที่ผ่านมาขอให้ยกโทษให้
ด้วยเถิด พวกนางเห็นแก่ลูกที่ขาดพ่อจึงยอมตกลงกลับเมืองเปงจาล

ในที่สุด สินไชจึงไปบอกข่าวดีกับนางสมุนทาและไพร่พลบริวาร เมื่อทุกคนทราบต่างก็พากันชื่นชมยินดี ตลอดไปจนถึงสวรรค์ชั้นฟ้า เทวดาก็มาร่วมแสดงความดีใจ พระยาครุฑ เจ้าเมืองนาค และเจ้าเมืองยักษ์ซึ่งล้วนแต่เป็นบริวารของสินไชก็พากันมาตั้งขบวนส่งสินไชกลับเมืองเปงจาล

ก่อนจากไป สินไชหันมามองคูศัตรูป่าซึ่งเป็นเพื่อนเล่นกันมาตั้งแต่เล็กแต่น้อย แล้วรำลาเพื่อแสดงไมตรีจิตมิตรภาพโดยฝากให้ศัตรูป่าทั้งหลายรักใคร่ปรองดองกัน ช่วยเหลือเกื้อกูล และแบ่งปันอาหารให้แก่กันในยามยาก เมื่อส่งลาเสร็จแล้ว สินไชก็มองปราสาทที่พระอินทร์ประทานให้ได้อยู่อย่างสุขสบายเป็นครั้งสุดท้ายด้วยความอาลัย แล้วจึงขึ้นเสลี่ยงคำออกนำหน้าขบวนกลับเมืองเปงจาล

ระหว่างที่ขบวนแห่หยุดพักแรมกลางทาง เหล่าสนมและบริวารต่างพากันมาเล่นมหรสพให้เจ้าเมืองทั้งหมดได้พักผ่อนสบายใจ ส่วนเจ้าเมืองนาคที่ยังมีใจผูกพันให้นางสีดาจันทร์ไม่เสื่อมคลายก็แอบเฝ้ามองนางอยู่ตลอด แต่เพราะเกรงใจสินไชจึงไม่อาจเข้าไปพูดจาด้วย ส่วนนางเองเมื่อได้พบเจ้าเมืองนาคอีกครั้ง ความรักก็หวนกลับมาและรับรู้ว่าอดีตคนรักยังคงคอยส่งใจมาให้

รุ่งเช้าขบวนแห่เดินทางต่อไป จนถึงเมืองเปงจาล ชาวเมืองเปงจาลจัดการต้อนรับอย่างใหญ่โตสมพระเกียรติ จากนั้น พระยาสุรราชเห็นว่าเป็นนิมิตหมายอันดีที่มเหสีทั้งสองและโอรสผู้มีบุญญาธิการได้กลับเข้าวังแล้ว จึงได้ประกาศต่อหน้าไพร่ฟ้าประชาชนในงานเฉลิมฉลองว่า

“บัดนี้ ถึงเวลาแล้วที่ข้าจะสละราชบัลลังก์ให้แก่โอรสผู้มีความสามารถเหมาะสมจะปกครองเมืองเปงจาลแทนข้าต่อไป ข้าจึงขอประกาศให้สินไชเป็นเจ้าเมืองเปงจาลนับจากวันนี้เป็นต้นไป”

เหล่าไพร่พลบริวารทั้งหมดต่างโห่ร้องยินดี จนเสียงแห่งความปิติดังเข้าไปถึงคุกที่เหล่าโอรสและทกรมเหสีถูกคุมขังอยู่ แผนทั้งหมดต้องมาล้มลงเพราะสินไชไม่ตายไปตามที่คาดคิดไว้ นอกจากจะไม่ได้เสวยสุขแล้วยังต้องนับ

วันรอถูกประหารอยู่ในคุกอันอับทึบ ศรีสันท์โกรธเป็นไฟกว่าใคร คนที่จะได้เป็นเจ้าของเมืองเปงจาลต่อไปควรจะเป็นเขา...ไม่ใช่สินไช ยังกิดศรีสันท์ก็ยิ่งคลุ้มคลั่งเอามือเข่าลูกรกงจนหมดแรง ทรดลงไปกับพื้น มือยังจับลูกรกงนั้นอยู่ แล้วร้องไห้ว่า...ปล่อยข้าออกไป

ทางฝ่ายสินไชเมื่อได้ปกครองบ้านเมือง ก็ได้แต่งตั้งให้สังข์ทองและสีโหเป็นอำมาตย์สูงสุดช่วยตนปกครองบ้านเมืองด้วย เมื่อเหตุการณ์ทุกอย่างสงบเรียบร้อยดีแล้ว สินไชก็หวนนึกถึงนางเจียงคำ นางกนิฐซึ่งตนได้พบรักระหว่างเดินทางไปช่วยนางสมุนหา จึงอยากจะรับนางมาอยู่ด้วยกันในวัง สินไชเล่าเรื่องให้พระยาสุทราษฟัง จากนั้นขี้สังข์ทองเหาะไปรับตัวนางมา แล้วพระยาสุทราษก็จัดพิธีอภิเษกสมรสให้อย่างสมเกียรติ

เมื่อเสร็จสิ้นพิธีทุกอย่างแล้ว พระยาสุทราษ เจ้าเมืองยักษ์ เจ้าเมืองนาค และไพร่พลจึงอำลาสินไชแล้วเดินทางกลับสู่เมืองของตน ฝ่ายเจ้าเมืองนาคยังอาลัยอาวรณ์นางสีดาจันทร์แต่จำต้องกลับบ้านเมือง เมื่อไปถึงเมืองบาดาลแล้วยังเฝ้าแต่คิดถึงนาง ไม่เป็นอันกินอันนอน ในที่สุดก็ทนฝืนหัวใจตัวเองไม่ไหว ออกเดินทางกลับมายังเมืองเปงจาลอีกครั้ง

ฝ่ายสินไชยืนเคียงคู่กับนางเจียงคำอยู่ที่ระเบียง มองเห็นเจ้าเมืองนาคยกขบวนกลับมาอีกครั้งก็เข้าใจทันที เพราะตนได้เฝ้าสังเกตท่าทางเศร้าซึมของนางสีดาจันทร์อยู่เช่นกัน สักครู่หนึ่งนางสีดาจันทร์ก็วิ่งมาที่ระเบียงปราสาทที่สินไชยืนอยู่ สีหน้าปีติยินดีอย่างยิ่ง สินไชเห็นน้องสงี่ยมให้เจ้าเมืองนาคที่พาขบวนมาหยุดอยู่ด้านหน้าปราสาท จึงลงไปเพื่อเจรจาด้วย นางสีดาจันทร์วิ่งตามลงมาก็เห็นพี่ชายกับสามีกำลังคุยกัน

“ข้าขอนำเครื่องบรรณาการมาสู่ขอนางสีดาจันทร์คืน ท่านโปรดเห็นใจข้าด้วยเถิด”

สินไซรู้สึกยินดีที่น้องมีคนที่รักจริง จวบกับเขาได้ยินเสียงนางสีดาจันทร์ วิ่งมาถึงด้านหลัง จึงถามนางแทนที่จะตัดสินใจเองว่านางต้องการอย่างไร นางสีดาจันทร์ได้ยินดังนั้นก็ดีใจ เดินเข้าไปหาเจ้าเมืองนาคบอกว่าจะไปลาเสด็จแม่ก่อน เมื่อนางสมุนทาได้ฟังเรื่องราวแล้วก็เข้าใจลูกดี เพราะตนก็เคยพลัดพรากจากคนรักมาเช่นกัน จึงบอกลูกว่า

“เมื่อครั้งแรกที่แม่บอกให้สินไซไปนำตัวลูกมาก็เพราะเป็นห่วงลูก และเสด็จพ่อฝากฝังให้ดูแลลูกให้ดี แต่ตอนนี้แม่เห็นแล้วว่าเจ้าเมืองนาคมีความจงรักต่อลูก แม่ก็เบาใจ ลูกไปแล้วกลับมาเยี่ยมแม่บ้างนะ”

นางสมุนทาโอบกอดนางสีดาจันทร์พร้อมทั้งให้โอวาท ก่อนที่นางจะเดินทางกลับเมืองบาดาลไปพร้อมกับเจ้าเมืองนาค

เจ็ดปีต่อมา ทางฝ่ายพระยาเวสสุวัณ ซึ่งเป็นเจ้าปกครองผีทั้งปวง เมื่อไม่เห็นยักษ์กุมภภัณฑ์มาส่งส่วยให้ดังเคย จึงลงมาเมืองยักษ์แล้วถามวิญญูราชเจ้าเมืองยักษ์ตนใหม่ จึงได้ทราบว่ากุมภภัณฑ์ถูกสินไซฆ่าตายเพราะกุมภภัณฑ์ลักพาตัวนางสมุนทามาเป็นนมเหสี

พระยาเวสสุวัณจึงไปดูเจดีย์ที่บรรจุกระดูกของกุมภภัณฑ์แล้วปลุกเสกมนต์ให้ฟื้นคืนชีพมา กระดูกของกุมภภัณฑ์ที่กองอยู่ในเจดีย์เกิดเป็นควันพุง เมื่อควันจางลงก็ปรากฏเป็นยักษ์กุมภภัณฑ์ ขุนยักษ์ก้มลงกราบพระยาเวสสุวัณที่ซุบชีวิตใหม่ให้ และขอให้พระยาเวสสุวัณไปสูxonนางสมุนทา แต่ทว่าพระยาเวสสุวัณกลับปฏิเสธ แล้วกลับไปนครของตนดั้งเดิม

ยักษ์กุมภภัณฑ์จึงเศร้าเสียใจ กลับไปพักที่ปราสาทมรกต เพื่อคิดหาหนทางที่จะนำตัวนางสมุนทากลับมาให้ได้ เมื่อมาถึงปราสาททุกสิ่งทุกอย่างที่ขุนยักษ์มองเห็นก็ล้วนแล้วแต่ทำให้คิดถึงนางสมุนทาทั้งสิ้น ทั้งสระบัวที่เคยมาเดินเล่นชมดอกบัวด้วยกัน หรือห้องหับในปราสาทที่เคยอยู่ด้วยกันทุกวัน ยักษ์กุมภภัณฑ์เอนกายลงบนแท่นในห้องบรรทมก็คิดถึงนางที่เคยนอนเคียงข้างและได้แต่รำพึงรำพัน จนในที่สุดก็ตัดสินใจบุกเข้าเมืองเปงจาล

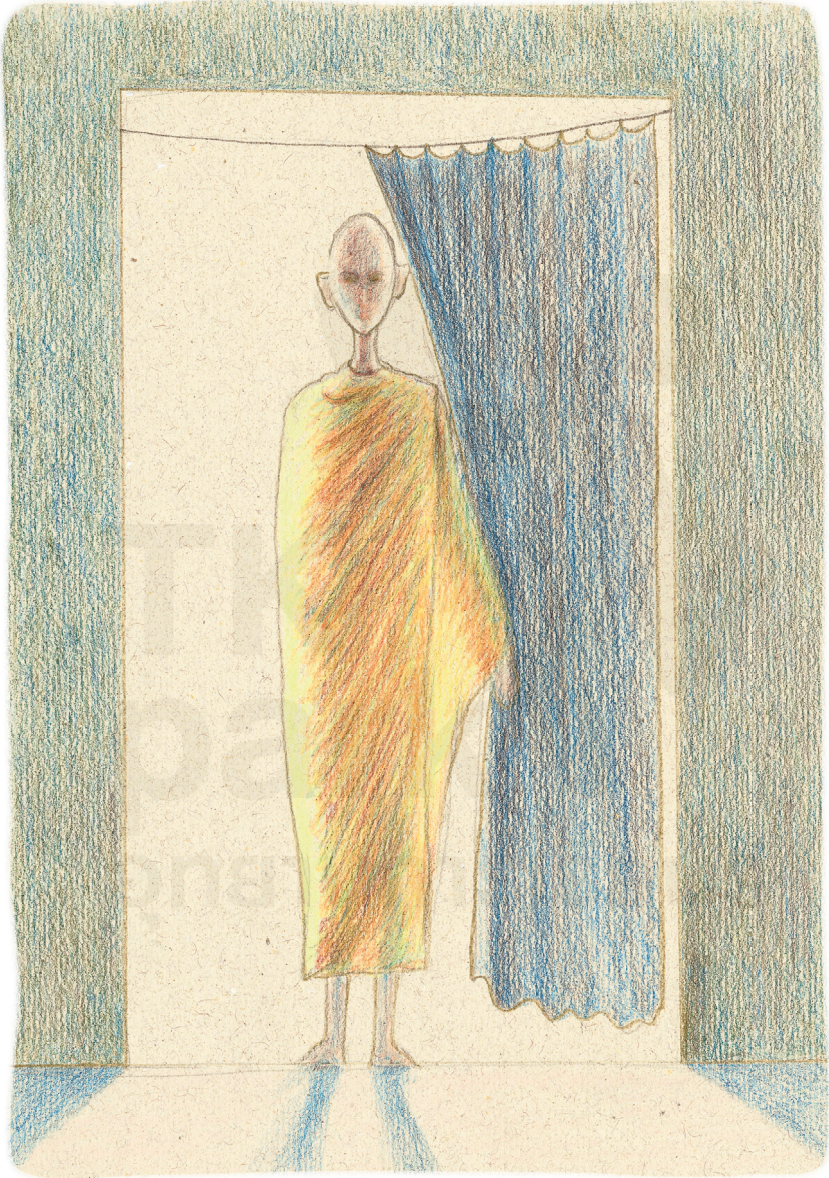
ในคืนนั้น สังข์สินไชมหาจักรฝันว่าราหูอมจันทร์อุ้มเอานางสมุนทาไป
สีโหกับสังข์ทองตามไปเอาคืน แล้วฝันว่าเทวดามาช่วย ฝันว่าปราสาทพัง ฝัน
ว่าราหูสร้างสะพาน ฝันว่าแก้วมรกตแตก

สินไชตื่นตกใจเหงื่อท่วมตัวกลางดึก หันรอบตัวเห็นแต่นางเจียงค่านอนหลับอยู่ข้างๆในห้องบรรทมมีดสลัวสงบเช่นทุกคืน

คิดกังวลในใจ...ฝันนั้นหมายความว่าอย่างไร

TK
park
อุทยานการเรียนรู้

ตอนจบ...เพิ่งเริ่มต้น

ที่ลานอเนกประสงค์ใต้ตึกเรียน ยามนี้แดดร้อนลมตกลมหนาวพัดพาใบไม้แห้งปลิวเข้ามาในลาน กำพรัานั่งก้มหน้าใจลอยมองใบไม้ที่ปลิวผ่านเท้า ในขณะที่เพื่อนๆ ชั้นป.6 กำลังถกเถียงกันอยู่ว่าจะเล่นละครเรื่องอะไรดี บางคนเสนอให้เล่นพระอภัยมณีจะได้แก่ล้งให้เพื่อนเล่นเป็นผีเสื้อสมุทร บางคนเสนอ ขุนช้างขุนแผนเพราะอยากเล่นเป็นขุนแผนเจ้าเสน่ห์ แล้วให้บักอ้วนเล่นเป็นขุนช้าง แต่เกือบโดนบักอ้วนขัดเอาเลยเงียบไป สุดท้ายบักอ้วนก็เสนอเรื่องสินไชเพราะอยากเอาใจก้อยที่ชอบเรื่องนี้ และหลังจากที่กำพรัาเคยเล่าเรื่องนี้ให้เขาฟัง บักอ้วนก็เห็นว่าเรื่องนี้มีตัวละครมากดีด้วย ที่นี้เลยไม่มีใครกล้าขัดใจบักอ้วนและพอก้อยถ่ายเอกสารเนื้อเรื่องบางตอนให้เพื่อนๆ อ่านก็เห็นตรงกันว่าสนุกดี โดยเฉพาะตอนจบ...สนุกและได้ข้อคิดดีด้วย

ก้อยเป็นคนคัดเลือกนักแสดงเองโดยได้ตัวละครครบ ทั้งสินไช สีโหสังข์ทอง นางสมุนทา ยักษ์กุมภกัณฑ์ พระอินทร์ และตัวประกอบอื่นๆ คนไหนที่ชอบงานศิลปะ ก็แบ่งไปทำฉากและหาเสื้อผ้า อุปกรณ์ ก้อยบอกให้เพื่อนๆ ทุกคนกลับไปอ่านเนื้อเรื่องตอนจบ วันต่อมาจะนัดมาซ้อมที่ลานอเนกประสงค์ตอนเลิกเรียน

ก่อนกำพร้าจะกลับ ก้อยซึ่งดูเหมือนจะกลายเป็นผู้กำกับไปโดยปริยาย แล้วหันมาแขว่ว่า

“อ่านบทมาดี ๆ นะ พ่อสินไช”

บักอ้วนซึ่งเดินไปด้วยกันเลยร้องตอบกลับไปว่า

“โธ่! ที่ยักษ์กุมภภัณฑ์ล่ะไม่เห็นเชียร์บ้างเลย ตอนนี่บทเป็นต่อสินไชตั้งเยอะ”

เมื่อคืน สินไชฝันร้ายจนทำให้นอนไม่หลับ พอรุ่งเช้าจึงรีบปรึกษาโทรโหรทำนายออกมาว่าพระองค์จะถูกขังกรงเหล็ก แล้วสี่โหกับสังข์ทองจะมาช่วยต่อไปจะมีต่างเมืองทำสะพานมาถึง และจะไปมาหาสู่กับเมืองนั้นได้สะดวก ‘สบายดี’ สินไชหนึ่งคิดอยู่ในใจ... ‘ก่อนอื่นเราจะถูกจับไปขังกรงเหล็ก... ด้วยฝีมือใครกันล่ะ’

ระหว่างที่สินไชหนึ่งคิดอยู่นั้น แผลงวันตัวใหญ่ตัวหนึ่งบินผ่านมา นึกแปลกใจเพราะไม่เคยเห็นแผลงวันตัวใหญ่อย่างนี้มาก่อน แต่ก็ปล่อยให้บินผ่านไป โดยไม่ได้สนใจอะไร แผลงวันตัวนั้นบินเข้าไปในห้องนางสมุนทาแล้วเกาะบนไหล่ นางพยายามปิดม่านออกไปแต่แผลงวันตัวนั้นยังคงเกาะอยู่อย่างเหนียวแน่น

ทันใดนั้นแผลงวันตัวนั้นก็แสดงฤทธิ์ยกตัวนางลอยขึ้นแล้วพาเหาะออกไปนอกหน้าต่าง บินฉิวออกนอกเมืองไปอย่างรวดเร็วจนไม่มีใครทันเห็น หรือได้ยินเสียงนางร้องเรียกเลย เมื่อพ้นเขตเมือง แผลงวันค่อยๆ กลายร่างเป็นยักษ์กุมภภัณฑ์แล้วอุ้มนางไว้ในอ้อมแขน นางสมุนทาเห็นหน้ายักษ์กุมภภัณฑ์ก็ตกใจจนสลบไป ไม่ทราบว่าเป็นเพราะดีใจหรือตกใจว่าผีหลอกกันแน่ แต่ยักษ์กุมภภัณฑ์ก็อุ้มนางกลับไปถึงปราสาทของตน

สินไชรู้สึกสังหรณ์ใจจึงเดินตรวจตามห้องหับต่างๆ จนมาถึงห้องนางสมุนทาก็พบกับความว่างเปล่า เมื่อไปสอบถามพระยาบุตรราชและนางสีดาจันทร์ ก็ไม่มีใครพบ สินไชจึงคิดจะออกไปตามหาในป่ารอบๆ ตัวเมืองโดยฝากให้สี่โหกและสังข์ทองอยู่ดูแลความปลอดภัยที่ปราสาท

สินไชเดินออกมาไม่ไกลก็เจอแมลงวันอีก แมลงวันบินไปเกาะหลังสินไช แล้วอ้อมเอาสินไชไปเช่นกัน สินไชตกใจไม่รู้ว่าศัตรูเป็นใคร ทั้งยังมองไม่เห็นตัว เพราะแมลงวันเกาะอยู่ด้านหลัง พยายามดิ้นเท่าไรก็ดิ้นไม่หลุด แต่ไม่นานสินไชพอจะเดาได้ว่าเป็นใคร เนื่องจากเส้นทางที่พาไปนั้นเป็นทางไปปราสาทมรกต แต่...จะเป็นไปได้อย่างไรในเมื่อกุมภกัณฑ์ตายแล้ว

แมลงวันตัวนั้นอ้อมสินไชไปขังไว้ที่คอกเหล็กนานหลายวัน ฝ่ายทางสีโหและสังข์ทองไม่เห็นสินไชกลับมาจึงตั้งจิตอธิษฐานถามสิ่งศักดิ์สิทธิ์ว่าสินไชอยู่ที่ไหน เมื่อได้คำตอบแล้วก็มุ่งหน้าไปเมืองยักษ์ทันที

ผ่านไปไม่นาน สีโหและสังข์ทองก็มาถึงบริเวณนอกปราสาท สังข์ทองอาสาเหาะขึ้นไปดูลาดเลาแล้วจึงเห็นว่าที่ลานกว้างหน้าปราสาทนั้น มียักษ์บริวารอยู่มากมาย บางตนกำลังต้มน้ำในหม้อยักษ์ และข้างๆ กันนั้นมีกรงเหล็กแน่นหนา นั่นไง...สินไชยืนอยู่ในกรงเหล็กนั้น และนั่น...ยักษ์กุมภกัณฑ์ยังมีชีวิตอยู่ นี่ มันกำลังทำท่าทางพูดจาเยาะเย้ยสินไช สังข์ทองเห็นแล้วจึงกลับมานอกปราสาทปรึกษากับสีโห

สีโหแปลงกายเป็นเขียดแอบอยู่แถวริมน้ำ ที่ที่ยักษ์ทหารมาตักน้ำนำเข้าไปในปราสาทแล้วกระโดดเกาะติดกระออมเข้าไปด้วย ส่วนสังข์ทองคอยดูสถานการณ์จากด้านบน เมื่อยักษ์ทหารเทน้ำลงหม้อ สีโหก็รออยู่ในหม้อจนกระทั่งน้ำเดือด แล้วดั้นให้หม้อยักษ์คว่ำ น้ำเดือดหกหลวงปู่ยักษ์ตาย ต่างวิ่งแตกตื่นสับสนอลหม่าน ระหว่างนั้นสังข์ทองเข้ามายืนครีให้สินไชแผลงศรทำลายกรงได้อย่างง่ายดาย

เมื่อออกจากกรงเหล็ก สินไชเงื้อศรขึ้นยิงใส่กุมภกัณฑ์ให้ตายอีก ฝ่ายกุมภกัณฑ์เมื่อฟื้นคืนชีพมาแล้ว กลับมีพลังกำลังมากขึ้นอย่างน่าตกใจ ทั้งสองเข้าปะทะกัน ทันใดนั้นทั่วบริเวณเกิดแสงสว่างวาบขึ้น

ทั้งสองชะงัก เมื่อเห็นพระอินทร์ปรากฏกายขึ้น ต่างวางอาวุธและก้มลงกราบ

“ทั้งคู่ อัยารบกันอีกเลย จงตั้งมั่นในศีลธรรม อย่ายึดมั่นในความโลภ โกรธ หลง และก่อกรรมทำสงคราม สิ่งเหล่านี้เป็นบาป ทำให้ตกนรกหมกไหม้”
 ทั้งสินไซและยักษ์กุมภกัณฑ์จึงหันมามองหน้ากัน

“หันหน้ามาผูกมิตรกันนั่นแหละดี อันการคบหาสมาคมกับนักปราชญ์ จะทำให้เรากลายเป็นปราชญ์ไปด้วยเหมือนใบตองห่อจันทน์ พลอยมีกลิ่นหอมไปด้วย ส่วนการคบหาสมาคมกับคนพาลทำให้เรากลายเป็นคนพาลไปด้วยเหมือนใบกล้วยที่ห่อปลาเน่า พลอยมีกลิ่นเหม็นไปด้วย...เจ้าทั้งคู่ต่างเป็นผู้มี ฤทธิ์เดชหาใครเทียบได้ยากและมีจิตใจดีมีคุณธรรม จึงควรจะหันหน้ามาคบหา กันไว้และทำประโยชน์แก่ไพร่พลบริวารร่วมกันจึงจะถูกต้อง เปรียบเหมือน พระจันทร์ข้างขึ้นย่อมนิเสจ เป็นดั่งจันทร์ข้างขึ้น นิเสจบ่มัว”

สินไซและยักษ์กุมภกัณฑ์ก้มกราบพระอินทร์รับคำสอน แต่พระอินทร์ มองหน้าทั้งคู่รู้ว่ายังมีเรื่องค้างใจ

“ส่วนเรื่องนางสมุนทา กุมภกัณฑ์เจ้าจงส่งนางคืนให้แก่สินไซเขาก่อน แล้วค่อยส่งนางในภายหลัง ข้ารู้ว่าเจ้ารักนางมากก็จริง แต่ควรทำให้ถูกต้อง ตามธรรมเนียมประเพณี”

กุมภกัณฑ์จึงยอมมอบนางสมุนทาคืนให้แก่สินไซ แต่ได้สัญญากับนาง สมุนทาไว้ว่าจะไปขอ ทั้งสินไซ สีโห สังข์ทองและนางสมุนทาจึงเดินทางกลับ เมืองเปงจาลอย่างปลอดภัย

นับตั้งแต่นั้นจากไป กุมภกัณฑ์เฝ้าคิดถึงนางสมุนทามากจึงให้ไวยุเวก หลานชายนำเครื่องบรรณาการไปส่งนางจากสินไซ สินไซไม่ขัดข้อง เพียงแต่ ขอให้ยักษ์กุมภกัณฑ์สร้างถนนที่ปูด้วยเงินและทองจากเมืองยักษ์มาถึงเมือง เปงจาล สองข้างทางให้ปลูกกล้วย อ้อย และจัดตลาดสินค้านานาชนิด ทาง ยักษ์กุมภกัณฑ์ตอบตกลงทันที

ต่อมาไม่นานมีการจัดงานอภิเษกสมรสขึ้นที่เมืองเปงจาล สินไชเชิญเจ้าเมืองนาค พระยาครุฑ และพระยาวิฆเนศวรราชซึ่งเป็นเจ้าเมืองยักษ์มาร่วมเป็นสักขีพยานด้วย

จากนั้นเป็นต้นมา เมืองเปงจาลและเมืองยักษ์ก็ติดต่อไปมาหาสู่กันด้วยถนนที่สะดวกสบายเรื่อยมา

หลังเลิกเรียน ครูพรทิพย์เข้ามาดูนักเรียนซ้อมการแสดงอย่างสบายใจแล้วเข้ามาพูดคุยกับก้อย

“พวกเธอจะเล่นเรื่องสินไชตอนนี้นักหรือ น่าสนใจนะ เพราะสินไชเป็นวรรณกรรมพื้นบ้านของอีสานบ้านเรา ใครที่มาดูจะได้เข้าใจงาย”

พุดพลางข้าที่บักอ้วนซึ่งเล่นเป็นยักษ์กุ่มกัณฑ์ กำลังทำท่าเป็นแมลงวันมาจับตัวนางสมุนทาไป นิดซึ่งเล่นเป็นนางสมุนทาข้าบักอ้วนจนเล่นต่อไม่ได้

“แค่คุณครู แล้วคุณครูคอยดูวันที่แสดงนะคะ”

“จ๊ะ ครูไม่พลาดหรอก” ครูพรทิพย์รับปากแล้วมองไปเห็นกำพร้าวที่มีท่าทางรำเรงขึ้นเมื่อได้ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ

งานวันเด็ก เวทีสำหรับการแสดงจัดไว้อย่างสวยงามเรียบร้อย พ่อแม่ผู้ปกครองนั่งเต็มเก้าอี้ที่วางเรียงอยู่หลายแถวหน้าเวที พลังส่งเสียงปรบมือให้กำลังใจเด็กๆ เริ่มจากน้อง ป.1–ป.3 เต้นโชว์เพลงลูกทุ่งที่กำลังฮิต น้อง ป.4 – ป.5 แซ่ได้อย่างสวยงาม ส่วนนักเรียน ป.6 กำลังแต่งตัวเตรียมแสดงอยู่หลังเวที กำพร้าวเห็นบางคนมีผู้ปกครองมาช่วยจัดชุดท่าผมให้ที่หลังเวทีจึงเข้าไปไหว้ ผู้ปกครองคนนั้นจึงถามลูกว่าเด็กคนนี้นะหรือเด็กวัดที่อยู่กับหลวงตาที่วัดชายป่า ท่าทางเรียบร้อยดี กำพร้าวยิ้มขอบคุณแล้วกลับมาจัดเสื้อและอุปกรณ์เอง ในใจเริ่มคิดถึงหลวงตา

ในตอนนั้น เสียงพิธีกรประกาศว่า

“ต่อไปนี่จะเป็นการแสดงละครเรื่องสินไชโดยนักเรียนชั้นป.6 ขอให้ทุกคนช่วยปรบมือเป็นกำลังใจด้วยครับ”

จากนั้นก้อยเกริ่นนำเรื่องราวสินไซได้ฆ่ายักษ์กุมภภัณฑ์เพื่อรับนางสมุนทา ซึ่งเป็นพระเจ้าอากลับวัง แต่ต่อมายักษ์กุมภภัณฑ์ฟื้นคืนชีพจึงมาทำรบด้วยใหม่ แล้วก้อยก็แนะนำตัวละครสั้นๆ จากนั้นจึงเริ่มการแสดง

การแสดงดำเนินไปอย่างสนุกสนานโดยมีบักอ้วนและพรรคพวกคอยเรียกเสียงฮาได้อยู่เสมอ จากสีโหดในหม้อน้ำจิ้มล้นคว่ำ ยักษ์วิ่งหนีกันวุ่นวาย และสินไซทำลายกรงเหล็กก็ทำได้ตื่นเต้นดี จนถึงฉากที่พระอินทร์กำลังสอนธรรมะในการคบมิตรให้สินไซกับยักษ์กุมภภัณฑ์ฟัง กำพำซึ่งเล่นเป็นสินไซและบักอ้วนซึ่งเล่นเป็นกุมภภัณฑ์ก็อยู่ในท่าหมอบกราบหันหน้าเข้าหาผู้ชม

ขณะที่กำพำกำลังเงยหน้าขึ้น เขาเห็นหลวงตายืนชมการแสดงอยู่ด้านหลังสุด กำพำผลอยิ้มกว้างดีใจจนบักอ้วนต้องสะกิด ทั้งหมดแสดงต่อจนจบ ผู้ชมปรบมือให้เสียงดังเกรียวกราวด้วยความพอใจ ส่วนนักแสดงและนักเรียนที่ช่วยงานทุกคนออกมายืนเรียงแถวไหว้ขอบคุณผู้ชมแล้วทยอยเดินลงจากเวทีไป

กำพำเดินลงจากเวทีมาแล้วก็ตรงรี่ไปไหว้หลวงตาที่อุตส่าห์เดินมาที่โรงเรียน เพื่อมาดูการแสดง หลวงตาไม่ว่าอะไรเพียงแต่ยิ้มตอบ แล้วกำพำก็ขอตัวไปเก็บข้าวของ ช่วยเพื่อนเก็บฉากแล้วก็ลาเพื่อนๆ และคุณครูทั้งหลาย ครูพรทิพย์ยังร้องบอกกำพำอีกด้วยว่า

“เห็นเจ๊ียบๆอย่างนี้ มีแววพระเอกเหมือนกันนะกำพำ”

ครูที่นั่งอยู่ด้วยกันพากันหัวเราะอย่างร่าเริง กำพำไหว้ครูทุกคนแล้วเดินตามหลังหลวงตากลับวัดพร้อมกับบักอ้วนอย่างอุ่นใจ เพราะอย่างน้อยวันนี้ถึงแม้เขาจะไม่มีทั้งพ่อและแม่

...แต่เขาก็ไม่ได้อยู่โดดเดี่ยวตามลำพัง

ท้ายที่สุดแล้ว สินไซได้อยู่กับคนที่เขารักพร้อมหน้าพร้อมตา ทั้งพ่อทั้งแม่ นางเจียงคำ นางลุน และสังข์ทอง ส่วนสีโหของลาสินไซไปใช้ชีวิตสงบในป่า ด้านการปกครองบ้านเมือง สินไซได้ใช้ทศพิศราชธรรมปกครองประชาชน

ให้มีความสุขเรื่อยมา โดยมีเมืองยักร์ เมืองนาค และเมืองครุฑคอยส่งบรรณาการให้ทุกปีด้วยความเคารพในคุณธรรมของสินไช

ใครจะรู้ว่า...นี่อาจเป็นเพียงจุดเริ่มต้นของตำนานเรื่องใหม่แห่งเมืองเปงจาลก็ได้

แต่ที่แน่ๆ สิ่งที่เราารู้ก็คือจากวันที่กำพร้าว้าได้หนังสือมาจากหลวงตา จนมาถึงวันนี้ เขาเองได้เรียนรู้อะไรมากมายไปพร้อมๆ กับสินไชเช่นกัน

“หลวงตาครับ...นี่รับหนังสือเรื่องสินไช”

กำพร้าว้าหยิบหนังสือเรื่องสินไชที่ได้คืนจากก้อยมาแล้วให้หลวงตา แล้วหันมาขยิบตาให้บักอ้วน

“หลวงตา...มีหนังสือสนุกๆ ให้ผมอ่านอีกป้ครับ”

TK
park
อุทยานการเรียนรู้

park

อุทยานการเรียนรู้

ภาคผนวก

TK
park

อุทยานการเรียนรู้

อธิบายศัพท์

กระบอง	ไม้สั้นสำหรับใช้ตี มีรูปกลมบ้าง เหลี่ยมบ้าง คล้ายพลอง แต่สั้นกว่า
กลอง	เครื่องตีทำด้วยไม้เป็นต้น มีลักษณะกลม กลวง ซึ่งด้วยหนัง มีหลายชนิด, ถ้าขึ้นหนังหน้าเดียว มีรูปลายาวมาก ใช้สะพายในเวลาตี เรียกว่า กลองยาว หรือเถิดเทิง, ถ้าขึ้นหนังหน้าเดียว มีรูปกลม แบนและตัน เรียกว่า กลองรำมะนา, ถ้าขึ้นหนังทั้ง 2 หน้า ร้อยโยงเข้าด้วยกันด้วยหนังเรียด เรียกว่า กลองมลายู, ถ้าร้อยโยงด้วยหวาย เรียกว่า กลองแขก กลองชนะ, ถ้าขึ้นหนังตึงแน่นทั้ง 2 หน้า เรียกว่า กลองทัด
กั้ง	กาง
ไซน	การเล่นอย่างหนึ่งคล้ายละครรำ มักเล่นเรื่องรามเกียรติ์ โดยผู้แสดงสวมหัวจำลองต่างๆ ที่เรียกว่า หัวไซน
คชสีห์	สัตว์ในนิยาย มีกายเป็นราชสีห์ มีช่วงหัวเป็นช้าง ตามตำรากล่าวว่าคชสีห์มีพลังเทียบเท่าช้างและสิงห์รวมกัน ซึ่งนับได้ว่าเป็นสัตว์ที่น่าเกรงขาม
คัณฑ์	ถ้า
แคน	เครื่องดนตรีทางถิ่นอีสาน ทำด้วยไม้ซางผูกเรียงต่อกับเต้าแคน สำหรับเป่าเป็นเพลง
ฆ้อง	เครื่องตีให้เกิดเสียงอย่างหนึ่ง ทำด้วยโลหะผสม รูปร่างเป็นแผ่นวงกลม มีขอบยื่นลงมารอบตัว เรียกว่า ใบฉัตร มีปุ่มกลมตรงกลางสำหรับตี มีหลายชนิด เช่น ฆ้องกระแต ฆ้องชัย ฆ้องวง
ง้าว	อาวุธชนิดหนึ่ง คล้ายดาบ มีด้ามยาว, ถ้าได้คอของด้าม มีขอสำหรับสับบังคับข้างได้ เรียกว่า ของ้าว
จิว	ละครจีนแบบโบราณ
งูชวง	งูมีพิษร้าย

จัก	สัก
จั่ง	จริง
จิง	จึง
จั่งซี่	อย่างนี้ เหตุนี้
จั่งได้	อย่างไร
ซ้อง	ผมสำหรับเสริมผมให้ใหญ่หรือยาว
ซ่อย	ช่วย
ซื่อ ๆ	เฉย ๆ
เช่า	หยุด
ตอด	กัด
เทื่อ	ที่
หน้าแห่น	ด้วย หนอยสิ
บ่	ไม่
บรรณาการ	สิ่งที่ส่งไปให้ด้วยความเคารพนับถือหรือด้วยไมตรี
บาทบริจาริกา	หญิงที่มีหน้าที่รับใช้ปฏิบัติพระเจ้าแผ่นดิน
เบ็ง	ดู
ไปใส	ไปไหน
ไผ	ใคร
พระขรรค์	ศาสตราวุธชนิดหนึ่ง มีคม 2 ข้าง ที่กลางใบมีดทั้งหน้าและหลัง เป็นสันเล็กคล้ายคมรูปหอก ด้ามสั้น
พ้อ	พบ
ฟ้าว	รีบ
ม่วน	สนุก
แม่่น	ถูกต้อง
ย่าน	กลัว เกรง
ลัก	ขโมย
วอ	ยานที่มีลักษณะเป็นรูปเรือหลังคาทรงจั่ว สำหรับเจ้านายหรือข้าราชการฝ่ายในนั่ง มีคานรับอยู่ข้างใต้คู้หนึ่ง ใช้คนหาม

เว้า	เล่า พูด
สกา	เครื่องเล่นการพนันอย่างหนึ่ง ใช้ลูกบาศก์ทอด แล้วเดินตัวสกาตามแต้มที่ปรากฏอยู่บนด้านลูกบาศก์
สัปทน	ร่มผ้าหรือแพรสีแดง มีคันยาว เป็นเครื่องยศสำหรับขุนนาง
เสลียง	ที่นั่งมีคานหามคู่หนึ่งสอดรับ เป็นเครื่องแสดงอิสริยยศ
หม่องนี่	ที่นั่ง ตรงนี้
หยัง, อีหยัง	อะไร
ฮ่ม	ร่ม
ฮ้อง	ร้อง
ฮ้าย	ร้าย
ฮืดคอง	ขนบธรรมเนียม แบบแผนที่เคยประพฤติกันมาจนกลายเป็นประเพณี
ฮู้	รู้
เฮ็ด	ทำ
เฮา	ฉัน

เกร็ดน่ารู้

ตำนานครุฑ

เป็นพญานกที่มีรูปครึ่งมนุษย์ ครึ่งนกอินทรี ในคัมภีร์ปุราณะกล่าวถึงกำเนิดครุฑไว้ว่า

ครุฑ เป็นโอรสของพระกัศยปมุนีกับนางวินตา พระกัศยปมุนีมีมเหสี 2 องค์คือ นางกัทธกับนางวินตา ทั้งสองได้รับพรจากพระกัศยป โดยนางกัทธได้ขอพรจากสามีให้มีลูกจำนวนมาก และต่อมาก็ได้ให้กำเนิดนาค 1,000 ตัวอาศัยอยู่ในแดนบาดาล ส่วนนางวินตาขอลูกเพียง 2 องค์ และขอให้ลูกมีอำนาจ

เวลาผ่านไป 500 ปี ลูกของนางวินตา ซึ่งเป็นไข่ ยังไม่แตกออกสักที นางวินตาร้อนใจจึงไปทุบไข่ใบหนึ่ง ทำให้ลูกมีร่างกายเพียงครึ่งตัว ชายผู้นี้มีชื่อว่า อรุณเทพบุตร ซึ่งต่อมาได้ไปเป็นสารภีของพระอาทิตย์

อรุณเทพบุตรโกรธนางวินตามากที่ทำให้ตนเป็นเช่นนี้จึงแข่งแม่ให้เป็นที่มาของนางกัทธเป็นเวลา 500 ปี และบอกต่ออีกว่าลูกคนที่ 2 จะเป็นผู้มาช่วยให้นางพ้นจากการเป็นทาส ซึ่งคำสาปของอรุณเทพบุตรก็เป็นจริง

อยู่มาวันหนึ่ง นางกัทธและนางวินตาได้พินันกันถึงสีของม้าอูจชัยศวร ซึ่งเป็นม้าแห่งสวรรค์ โดยมีข้อแม้ว่าใครแพ้ต้องเป็นทาสอีกฝ่าย นางวินตาทายว่าม้าสีขาว แต่นางกัทธทายว่าสีดำ ซึ่งความจริงม้าเป็นสีขาวดังที่นางวินตาทาย แต่นางกัทธกลัวตกเป็นทาสจึงใช้อุบายให้นาคลูกของตน แปลงเป็นขนสีดำเข้าไปแทรกอยู่เต็มตัวม้า นางวินตาไม่ทราบในอุบายเลยแพ้นางกัทธ

ต่อมาไข่ฟองที่ 2 ซึ่งเป็นลูกของนางวินตาก็แตกออก มีรูปร่างใหญ่โต มีศีรษะ จะงอยปากและปีกเหมือนนก ร่างกายแขนขาเหมือนมนุษย์ หน้าขาว ปีกแดง ลำตัวเป็นสีทอง นามว่า ครุฑ

ครั้นต่อมาครุฑได้ทราบความจริงถึงอุบายของนางกัทธจึงไปทำความตกลงกับพวกนาคว่าจะนำน้ำอมฤตที่อยู่กับพระจันทร์มาใส่ตัวแม่ ว่าแล้วก็บินไปถึงพระจันทร์ คว่ำพระจันทร์มาซ่อนไว้ใต้ปีก แต่ถูกพระอินทร์และทวยเทพติดตามมาเพราะรู้ว่าน้ำอมฤตถูกขโมย จึงเกิดต่อสู้กันขึ้น ทวยเทพทั้งหมดแพ้ครุฑ ร้อนถึงพระวิษณุต้องเข้ามาช่วย แต่ก็ไม่มีใครแพ้ใครชนะ จึงตกลงหย่าศึก

โดยมีข้อแม้ว่า เวลานั่งพญาครุฑต้องนั่งสูงกว่าพระวิษณุ แต่เวลาเดินทางต้องให้พระวิษณุหรือพระนารายณ์ขี่ครุฑไป

ส่วนหมอน้ำอมฤตนั้น พระอินทร์ได้ตามมาขอคืน ครุฑบอกว่าตนต้องรักษาสัตย์ นำน้ำนี้ไปให้นาคเพื่อไถ่แม่ให้พ้นจากการเป็นทาส และให้พระอินทร์ตามไปเอาคืนเอง พระอินทร์ตอบตกลงและยังได้ให้พรแก่ครุฑอีกว่า ขอให้นาคเป็นอาหารของครุฑตลอดไป

ส่วนนาคเมื่อเห็นน้ำอมฤตก็ดีใจ ปลดปล่อยนางวินดาให้พ้นจากความเป็นทาส ขณะที่พวกนาคพากันไปสร่งน้ำชำระกาย ก่อนที่จะมากินน้ำอมฤตนั่นเอง พระอินทร์ก็นำหมอน้ำอมฤตกลับไป ทำให้นาคไม่ได้กินน้ำอมฤต ตั้งแต่นั้นมาครุฑกับนาคก็เป็นศัตรูกัน

ในปณทระชาดกเล่าว่า ตอนแรกครุฑยังไม่รู้วิธีจับนาคกิน มักจับที่หัว พวกนาคจึงหาวิธีป้องกัน โดยพากันนอมก้อนหินใหญ่ไว้ พอครุฑจับที่หัวก็หัวไม่ขึ้น กว่าจะหัวขึ้น พวกครุฑก็โดนน้ำชดตายไปก่อน พวกครุฑหาทางแก้ปัญหาอยู่นาน ในที่สุดก็ส่งสายลับไปสืบในหมู่นาคได้ความว่า ถ้าจะจับนาคต้องจับที่หาง ปลอยให้หัวห้อยลง เมื่อนั้นนาคก็จะสำรอกหินออกมา ครุฑจึงหาวิธีจับนาคได้ตั้งแต่นั้นมา

ครุฑอาศัยอยู่ในดงจิว คุณลักษณะของครุฑบางอรรถกถากล่าวไว้ว่า ครุฑเป็นนกที่ใหญ่ที่สุด อาศัยอยู่ที่เขาสิเนรุ ภูเขาสิเนรุมีอยู่ 5 ชั้น พญาครุฑอยู่ที่ชั้น 2 ในชั้น 2 นี้มีป่าจิวอยู่ เจ้าพญาครุฑมีร่างกายสูง 150 โยชน์ ปีกทั้ง 2 ข้างกว้างข้างละ 50 โยชน์ หางยาว 10 โยชน์ คอยาว 30 โยชน์ ปากกว้าง 9 โยชน์ ขายาว 12 โยชน์ ครุฑกระพือปีกทั้ง 2 ข้าง ทำให้เกิดลมพัดไกลถึง 700-800 โยชน์

สำหรับประเทศไทย รูปพญาครุฑเป็นธงเครื่องหมายแทนพระมหากษัตริย์ เรียกว่า “ธงมหाराช” เริ่มใช้เมื่อปี พ.ศ. 2399 สมัยรัชกาลที่ 4

(เรียบเรียงจากหนังสือมนุษยนิยาย โดย ส.พลาายน้อย)

ประติมากรรมรูปนารายณ์ทรงครุฑในหน้าบันวัดป่าสุทธาวาส จ.สกลนคร

พญานาค

ตามคัมภีร์ทางพุทธศาสนาได้แยกพญานาคไว้ถึง 1,024 ชนิด ในหนังสือ
ปรมัตถโชติกะมหาอภิธรรมมัตถสังคหฎีกา ปริเฉทที่ 5 จัดหมวดหมู่พญานาคไว้
4 ประเภทคือ

1. กฏฐมุข พญานาคมี่พิษ ถ้ากัดใครแล้ว ร่างกายของผู้นั้นจะแข็งไป
ทั้งตัว อวัยวะแขนขาจะงอเข้าและยึดออกไม่ได้ และปวดมาก

2. ปุติมุข พญานาคมี่พิษ ถ้ากัดใครแล้ว รอยแผลที่ถูกกัดจะเน่าและมี
น้ำเหลืองไหลออกมา

3. อคคิมุข พญานาคมี่พิษ ถ้ากัดใครแล้ว เกิดความร้อนไปทั่วทั้งตัว
รอยแผลที่ถูกกัดเป็นริ้วรอยคล้ายกับถูกไฟไหม้

4. สตถมุข พญานาคมี่พิษ ถ้ากัดใครแล้ว ผู้นั้นจะเหมือนกับถูกฟ้าผ่า

ใน 4 ประเภทนี้ พญานาคประเภทหนึ่งๆ มีวิธีทำอันตรายได้ 4 วิธี
รวมเป็น 16 ชนิด ในวิธีทำอันตรายทั้ง 16 ชนิดนี้ ชนิดหนึ่งๆ ก็แบ่งวิธีทำ
อันตรายออกไปได้อีก 4 ชนิด รวมเป็น 64 ชนิด

ใน 64 ชนิด แต่ละชนิดยังแบ่งออกเป็นอีก 4 ชนิดคือ

1. อันตชพญานาค คือพญานาคที่เกิดจากไข
2. ชลาพชพญานาค คือ พญานาคที่เกิดในครรภ์
3. สังเสทชพญานาค คือ พญานาคที่เกิดจากเหงื่อไคล
4. โอบปาดิพญานาค คือ พญานาคที่เกิดมาจากโตนเลย

รวมเป็น 256 ชนิด ในบรรดา 256 ชนิด แต่ละชนิดยังแบ่งได้อีก 2 ชนิด

คือ

1. ชลพญานาค พญานาคที่เกิดอยู่ในน้ำ นาคพวกนี้เนรมิตตนได้แต่ใน
น้ำ เมื่ออยู่บนบก เนรมิตตนไม่ได้

2. กลชพญานาค พญานาคที่เกิดบนบก นาคพวกนี้เนรมิตตนได้แต่บน
บก เมื่ออยู่ในน้ำ เนรมิตตนไม่ได้

รวมเป็น 512 ชนิด ในบรรดา 512 ชนิด แต่ละประเภทยังแบ่งได้อีก
2 ชนิดคือ พญานาคที่เสวยกามคุณกับพญานาคที่ไม่เสวยกามคุณ รวมเป็น
พญานาค 1,024 ชนิด

ตำนานพุทธศาสนาก็มีพญานาคเข้ามาเกี่ยวข้องกับด้วย อย่างเช่นตอนที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จออกจากใต้ร่มไทร เสด็จประทับที่ใต้ต้นมุจลินท์ (ต้นจิก) ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของต้นพระศรีมหาโพธิ์ เกิดฝนตกไม่ขาดสายตลอดทั้ง 7 วัน พญานาคชื่อมุจลินท์ ผู้เป็นราชาแห่งนาค ได้ออกมาจากนาคพิภพ ขนดกายเป็นพุทธบัลลังก์ แล้วแผ่พังพานใหญ่ ปกคลุมเบื้องบน เหมือนกันเศวตฉัตรถวายพระพุทธรองค์ ปกป้องมิให้ลมฝนและลมหนาวมาต้องพระวรกาย เมื่อฝนหยุด พญานาคราชจึงคลายขนดจำแลงกายเป็นชายหนุ่ม ยืนถวายนมัสการเบื้องหน้าพระพุทธรองค์ เรียกพระพุทธรูปปางนี้ว่า “พระพุทธรูปปางนาคปรก”

พระพุทธรูปปางนาคปรกที่พระธาตุเชิงชุม จังหวัดสกลนคร

พระอิริยาบถนั่งขัดสมาธิราบ ทรงหงายพระหัตถ์ (มือ) ทั้งสอง แขนซ้อนกันบนพระเพลา (ตัก) พระหัตถ์ขวาซ้อนทับพระหัตถ์ซ้าย มีพญานาคขดร่างเป็นพุทธบัลลังก์ และแผ่พังพานปกคลุมอยู่เหนือพระเศียร บางแห่งสร้างเป็นแบบนั่งขัดสมาธิเพชร

(เรียบเรียงจากหนังสือปางพระพุทธรูป โดย สมพร ไชยภูมิธรรม)

พญานาคมีฤทธิ์มาก สามารถเนรมิตตนให้เป็นคนได้ แต่เมื่ออยู่ใน 5 สภาวะนี้ จะคืนร่างเป็นนาคตามเดิม

1. ขณะปฏิสนธิ
2. ขณะลอกคราบ
3. ขณะเสพเมถุนกับพญานาคด้วยกัน
4. ขณะนอนหลับโดยปราศจากสติ
5. ขณะตาย

ในพระบาลีกล่าวถึงพญานาคที่ครุฑไม่สามารถจับกินเป็นอาหารได้ มีอยู่ 7 จำพวกคือ นาคที่มีชั้นการเกิดสูงกว่าครุฑ กัมพลัสตรนาคราช ตรีรัฐนาคราช นาคที่อยู่ในสี่พันตรสมุทรรทั้งเจ็ด นาคที่อยู่ในแผ่นดิน นาคที่อยู่ในภูเขา นาคที่อยู่ในวิมาน นอกจากนี้นาคที่มีขนาดใหญ่กว่าครุฑก็ไม่กลัวครุฑเช่นกัน

ทางวรรณคดี พญานาคเป็นสัตว์น้ำ มีฤทธิ์มาก เป็นเจ้าแห่งงู อยู่ในบาดาล ตามพงศาวดารเก่าๆ มักกล่าวถึงพญานาคเสมอ เช่น ในพงศาวดารเขมร ก็มีนาคเข้ามาเกี่ยวข้องกับ ส่วนในนิทานเก่าๆ ของไทยก็มีพญานาคเช่นกัน อย่างเรื่องมโนราห์ ซึ่งอยู่ในปัญญาสชาดก เรียกว่า สุทธชาดก

ทางโบราณคดี พญานาคมีระบบปกครองเหมือนมนุษย์ คือมีกษัตริย์ อำมาตย์ ราษฎร บ้างก็นับถือศาสนาพุทธ พวกที่นับถือศาสนาพุทธจะไม่ถูกครุฑจับกิน

นอกจากนี้ในตำนานของชาติไทย ก็มีเรื่องพญานาคเข้ามามีอิทธิพลด้วย สมัยหนึ่ง มีพญานาค 2 ตัวอาศัยอยู่ด้วยกันมานานที่หนองแส คือในแคว้นยูนนาน ภายหลังเกิดผิดใจกันจนอยู่ร่วมกันไม่ได้ พญานาคตัวหนึ่งออกจากหนองแส โดยเอาอกไถเป็นทางลงมาจากตะวันออกเฉียงใต้ ออกของพญานาคตนนั้นไถดินเป็นร่องลึกมากจนเกิดเป็นแม่น้ำโขง

เทพเจ้าของไทยที่ใช้พญานาคเป็นพาหนะคือ พระวรุณหรือพระพิรุณ ซึ่งเป็นเทพที่ดลบันดาลให้เกิดน้ำเกิดฝน ซึ่งก็เข้ากับพญานาค เพราะพญานาคก็มีหน้าที่รักษาแม่น้ำลำธารและให้ฝนอยู่แล้ว

(เรียบเรียงจากหนังสือมนุษยนิยาย โดย ส.พलयน้อย)

หมอลำ

เป็นศิลปะการแสดงของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ต้องใช้ความสามารถของผู้แสดงหลายด้าน ทั้งด้านภาษา น้ำเสียงลีลาการฟ้อน ไหวพริบ ความสามารถด้านดนตรี การร้องหรือการลำ ผู้ที่มีความชำนาญในการลำ เรียกว่า “หมอลำ” เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงคือ แคน ผู้ที่มีความชำนาญในการเป่าแคน เรียกว่า “หมอแคน”

พัฒนาการและลักษณะการแสดงของหมอลำ แบ่งได้ 5 ประเภท

1. หมอลำพื้น เป็นหมอลำที่มีมาดั้งเดิม น่าจะเก่าแก่ที่สุด เป็นหมอลำที่ใช้ผู้แสดงเพียงคนเดียว แสดงเป็นทั้งตัวพระ ตัวนาง และตัวประกอบ แสดงตั้งแต่หัวค่ำจนสว่าง ใช้ผู้ชายเป็นผู้แสดง ผู้แสดงจะลำเป็นทำนอง โดยทำนองที่นิยมมี 3 ทำนอง คือ ทำนองลำทางสั้น (จังหวัดเว้า) ทำนองลำเดิน (จังหวัดกึ่งสั้น กึ่งยาว) และทำนองลำทางยาว (จังหวัดขอนแก่น ข้างซ้าย ทำนองอ่อนหวาน บางครั้งโหยหวน) ทั้ง 3 ทำนองนี้ ใช้เล่าเรื่องในวรรณกรรมพื้นบ้านอีสาน เช่น เรื่องการะเกด นางสิบสอง ขูลุนนางอ้ว สินชัย ผาแดงนางไอ่ จำปาสี่ต้น ปลาบู่ทอง เป็นต้น จากสาเหตุที่นิยมลำเรื่องต่างๆ ในเชิงนิทาน หมอลำพื้นจึงมีชื่อเรียกอีกอย่างว่า ลำพื้น คำว่า “พื้น” หรือ “เรื่อง” หมายถึง นิทาน หรือ เรื่องราว

เครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบคือ แคน โดยทั้งหมอแคนและหมอลำอาจแสดงบนพื้นลานวัด หรือเวทียกพื้นสูงเล็กน้อย

2. หมอลำกลอน อยู่ในช่วงระยะเวลาใกล้เคียงกับหมอลำพื้น เป็นการลำที่ใช้ทำนองและจังหวะเข้ากับบทกลอน โดยมีการลำเป็นคู่ เริ่มแรกเป็นผู้ชาย 2 คน ลำเกี่ยวกับหลักธรรมทางพุทธศาสนา เรียกว่า ลำโงกภัย แก้ว ต่อมาจึงเกิดมีการลำคู่ชายหญิง กลอนลำจะเกี่ยวกับความรัก การเกี่ยวพาราณี จึงเรียกว่า ลำเกี่ยว ทั้งลำโงกภัยแก้วและลำเกี่ยว เนื้อหาส่วนใหญ่จะกล่าวถึงเรื่องราวต่างๆ ผสมผสานกัน เช่น เรื่องราวทางพุทธศาสนา ประวัติศาสตร์ การเมือง เรื่องความรักของหญิงชาย ทำนองการลำมี 4 ทำนองคือ ทำนองทางสั้น ทำนองลำเดิน ทำนองลำทางยาว ทำนองลำเตี้ย (จังหวัดสกลนครนเร้าใจประกอบท่าฟ้อน)

ปัจจุบัน หมอลำกลอนได้พัฒนารูปแบบการแสดงให้มีการลำกลอนประยุกต์ผสมกับเพลงลูกทุ่ง ปรับจังหวะให้สนุก เพิ่มหมอลำจาก 1 คู่ เป็น 2 คู่ หรือมากกว่า เพิ่มเครื่องดนตรีจากที่มีแต่แคน เป็นกลองชุด กีตาร์เบส บางคณะมีหางเครื่องเต็นประกอบ สอดแทรกคำพูดแบบโวหารศิลป์ เรียกว่า “สอย” มีการพูดคุยทักทายผู้ชม ให้ผู้ชมได้เดินรำน้าหน้าเวที เรียกลักษณะการลำแบบนี้ว่า “ลำกลอนซิ่ง”

3. หมอลำหมู่ เป็นการลำแบบหมู่คณะ มีผู้แสดงครบตามบทบาทของตัวละครในเรื่อง เช่น พระเอก นางเอก ผู้ร้าย พระรอง นางรอง ตัวตลก ตัวประกอบ นิยมลำเป็นเรื่องราวสะท้อนให้เห็นถึงสภาพวิถีชีวิตมนุษย์ เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับชาดก ตำนาน นิทาน คติสอนใจเกี่ยวกับพุทธศาสนา การเมือง สภาพสังคม ด้วยเหตุนี้จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างว่า ลำเรื่อง คือ แสดงเป็นเรื่องๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ ทำนองการลำมี 3 ทำนอง ได้แก่ ทำนองลำทางยาว ทำนองลำเดิน ทำนองลำเตี้ย

ดนตรีที่ใช้คือแคน ต่อมาเมื่อรูปแบบการลำเปลี่ยนไปคือมีการเพิ่มจำนวนผู้แสดง แต่งกายหรูหราขึ้น จึงมีการเพิ่มเครื่องดนตรีเข้าไปคือ พิณ ซอ กลองโทน ฉิ่ง ฉาบ และเมื่อเพลงลูกทุ่งได้รับความนิยมมากขึ้น จึงนิยมนำเพลงลูกทุ่งมาเล่นก่อนแสดง มีหางเครื่องเต็นประกอบ เพิ่มเครื่องดนตรีในวงดนตรีสากลเข้าไปอีก เช่น กีตาร์ เบส แซกโซโฟน คีย์บอร์ด กลองชุด เป็นต้น

หมอลำหมู่ แบ่งการแสดงเป็น 2 ช่วงคือ

ช่วงแรกเป็นการโหมโรง มีนักร้องร้องเพลงลูกทุ่ง มีหางเครื่องเต็นประกอบ

ช่วงที่สองเป็นการบรรเลงดนตรีประกอบการลำ ได้แก่ ประกอบตอนออกโรง ประกอบการลำ ใช้อีเล็กโทรนหรือแคนบรรเลง ประกอบทำพ็อน ประกอบการสร้างบรรยากาศในการแสดง เช่น บทโศก และประกอบตอนจบ

4. หมอลำเพลิน เป็นลำที่เน้นความสนุกสนาน พัฒนารูปแบบมาจากหมอลำหมู่และปี่บองค์ประกอบบางส่วน เช่น เครื่องแต่งกาย เครื่องดนตรีประกอบ จังหวะการลำ จำนวนผู้ลำ การดำเนินเรื่อง เพื่อให้เป็นที่นิยมมากขึ้น การแสดงลำเพลินนิยมแสดงเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับนิทานพื้นบ้านหรือเรื่องราว

ที่ผูกขึ้นเพื่ออบรมจิตใจ หมอลำเป็นผู้แสดงบทบาทของตัวละคร มีฉากประกอบ แต่งกายคล้ายหมอลำหมู่ แต่ทันสมัยมากขึ้น เช่น ผู้หญิงนุ่งกระโปรงสั้น เรื่องที่นิยมนำมาแสดงคือ เรื่องแก้วหน้าม้า จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างว่า *ลำแก้วหน้าม้า* ส่วนลีลาการแสดง มีการพ้องด้วยลีลาที่รวดเร็ว เต็ม และหมุนตัวด้วย

5. หมอลำผีฟ้า นอกจากหมอลำที่เน้นความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วยังมีหมอลำที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการรักษาคนเจ็บป่วย ชาวอีสานมีความเชื่อว่าเสียงลำสามารถติดต่อกับผีสว่างเทวดาได้ บางคนเชื่อว่าผีเป็นผู้ที่ทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บ เมื่อมีคณะหมอลำที่สามารถติดต่อกับผีได้ จึงเรียกลำที่ใช้รักษานี้ว่า *หมอลำผีฟ้า* หรือ *หมอลำไทเทิง* บางแห่งเรียก *หมอลำผีแถน* เครื่องดนตรีที่ใช้คือ แคน

(เรียบเรียงจากหนังสือดนตรีและศิลปะการแสดงพื้นบ้านอีสาน

โดย ผศ.สุพรรณณี เหลือบุญชู)

TK
park
อุทยานการเรียนรู้

สกา

เป็นที่พาในร่มที่นิยมเล่นกันมาแต่โบราณอย่างหนึ่งของไทย มีข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของการเล่นสกาว่า น่าจะมาจาก 1 ใน 2 ประเทศนี้ คือ

หนึ่ง มาจากประเทศอินเดีย สังเกตได้จากวรรณคดีไทยที่ได้เค้าโครงเรื่องหรือแปลมาจากอินเดีย ล้วนมีการเล่นสกาเป็นตัวดำเนินเรื่อง เช่น เรื่องพระนล หรือมหากาพย์ยท

สอง มาจากประเทศอียิปต์ เป็นการสันนิษฐานตามโบราณคดีของขุนวิจิตรมาตรา ท่านให้ความเห็นถึงสิ่งที่คิดในเรื่องควรวีว่า “ฝรั่งเขาขุดค้นฮวงซุ้ย ได้พบของเล่นพวกหนึ่งมีตัวหมาก 2 ชุด ชุดละ 13 ตัว มีชิ้นไม้เล็กๆ ซึ่งนักปราชญ์เข้าใจว่าจะเป็นของสำหรับนับแต้ม แต่จะเล่นอย่างไรไม่รู้ ชิ้นไม้นั้นมีลวดลาย เรียกว่า “กะลา” หรือ “กา” ซึ่งดูใกล้เคียงกับ “สกา” ที่เราเล่นกัน การเล่นสกา มีลักษณะตรงกับ “ดวด” เป็นการแสดงถึงลัทธิความเชื่อในเรื่องเวียนวายุตายเกิดอย่างเดียวกัน ดังนั้นอียิปต์ดึกดำบรรพ์อาจจะมีการเล่นสกา กันก็ได้ ที่เรียกว่า “สกา” ของเราจะมาอย่างไรยังไม่ทราบแน่นอน แต่ในภาษาอียิปต์ก็มีคำว่า “สะ” ที่แปลว่า “ผี” คำว่า “กา” ก็คือวิญญาณหรือผีพวกเดียวกัน เราอาจจะเอาคำว่า “สะ” มาควบกับ “กา” เป็นคำซ้อนเรียกเป็น “สะ-กา” ก็ได้

การเล่นสกาแตกต่างกันไปตามยุคสมัย เริ่มแรกมีเพียงไม้กระดานสำหรับทอดสกาแล้วนำตัวสกาวางในกระดานคลุกเคล้าให้ปนกันจนมองไม่ออกว่าลูกบาศก์ใดมีแต้มเท่าใด ต่างฝ่ายต่างหยิบสกาขึ้นมาคนละลูกบาศก์ โดยไม่ให้ฝ่ายตรงข้ามรู้แต้มตน เมื่อหยิบลูกบาศก์สกาและทอดยังกระดานสกา ก็นับแต้มรวมกันไว้ เมื่อฝ่ายหนึ่งทอดเสร็จ จึงเปลี่ยนให้อีกฝ่ายทอดบ้าง ฝ่ายใดมีแต้มมากกว่าจึงเป็นผู้ชนะ ข้ออนุโลมคือในขณะที่ทอดลูกสกา ใครตาไวรู้ว่าลูกสกาจะตกลงมาไม่ดีให้อามีมือรับไว้ก่อนลูกสกาจะตกลงถึงกระดานสกา แล้วโยนใหม่ได้ไม่ถือว่าผิดกติกา ปัจจุบันผู้คนไม่ค่อยนิยมเล่นสกา อาจเป็นเพราะมีขั้นตอนมาก ระยะเวลาในการเล่นนาน และเล่นไม่สนุกเท่าใจเช่นกีฬาอื่น

(เรียบเรียงจากสมาคมกีฬาไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์)

http://www.thaisportworld.com/sport_sga01.html)

ทศพิธราชธรรม

คือธรรมสำหรับพระราชชาในการใช้พระราชอำนาจและการบำเพ็ญประโยชน์ต่ออาณาประชาราษฎร

1. ทานัง (ทาน) หรือการให้ ได้แก่ การพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ การทรงเสียดสละพระกำลังในการปกครองแผ่นดิน การพระราชทานพระราชดำริอันก่อให้เกิดสติปัญญาและพัฒนาชาติ การพระราชทานเสรีภาพอันเป็นหัวใจแห่งมนุษย์

2. ศีลัง (ศีล) การปฏิบัติตนให้อยู่ในพระศาสนา

3. ปริจาคัง (บริจาค) อันได้แก่ การที่ทรงสละพระราชทรัพย์ หรือสิ่งที่เป็นประโยชน์ เพื่อรักษาธรรมและพระราชอาณาจักรของพระองค์

4. อาชชะวัง (ความซื่อตรง) ได้แก่ การซื่อตรงในฐานะที่เป็นผู้ปกครองดำรงอยู่ในสัตย์ สุจริต ซื่อตรงต่อพระราชสัมพันธมิตร และอาณาประชาราษฎร

5. มัททวะ (ความอ่อนโยน) ทรงเป็นผู้มีอัธยาศัยอ่อนโยน เคารพในเหตุผลที่ควร ทรงมีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโสและอ่อนโยนต่อบุคคลที่เสมอกัน และต่ำกว่า

6. ตปะ (ความเพียร) คือ การที่พระมหากษัตริย์ทรงตั้งพระราชอุตสาหะปฏิบัติพระราชกรณียกิจให้เป็นไปด้วยดี โดยปราศจากความเกียจคร้าน

7. อักโกธะ (ความไม่แสดงความโกรธ) ไม่พยายามมุ่งร้ายผู้อื่น แม้จะลงโทษผู้ทำผิดก็ทำตามเหตุผล ทรงมีพระเมตตา ไม่ทรงก่อเวรแก่ผู้ใด ไม่ทรงพระพิโรธโดยเหตุที่ไม่ควร และแม้จะทรงพระพิโรธ ก็ทรงข่มเสียให้สงบได้

8. อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียน) ทรงมีพระราชอัธยาศัย กอปรด้วยพระเมหากรุณา ไม่ทรงก่อทุกข์หรือเบียดเบียนผู้อื่น ทรงปกครองประชาราษฎร์ บิดาปกครองบุตร

9. ขันติ (ความอดทน) คือ การที่มีพระราชจริยานวัตรอันอดทนต่อสิ่งทั้งปวง รักษาพระราชหฤทัย และพระอาการ พระกาย พระวาจา ให้เรียบร้อย

10. อวิโรชณะ (ความเที่ยงธรรม) การที่ทรงตั้งอยู่ในชาติดิยราช ประเพณี ไม่ทรงประพฤติผิดจากพระราชจริยานุวัตร นิติศาสตร์ ราชศาสตร์ ไม่ทรงประพฤติให้คลาดจากความยุติธรรม ทรงอุปถัมภ์ยกย่องคนที่มีความชอบ ทรงบำราบคนที่มีความผิดโดยปราศจากอำนาจอคติ 4 ประการ และไม่ทรง แสดงให้เห็นด้วยพระราชหฤทัยยินดียินร้าย

(เรียบเรียงจากหนังสือ ๕ คือผู้ให้ โดย ศูนย์พัฒนาหนังสือ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

และเว็บไซต์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

<http://web.ku.ac.th/king72/2542-11/page20.htm>)

หนัง

เป็นการละเล่นที่ได้รับความนิยมมากในสมัยกรุงศรีอยุธยาและรัตนโกสินทร์ตอนต้น เรื่องที่ใช้เล่นหนังมีอยู่เรื่องเดียวคือ รามเกียรติ์ การสลักรูปหนังได้แบบมาจากภาพสลักบนปราสาทหินในเขมรที่แสดงรูปด้านข้าง

หลังจอหนังมีกองไฟหรือร้านเพลิงเพื่อสูมไฟให้เกิดแสงเงาจากตัวหนัง ทาบไปที่จอ

เครื่องดนตรีประกอบการเล่นหนังมี ปี่ ตะโพน กลอง ช้องวง นอกจากนี้ยังมีเครื่องมือพิเศษอีก 2 ชิ้นคือ โกร่งทำด้วยปล้องไม้ไผ่ และกลองตึง 2 ลูก มีขนาดเล็กกว่ากลองทัดเช่นเดียวกับกลองชาตรี

คนเล่นหนังมี 2 พวกคือ คนเชิด กับคนพากย์และเจรจา

คนเชิดมีหลายคน เมื่อจะเชิดหนังต้องยกขาเดินตามจังหวะฆ้องกลอง คนพากย์และเจรจามีอย่างน้อย 2 คน บทพากย์ส่วนมากจะเป็นกาพย์ มีฉันท์ปนบ้าง แต่บทเจรจาจะเป็นร้อยที่มักใช้ความจำด้นให้เข้ากับเรื่องเอง ทำนองพากย์และเจรจาตัดแปลงจากทำนองสวดต่างๆ เช่น สวดมหาชาติของชาวบ้านหรือสวดคำหลวง

โขน

เกิดจากการรวมการละเล่นเดิมที่มีอยู่แล้ว ทั้งหนัง ละคร รำเต้น ชักนาครดึกดำบรรพ์ ฯลฯ จนกลายเป็นสิ่งใหม่ที่เรียกว่า “โขน” เรื่องที่นำมาเล่นโขนมาจากรamayanaของอินเดีย เมื่อไทยรับเข้ามาแล้วจึงเรียกว่า รามเกียรติ์

ตัวโขนจะใส่หน้ากากจึงพูดไม่ได้ ต้องใช้คนพูดแทนตัวโขนอย่างน้อย 2 คน คอยเล่าเรื่องโดยการพากย์และเจรจาเหมือนกับหนัง ทำทางการเล่นโขนนำมาจากภาพฉลุบนหนังควายของการละเล่นหนัง ซึ่งเป็นท่าที่พิสดารและเต็มไปด้วยจินตนาการ ด้วยเหตุนี้ตัวโขนจึงต้องฝึกวิชาการบำรำเต้นในกระบวน “สรรพยุทธ์-สรรพศิลา” เพื่อให้เคลื่อนไหวด้วยลีลาที่สง่าสวยงามเหมือนท่าทางที่ฉลุไว้บนหนัง เช่น ทำขึ้นลอย ทำรบ เป็นต้น

(เรียบเรียงจากหนังสือรำทำเพลง : ดนตรีและนาฏศิลป์ชาวสยาม

โดย สุจิตต์ วงษ์เทศ)

ผญาหรือผะหยยา

เป็นรูปแบบการแสดงออกทางภาษาด้านการพูดที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวอีสาน คำว่า ผญา น่าจะมีรากศัพท์มาจากคำว่า ปัญญา ในภาษาบาลี หรือปรัชญา ในภาษาสันสกฤต เนื่องจากภาษาถิ่นอีสานใช้ ตัว ผ แทน ปร เช่น ปราสาท ใช้ว่า ผาสาด ผีเปรต ใช้ว่า ผีเผด เป็นต้น

ผญา เป็นกวีนิพนธ์ระดับชาวบ้านที่แสดงถึงความคิดอันเฉียบแหลม ซึ่งแฝงอยู่ในคำพูดที่เต็มไปด้วยความงามของภาษา มีลักษณะเรียบง่ายและสะท้อนสังคมชนบท

การที่จะพูดผญาหรือจ่ายผญาได้เก่งนั้น จะต้องรู้มาก ฟังมาก จดจำเก่ง มีไหวพริบปฏิภาณ เพราะผญาเป็นคำพูดที่คิดขึ้นแบบกลอนสวด หรืออาจจดจำมาจากวรรณกรรมพื้นบ้านที่สามารถโน้มน้าวให้คนอ่าน คนฟังเกิดความเชื่อถือ และนำไปเป็นคติสอนใจได้

ผญาบางบทเป็นกลอนชาวบ้านที่ชายหญิงผูกขึ้น เพื่อโต้ตอบกันในเรื่องความรัก ซึ่งมักจะไม่พูดตรงๆ แต่เป็นการพูดเสียดเย็บ เปรียบเปรยกันมากกว่า

ลักษณะสำนวนพูดแบบผญามีลักษณะเด่นอยู่ 2 ประการคือ

1. เป็นคำพูดหลักแหลม ได้สาระ ใช้ไหวพริบ แสดงสติปัญญาของผู้พูด
2. เป็นคำพูดที่ใช้ภาษาได้ไพเราะ มีคุณค่าทางวรรณศิลป์ เช่น เป็นกลุ่มคำที่มีเสียงสัมผัส มีการใช้คำอุปมาอุปไมย ใช้ความเปรียบให้เห็นภาพชัดเจน มีจังหวะหนักเบาในการพูด

ผญาที่เป็นสำนวนพูดแบ่งได้ 3 ประเภทคือ

1. ผญาภาษิต เรียกว่า ผญาท้อมหรือโตงโตย เป็นผญาสั้นๆ มุ่งเน้นในทางสั่งสอน เช่น ความดีฝังไว้แก้ศอก ความชั่วชักออกมาแก้วา หมายความว่า ให้รักษาความดีเอาไว้ ผลักไสความชั่วออกไปห่างๆ

2. ผญาเกี่ยวพาราสีหนุ่มสาว เรียกว่า ผญาเครือ เป็นผญาที่กล่าวโต้ตอบกันระหว่างหนุ่มสาว ความยาวไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับการโต้ตอบของหนุ่มสาวว่าจะลงเอยช้าหรือเร็ว ใช้ในโอกาสที่หนุ่มสาวพบกันในเวลาบั้นปลาย

3. ผญาอวยพร เรียกว่า ผญาให้พร อาจเป็นบทสั้นๆ หรือยาวก็ได้ เช่น ขอให้หมูเจ้าได้มีเงินค้ำแก้วไหลมาเอื้องเอื้อ ให้มีเสื่อและผ้าไหลล้นหลั่งมา

นอนหลับให้เจ้าได้เงินพัน นอนฝันให้เจ้าได้เงินหมื่น นอนตื่นให้เจ้าได้เงินแสน
 แปนมือมาให้ได้แก้วมณีโชติ ผิวะทุกเข่าของเงินทองหลั่งลงมาหาหมู่เจ้า มี้อละ
 ล้านโกฏิแสนโกฏิ โทษฮ้ายอย่ามาพาล มารฮ้ายอย่าได้มาเบียดเจ้าได้

ผญาเป็นคำพูดที่สะท้อนภาพชีวิต ความเชื่อ สภาพสังคมและวัฒนธรรม
 ของชาวอีสานได้อย่างดี ได้แก่

1. ระบบครอบครัว ผญาสะท้อนให้เห็นว่าหนุ่มสาวในภาคอีสานมีอิสระ
 ในการเลือกคู่ครองพอสมควร เห็นได้จากประเพณีปันผ้าย ลงแขกเกี่ยวข้าว
 และงานบุญต่าง ๆ ที่หนุ่มสาวจะได้มีโอกาสพบปะและเกี่ยวพาราสีกัน แต่ถึง
 อย่างไร พ่อแม่ก็ต้องเป็นคนพิจารณาความเหมาะสมด้วย

“ครั้นน้อยมาได้คู่ช่อนมีคู่ปรึกษา

ให้ค่อยปรึกษาขุนหมู่พงศ์พันธุ์เชื้อ

ให้ปรึกษาเฒ่าขุนกวางนพ่แม่

ครั้นเฒ่าแก่บ่พร้อมเขาถ้อนอย่าสิเอา”

(การเลือกคู่ครองนั้น ต้องเลือกให้ถวนถี่ ควรมิควรผู้ใหญ่ให้ปรึกษา แม่
 ส่วนมากเห็นดีจึงวิวาท์ ไม่เช่นนั้นพึงอย่าตามอารมณ์)

2. สถานภาพความเป็นอยู่ อาชีพ ผญาสะท้อนให้เห็นว่าสังคมอีสาน
 เป็นสังคมชาวนา และนิยมให้ลูกหลานประกอบอาชีพเป็นข้าราชการ รองลงไป
 คืออาชีพชาวนา ส่วนอาชีพที่ต่ำต้อยที่สุดคือ ค้าขาย

“สิบพ้อค้ำบ่ท้อพ่อนา สิบพ่อนาบ่ท้ออัญญาเลี้ยง”

(พ้อค้ำสิบนายไม่เท่าชาวนาหนึ่งนาย แต่ชาวนาสิบนายยังไม่ดีเท่าเป็น
 คนรับใช้ของท้าวพระยา)

3. วัฒนธรรมในการบริโภค ผญาสะท้อนให้เห็นความเชื่อของคนอีสาน
 ว่า ความทุกข์ยากที่ลำบากที่สุดคือ การขาดแคลนอาหาร

“ทุกข์บ่มีเสื่อผ้าผาเฮือนดีพอลื้ออยู่ ทุกข์บ่มีข้าวใส่ท้องนอนลื้ออยู่บ่เป็น”

(ทุกข์ที่เกิดจากขาดแคลนเสื่อผ้า ไร่ที่ซุกหัวนอน ยังไม่เดือดร้อนเท่า
 ไม่มีข้าวกิน)

4. ระบบค่านิยม ผญาสะท้อนให้เห็นค่านิยมของชาวอีสานที่มีพื้นฐาน
 มาจากฮิตสิบสองคองสิบสี่ ลัทธิความเชื่อและประเพณี ได้แก่

- 1) ยกย่องผู้มีความรู้ คุณธรรม
- 2) เคารพเชื่อฟังผู้อาวุโส
- 3) ค่านิยมเกี่ยวกับผู้หญิงที่ควรรักนวลสงวนตัว มีคุณสมบัติกุลสตรี

และมีมารยาท

“ได้เมียผู้ดีปานได้แก้วคุณสำอาง ได้เมียผู้ช่างปานแก้วคุณเฮือน

ได้เมียผู้บิดเบือนปานกุมหมูในคอก

ได้เมียผู้ผอกปานแกไม้ทางปลาย

ได้เมียบตีปานสบไทเหล็ก

เมียปากเก๊กๆ ผัวนุ่งผ้าพริ้ว

นางแห่งน้อยกล้ำซ้ำบ่พอ”

(ได้เมียดีมีฝีมือทางการช่างเหมือนมีแก้วประดับบ้าน ได้เมียขี้เกียจ
ดื้อดั่งต้องยุ่งยากเหมือนจับหมูใส่คอก ได้เมียดีแต่พูด ทำอะไรไม่เป็น สามีต้อง
นุ่งผ้าเก่าผ้าขาด มีแต่ความทุกข์ยาก)

4) มีความยึดมั่นในชนบประเพณี

5) มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

5. ศาสนาและระบบความเชื่อ ผญาสะท้อนให้เห็นความเชื่อที่ว่า คน
จะมั่งมีด้วยลาภ ยศ อำนาจ ก็ด้วยบุญกุศลช่วยส่งเสริม หากไม่มีบุญวาสนา
ชวนชวายเป็นก็เปล่าประโยชน์

“บุญบ่คาดได้แสนสิขอมก็จำห่าง บุญคาดได้แสนสิวันก็เวินมา”

(บุญมีไม่ถึง แม้โชคมาไกลก็ไกลห่าง หากบุญมาถึง แม้หนีไกลก็ได้ลาภ)

(เรียบเรียงจากหนังสือคติชาวบ้านอีสาน โดย จารุวรรณ ธรรมวัตร,

หนังสือผญาบทกวีชาวบ้าน โดย จารุวรรณ ธรรมวัตร

และหนังสือคติชนวิทยา ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้

โดย รศ.มัลลิกา คณานุรักษ์

เกร็ดเกี่ยวกับวรรณกรรมเรื่องสังข์ศิลป์ชัย

สังข์ศิลป์ชัยเป็นเรื่องที่แพร่หลายในภาคอีสานและภาคกลางมาช้านาน และมีต้นฉบับอยู่หลายฉบับ เท่าที่ปรากฏมีดังนี้

ภาคอีสานมี 2 ฉบับคือ

1. ฉบับจารึกด้วยอักษรตัวธรรมของภาคอีสาน สำนักน้อยแก้ว ฉบับนี้ไม่ปรากฏผู้แต่ง

2. ฉบับอักษรตัวไทยน้อย สำนักน้อยกรอง ผู้แต่งคือ ท้าวปรางค์คำ ฉบับนี้เป็นฉบับที่ชาวอีสานนิยมอ่านกันมาก

ภาคกลางมีอยู่ 4 ฉบับคือ

1. บทละครนอกเรื่องสังข์ศิลป์ชัยฉบับสมัยกรุงศรีอยุธยา ต้นฉบับเรื่องอยู่ในเล่มสมุดไทย เก็บรักษาไว้ที่หอสมุดแห่งชาติ

2. สังข์ศิลป์ชัยฉบับกลอนสวดของตากงยายมุน แต่งขึ้นหลังจากเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่สอง (พ.ศ. 2310) ทั้งสองเห็นว่าฉบับเดิมถูกเผา จึงแต่งฉบับนี้ขึ้นมา

3. พระราชนิพนธ์บทละครนอกเรื่องสังข์ศิลป์ชัย ในรัชกาลที่ 3 ครั้งเมื่อยังดำรงพระยศเป็นกรมหมื่นเจษฎาบดินทร์

4. บทละครดึกดำบรรพ์เรื่องสังข์ศิลป์ชัย พระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ซึ่งทรงนิพนธ์ขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4

แก่นเรื่องหลักคือ การพลัดพราก เพราะตลอดเรื่องมีการพลัดพรากเกิดขึ้นตั้งแต่ต้นจนจบ แก่นเรื่องย่อยคือ การเดินทางและการผจญภัย

(เรียบเรียงจากวิทยานิพนธ์เรื่อง วรรณกรรมอีสาน : สังข์ศิลป์ชัย

โดย ประคอง เจริญจิตรกรรม)

อักษรตัวธรรมหรืออักษรธรรมอีสาน

เป็นอักษรที่ใช้อยู่ในกลุ่มชนบริเวณลุ่มน้ำโขงตั้งแต่โบราณและแพร่ไปยังกลุ่มไทยลื้อในสิบสองจุไทยด้วย จากศิลาจารึกในภาคอีสานและอาณาจักรล้านช้างพบว่า อักษรตัวธรรมปรากฏในศิลาจารึกครั้งแรกในสมัยพระเจ้าราชแสนไทย จารึกเก่าที่สุดที่เป็นอักษรตัวธรรมลงไว้เมื่อปีพ.ศ. 2003 คือจารึกฐานพระพุทธรูป อยู่ที่วัดสี่สะเกต เมืองเวียงจันทน์ ส่วนจารึกลงบนแผ่นศิลาที่เป็นอักษรตัวธรรมเก่าที่สุดคือ จารึกวัดบ้านสังคโลก ลงไว้เมื่อปีพ.ศ. 2070

อักษรตัวธรรมนี้นำมาใช้ในอาณาจักรล้านช้างอย่างแพร่หลาย ภายหลังได้เข้ามายังภาคอีสานของประเทศไทย จึงพบเอกสารโบราณต่างๆ มากมาย ในภาคอีสานยุคก่อนที่จดบันทึกด้วยอักษรตัวธรรม โดยเฉพาะเอกสารด้านพุทธศาสนา ได้แก่ พระคัมภีร์อรรถกถา ชาดก และตำราวิชาการ

ภาคอีสานและอาณาจักรล้านช้างได้ตกเป็นของไทยในสมัยกรุงธนบุรี เมื่อปีพ.ศ. 2322 ส่วนภาคอีสานนั้นได้รวมเข้าเป็นดินแดนประเทศไทยอย่างจริงจังในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 จากนั้นอักษรตัวธรรมหรือตัวอักษรธรรมอีสานก็เสื่อมความนิยมลง เนื่องจากรัชกาลที่ 5 ได้ให้ข้าราชการหัวเมืองอีสานเรียนภาษาไทยและตัวอักษรไทย อีกทั้งยังจัดตั้งโรงเรียนสอนหนังสือไทยในทุกหัวเมือง โดยเฉพาะมณฑลลาวกลาง (นครราชสีมา) มณฑลลาวพวน (อุดรธานี) และมณฑลลาวกาว (อุบลราชธานี) และมีการประกาศให้ใช้ภาษาไทยเป็นภาษาราชการนับแต่ปีพ.ศ. 2464 เป็นต้นมา

ตัวเลขในอักษรธรรมอีสานมี 10 รูป ดังนี้

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐

๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐

(เรียบเรียงจากหนังสือวรรณกรรมอีสาน โดย ตรีช อนุโณทก

และหนังสือวรรณกรรมท้องถิ่นไทย โดย กตัญญู ชูชื่น)

เครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียง

ที่ชุมชนบ้านเชียงเมื่อ 5,000 กว่าปีที่แล้ว เมื่อมีคนตาย ญาติพี่น้องจะนำเครื่องมือ เครื่องใช้และเครื่องประดับขนาดเล็กบรรจุลงในภาชนะดินเผาเขียนสี หรือบางครั้งก็เป็นภาชนะดินเผาเขียนสีเปล่าๆ วางไว้กับศพ โดยวางไว้บริเวณใดก็ได้ ทั้งเหนือหัวผู้ตาย ปลายเท้า หรือด้านข้าง แล้วแต่แบบแผนพิธีการของหมู่บ้านนั้นๆ

พิธีการดังกล่าวเกิดจากคติความเชื่อเกี่ยวกับความตายของชุมชนบ้านเชียงที่ว่า ผู้ตายนั้นยังไม่ตายจริง หากเปลี่ยนสภาพไปสู่อีกสถานะที่ศักดิ์สิทธิ์กว่า ดังนั้นญาติพี่น้องจึงต้องจัดเตรียมภาชนะ เครื่องใช้ต่างๆ ทั้งที่เป็นของส่วนตัวของผู้ตายและส่วนที่ควรได้เพิ่มขึ้นติดตัวไปด้วย นอกจากนี้ยังมีความเชื่อที่ว่าผู้ตายยังไม่ตาย หากกลับฟื้นคืนชีวิตขึ้นมาอีกครั้ง จะได้มีเครื่องใช้ไม่สอยไว้ทำมาหากิน

ลวดลายที่ปรากฏอยู่บนเครื่องปั้นดินเผาเขียนสีของบ้านเชียง ได้แก่ ลายเส้นโค้ง ลายก้นขวดและลายก้นหอย ลายเรขาคณิต ลายดอกไม้ ลายรูปสัตว์ และลายอื่นๆ เช่น ลายเส้นขนาน ลายสามเหลี่ยมซ้อน เป็นต้น

(เรียบเรียงจากหนังสือบ้านเชียง โดย สุจิตต์ วงษ์เทศ)

ที่มาของปก การออกแบบหน้าปกของหนังสือชุดนี้ได้นำลวดลายการเขียนสีบนภาชนะดินเผาของบ้านเชียงมาดัดแปลงและตัดทอน เพื่อให้เกิดความสวยงามและเหมาะสมกับปกหนังสือ

ประวัติย่อผู้เขียน

อริสา สุมามาลัย

เกิดที่กรุงเทพฯ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนเซนต์สิริอนุสสรณ์ และระดับปริญญาตรีจากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เอกวิชาภาษาอิตาเลียน (เกียรตินิยมอันดับหนึ่งเหรียญทอง) ปีพ.ศ. 2549

อริสาเริ่มสนใจงานเขียน เมื่อได้เป็นสมาชิกชมรมวรรณศิลป์ จุฬาฯ จากที่เคยเขียนกลอนเล็ก ๆ น้อย ๆ เก็บไว้อ่านเองจึงได้เริ่มเขียนบทความ สัมภาษณ์ เป็นบรรณาธิการจุลสาร และเป็นประธานชมรมวรรณศิลป์ ปี 2548

ระหว่างนั้นอริสาได้สั่งสมประสบการณ์จากค่ายอบรมนักเขียนต่าง ๆ และทำงานเป็นอาสาสมัครทำงานรณรงค์ร่วมกับองค์กรแอคชั่นเอด ประเทศไทย โดยใช้สื่องานเขียนเป็นตัวสะท้อนเรื่องราวในสังคมผ่านมุมมองของตน ทั้งประเด็นความยากจน การเจรจาตกลงเขตการค้าเสรีของไทย FTA และกรณีไล่รื้อชุมชนมหากาฬ

ปัจจุบัน อริสาทำงานที่องค์กรแพช เป็นผู้ช่วยประสานงานโครงการด้านพัฒนาเยาวชนในประเด็นเพศศึกษา ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เมล็ดพันธุ์แห่งความมุ่งมั่นที่จะทำดีตอบแทนสังคมค่อย ๆ เติบโตขึ้นพร้อมกับมุมมองความคิดและทักษะการเขียน จนล่าสุดมีโอกาสเขียนนิยายเรื่อง “สินไซ” และ “ตำนานขลุ่ยกับนางอ้ว” เป็นนิยายสองเรื่องแรก ซึ่งได้สอดแทรกความร่วมมือของวรรณคดีพื้นบ้านอีสานกับชีวิตของผู้คนในสังคมปัจจุบัน

ประวัติย่อผู้วาดภาพประกอบ

อาจารย์ปรีดา ปัญญาจันทร์

เกิดและเติบโตที่จังหวัดหนองคาย มีบ้านอยู่ติดกับวัด เมื่อมีงานบุญที่วัดก็มักจะไปวิ่งเล่น อยู่เสมอ โดยเฉพาะงานบุญเวส (เทศน์มหาชาติ) จะชอบเป็นพิเศษ เพราะได้ดูภาพเขียนเรื่องราว พระเวสสันดรบนผ้า

เมื่อเห็นภาพบนผ้าหรือภาพจิตรกรรมฝาผนังโบสถ์ในรูปแบบอีสานก็จะกลับมานั่งวาดเล่นที่บ้านต่อ

หลังจากจบการศึกษาศิลปะจาก มศว.ประสานมิตร ก็ทำงานด้านเขียนภาพประกอบตลอด เมื่อมีโอกาสได้เขียนภาพประกอบนิทานนี้ที่บ้านอีสาน ความประทับใจในวัยเด็กจึงหวนกลับมา ปรากฏบนภาพประกอบชุดนี้

อุทยานการเรียนรู้

เปิดโลกกว้างแห่งการเรียนรู้ บนรากฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น

การจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้ส่วนภูมิภาค เป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK Park) เน้นการถ่ายทอดบทเรียนการจัดการการเรียนรู้ ภายใต้บริบทวัฒนธรรมและความสนใจที่สอดคล้องกันของคนในท้องถิ่น เพื่อกระจายโอกาสให้เด็กและเยาวชนไทยสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข

โครงการนิทานพื้นบ้าน 4 ภาค เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานเพื่อจัดตั้งอุทยานการเรียนรู้ส่วนภูมิภาค โดยจัดทำเนื้อหาสาระในรูปแบบที่เด็กและเยาวชนสนใจ ซึ่งสามารถสื่อให้เห็นความเป็นตัวของตัวเอง ได้รับรู้ถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าในท้องถิ่น รวมทั้งการรักษาและสืบทอดมรดกแสนดีแห่งนิทานพื้นบ้าน

หนังสือชุดนิทานพื้นบ้าน 4 ภาค ประกอบด้วยนิทานภาพสำหรับเด็กอายุไม่เกิน 9 ปี และวรรณกรรมสำหรับเยาวชนอายุ 9 ปีขึ้นไป สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ดำเนินการจัดพิมพ์แล้วเสร็จ และกระจายเผยแพร่ทั่วประเทศแล้ว ดังนี้

นิทานภาพภาคใต้ จำนวน 6 เรื่อง

จารอเกีตอ

เมืองน่ายูที่หนูรัก

ไก่โกงมูสัง

เปาะแซเดาะกับชามะ

ไข่นุ้ยกับแพะน้อย
ในวันฮารีรายอ

ซิงอ : เจ้าป่าผู้กล้าหาญ

วรรณกรรมเยาวชนภาคใต้ จำนวน 6 เรื่อง

ซาไก

พระเศวตสุรคชาธาร

รายขอแม่

จาโต : เล่ห์กลบนกระดาน

วัดถ้ำคูหาภิมุข

แดนคนธรรม์

นิทานภาพภาคเหนือ จำนวน 5 เรื่อง

ห้าสหายปราบยักษ์

เชียงใหม่เมืองบุญ

เพลงละอ่อน

ผีจ๋อ ไก่ผู้พิชิตพระอาทิตย์

ดาววิไถน้อย

วรรณกรรมเยาวชนภาคเหนือ จำนวน 7 เรื่อง

ผู้เฒ่าเล่าไว้

กำพร้า บัวทอง

จันตะคาด

สุวรรณเมกษะกับหมาขนดำ

นิทานของอู๋ยี่

อ้อมล้อมต่อมคำ

ผีม้าบ้อง

นิทานภาพภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5 เรื่อง

ช้างดี๊ด

อีเก็ง...เดือนดาว

เมืองมหาสารคาม

เสียวฮัก เสียวแพง

ฮิตสิบสอง

วรรณกรรมเยาวชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 7 เรื่อง

ผีสืบพิมพ์

ผจญภัยเมืองฟ้าแดด

สินไซ

ตำนานขลุ่ยนางอ้ว

อภินิหารบาดาลนคร

เรื่องเล่าเจ้ากำพริ้ว

ท้าวซ้อหล้อ

อันว่าโยเรสท้าว	ทั่วทุกแดนดิน
ให้รำลึกปราชเหมือน	รากรองพวยพื่น
ฝูงหมู่เสนานหน้า	มีคุณดองประเสริฐ
เลือกผู้แก้ว	ปุนไว้ดั่งลำ แท้เนื้อ
ฝูงหนึ่งอำมาตย์น้อย	เอาแอบต่างตา
ปุนดั่งเป็นสาขา	ง่างามระวังไว้
องค์กษัตริย์ให้	เป็นจอมยังยอด
ระดูแผ่ฝั่ง	ผลล้นลุ่มเทิง

ชุดวรรณกรรมเยาวชนพื้นบ้าน
สำหรับเด็กและเยาวชนอายุ 9 ปี ขึ้นไป

978-974-287-775-0

9 789742 877750